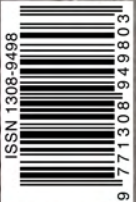
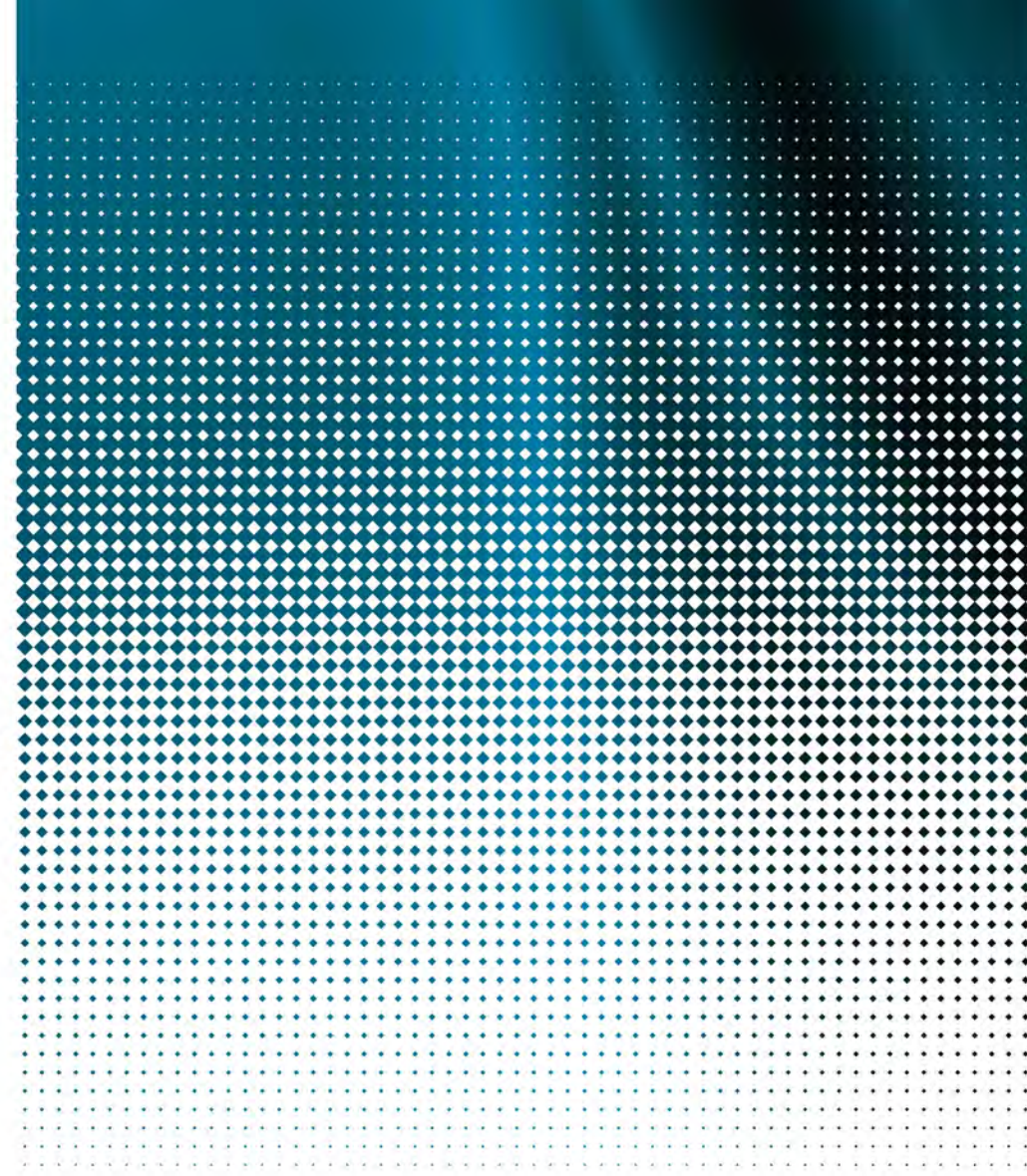

serbest

MIMAR

İstanbul Mimarlık Festivali | MİM | Theodosius Limanı Yarışması | Pavillon Le Corbusier | Öğrenci Hizmetleri Binası | Romanesk Yorum Merkezi | Yine Yeni Yeniden | Diyarbakır Surları | Sümerbank

Serbest MİMARİ
Sosyal Medyada
Takip Edin

ŞİMDİ
DERGİLİK
UYGULAMASINDA

VE
ISSUU'DA

TürkSMD Üyesi Mimarlarla Çalışın

TÜRK SMD
TÜRK SERBEST MİMARLAR DERNEĞİ

TürkSMD'yi
Sosyal Medyada
Takip Edin

TSMD MİMARLIK MERKEZİ
ARCHITECTURAL CENTER
TSMD MİMARLIK MERKEZİ
ANKARA

TSMD
Mimarlık Merkezinin
Etkinliklerini
İzleyin

ŞUBAT | 2021 | 39

- 04 **MASAÜSTÜ**
- 06 **SMD'LERDEN**
- 08 **YAKA RESMİ**
Aziz Öner İlhan, Fahri Nişli, Ahmet Vefik Alp, Mehmet Ali Özerk, Ahmet Acar
- 18 **İYİ ŞEYLER**
İstanbul Mimarlık Festivali Sona Erdi, İzmir'in Cep Parkları, MİM Üzerine, Yavuz Önen'in Yaşam Öyküsünü Anlattığı Kitabı "Hayatı Sevdim" Çıktı
- 26 **YARIŞMA**
Theodosius Limanı Arkeolojik Alanı Mimari Proje Yarışması
- 40 **MODERN MİMARİ ESERLERE GEZİLER**
Bir Mimarlık Şöleni : Pavillon Le Corbusier
- 46 **YENİ**
Öğrenci Hizmetleri Binası, Mersin Yeni Arkeoloji Müzesi, Box'nnature Evi,
- 52 **PROJE**
Diyarbakır Surları, Sümerbank Binası ve Gazi Üniversitesi Rektörlük Binası Rölöve Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri
- 58 **DÜNYADAN**
Romanesk Yorum Merkezi
- 62 **YİNE YENİ YENİDEN**
Salt Kış Bahçesi
- 64 **ÖZETLER**

39. SAYI KAPAK KONUSU
Saffet Kaya Bekiroğlu
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi, Öğrenci Hizmetleri Binası

SERBESTMİMAR
Üç Ayda Bir Yayımlanır

SAHİBİ
Önder Kaya | TürkSMD Başkanı

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Mehmet Soylu

EDİTÖR
Gamze Köküm

YAYIN KOMİSYONU
Ahmet Sukuti Tükel, Aslı Özbay, Aydan Volkan,
Aytaç Özen, Cüneyt Kurtay,
Damla Mercan, Deniz Güner, Dürrin Süer,
Emrullah Yıldız, Figen Kıvılcım,
Gamze Köküm, Gökhan Hezer, Güney Tonkal,
Hasan Özbay, İlhan Selim Kural, Kadri Atabaş,
Kumru Alpaydın, Mehmet Soylu,
Meral Ekincioglu, Osman Tütal,
Ömer Mustafa Özen, Selin Nevrim,
Şerife Meriç, Şükrü Kocagöz

YAYIN TÜRÜ
Yaygın Süreli Yayın

GRAFİK UYGULAMA
Gamze Köküm - Gökhan Hezer

YÖNETİM YERİ, ABONELİK, REKLAM VE DAĞITIM
Türk Serbest Mimarlar Derneği
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km. Mustafa Kemal Mah. 2123.
Sk. No: 164 Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08
www.tsmd.org.tr | info@tsmd.org.tr

Ülke gündeminde yer alması ve tartışılması gereken fakat basın tarafından halka yeterince ve dürüstçe aktarılmayan konulara sınırlı da olsa değinmek istedim.

Boğaziçi Üniversitesi'ne kayyum rektör atanması ile başlayan gelişmeler bir genç olarak bana gösterdi ki politikada, toplumda ve genel olarak kültürümüzde gençlerin konuşması, karşı çıkması, fikirlerini söylemesi hoş karşılanmıyor. Ülkenin gençleri üniversitelerin ve eğitimin özgürlüğü için mücadele veriyor. Oysa siyasetten eğitime, bilimden sanata birçok alanda gençlerden beklenen şey; var olmanın onaylanması. Hâlbuki genç olmanın belki en güzel belki topluma en faydalı olacak yanı; kökleşmiş kabulleri sorgulama yeteneğinin henüz taptaze oluşu. Her yeni gün köklü değişimler geçiren, sanallaşan bir dünyada gençlerin ve genç fikirlerin değerini anlayan toplumlar geleceğe öncülük ediyor ve edecekler.

Gençlerin topluma farklı gelen fikirlerini söylemelerinin; cezalandırılması gereken bir şey değil, bir fırsat olduğunu anlamak gerek. "Yeni dünya düzeni, dünya değişiyor artık, çok farklı yerlere gidiyor" gibi laflar siyasetten sanata her sohbetin konusu edilirken, bu yeni dünyanın en yakın takipçisi ve bu düzene nispeten daha hakim olan kişiler olan gençlerimizi ve fikirlerini daha büyük bir ciddiyetle dinlememiz gerek. Fikirleri bugüne kadar bildiğimiz, deneyimlediğimiz dünyanın gerçekleri ile pek benzeşmese bile...

Örneğin, pandemi sürecinde mecburiyetten doğan sanal iletişim sayesinde teknoloji ile bağ kuran çoğunlukla genç kesimler olmaktan çıktı ve yaygınlaştı. Sanal iletişim, sanal sosyalleşme kanalları gibi birçok yeni teknik hayatlarımıza girdi. Teknoloji ile bağı en zayıf olanlar bile bu yöntemleri benimsedi, benimsemek durumunda kaldı. Gençlerin daha çok dinlendiği, yöntemlerinin, bilgilerinin daha dikkate alındığı bir gerçeklikte bu gibi geçişler çok daha hızlı ve devrim niteliğinde olabilir.

2021'in ilk sayısı olan SerbestMİMAR 39. sayıda sizleri ümitvar bir şekilde karşılamak isterim.

2020, İstanbul başta olmak üzere İzmir, Bursa, Kayseri birçok ilde düzenlenen mimari yarışmalar Türkiye mimarlık ortamını uzun zamandır olmadığı kadar hareketlendirdi. 2021'in başkent Ankara'nın ve birçok ilin daha listeye ekleneceği yarışmalarla dolu bir yıl olmasını diliyorum.

2021 toplumun her kesiminin, her bireyinin birbiriyle gerçek ve doğru bir iletişim kurabildiği bir yıl olsun. Kadın hakları, LGBTİ+ hakları yani insan hakları ve tabi ki hayvan hakları gibi daha bir sürü kördüğüm olmuş konuda ciddi adımların atıldığı bir yıl olacağını umalıyım.

İtirazlarımızı, en çok insana ulaşan ve toplumda en fazla karşılık bulan şekilde hashtag'le yapalım:

#AkademiBiatEtmez #KabulEtmiyoruzVazgeçmiyoruz #AşağıBakmıyoruz

Gamze Köküm

İSTANBUL SMD

Miralay Şefik Bey Sokak 13/2
Gümüşsuyu 34015 İstanbul
+90 212 251 09 58 (tel)
www.ismd.org.tr

TÜRK SMD

TSMD Mimarlık Merkezi
Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 7. Km.
Mustafa Kemal Mah. 2123. Sk. No: 164
Kentpark AVM Arka Cephesi
+90 312 219 94 08 (tel)
www.tsmd.org.tr

İZMİR SMD

Fevzipaşa Bulvarı, No:14, Kat:8, D:803,
Hüseyin Egeli İş Merkezi, Konak İzmir
+90 232 483 53 53 (tel)
+90 232 483 53 20 (faks)
www.izmir-smd.org.tr

Yazılarda ifade edilen görüşler yazarlarına aittir. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.
Reklamlar, reklamı veren firmanın sorumluluğundadır ve serbestMİMAR reklamlarda verilen bilgilerden sorumlu tutulamaz.

DİKİLİ KÜLTÜR MERKEZİ

NOT MİMARLIK

Projenin Adı/Yeri : Dikili Kültür Merkezi / İzmir
Proje Müellifi : Merih Feza Yıldırım, Serdar Uslubaş
Tasarım Ekibi : Merih Feza Yıldırım, Serdar Uslubaş, Duygu Görgün Şenoğlu, Cansu Battal, Deniz Erdoğan
Statik : Barış Köroğlu / Kobe Yapı
Mekanik : Tolga Pala / Pi Mekanik
Elektrik : Cihan Onmuş / Onmuş Elektrik
İşveren : Dikili Belediyesi
İnşaat Alanı : 4295 m²
Proje Yılı : 2020

Dikili Kültür Merkezi, İzmir'in Dikili ilçesinde yaklaşık bir kare boyutlarında ve 4400 m² alanında bir arsada projelenmektedir. Dikili ilçe merkezinde, belediye binasının hemen bitişiğinde yer alacak proje 1370 m² taban alanına sahiptir.

DKM karma kullanımlı bir proje olup; zemin seviyesinde 52 araç kapasiteli bir açık otopark, kafe alanları ve 945 m² büyüklüğünde bir markete ev sahipliği yapabilecek bir ticari birim bulundurmaktadır. Merkezin kültür için ayrılmış alanları bir üst katta konumlanmıştır. 337 kişi kapasiteli ana salonun fuayesine kuzeybatı cephesinde uzanan bir açık amfi-merdiven sistemi yardımıyla ya da zemin kattan erişilebilen dikey sirkülasyon elemanları yardımıyla ulaşılabilir. Fuaye alanı kayar panellerle bölünebilecek şekilde düzenlenmiştir. Bu katta ana salonun yanında bir adet çok amaçlı salon ve VIP salon, soyunma odaları ve ofisler bulunmaktadır.

Yapının cephesinde kullanılan düşey elemanlardaki ritmik değişimler güneş kontrolünün yanı sıra cepheye hareketli bir görünüm kazandırmaktadır. Kullanılan farklı malzemeler ve aydınlatma elemanlarıyla dinamik bir cephe kurgusu aranmıştır.

İYTE ÇOCUK ÜNİVERSİTESİ

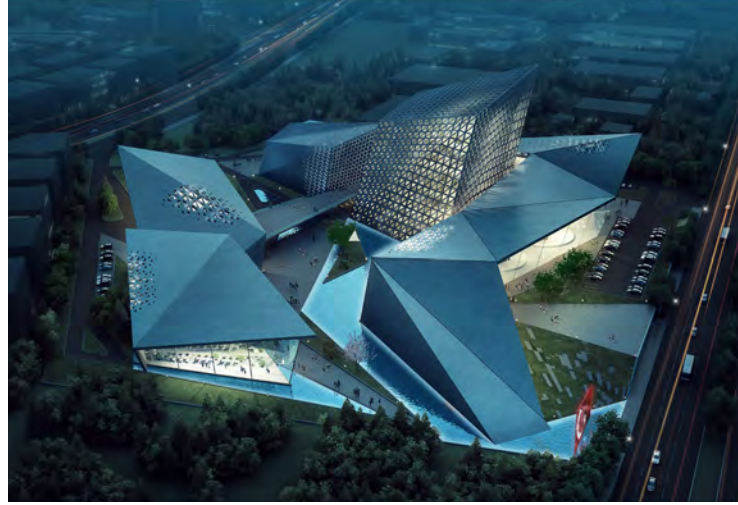
HOD MİMARLIK

Projenin Adı/Yeri : İYTE Çocuk Üniversitesi / Urla-İzmir
Proje Müellifi : Hüseyin Egeli
Tasarım Ekibi : Hüseyin Egeli, Hüseyin Onur Dinmez, Zeki Parlak, Armin Hasanzade
İşveren : İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü
Proje Alınış Şekli : Davet
İnşaat Alanı : 3650 m²
Proje Yılı : 2020

Yapı, kampüsün doğu yakasında, yaklaşık %10'luk eğime sahip, 6500 m²'lik bir araziye konumlanmıştır. Toplam parselin 1/3'üne oturtulmuş, 2/3'ü ise tamamı ile yeşil alan olarak, mevcut yeşil doku korunarak zenginleştirilmiştir. Teraslamalar ile arazinin içine yedirilerek kademelerle oturtulmuştur. Doğuya konumlanmış yapı, kuzeyden gelen sert rüzgarların olumsuz etkilerinden korunaklı ancak kuzey ışığını yapının içlerine alan bir özelliğe sahiptir. Batı güneşine ise daha kapalı bir cephe ile, yapı konforu sağlanmıştır.

Yapının iç ve dış mekanlarında, çocukları yeşil ve nitelikli bir mimari ile buluşturmak ve en önemlisi küçük yaşta bu kültürü ve bilinci çocuklara aşılacak amaçlanmıştır. Bu bağlamda, yapıyı hem içte hem dışta saran ve rampa olarak tasarlanan, bir deneyim aksı olarak tanımlanan aks ile, çocukların ve engellilerin dört mevsim boyunca yapıyı hem iç mekanlarında hem de dış alanlarında deneyimlemesi hedeflenmiştir. Bu noktada, yapının içine giren yeşil doku dikkati çekmekle beraber, belli akslarda ve iç mekanlarda kuvvetli perspektifler vermektedir. Deneyim aksını kesen ve yapının en alt kotundan en üst kotuna bağlayan, hızlı bir aks ise yapının gün içerisinde farklı mekan ve kullanıcılarına hızlıca ulaşılmasını sağlamaktadır.

Yapının dış kabuğunda saydam, yarı saydam ve kısmen sağır cepheleer ile hem yapısal konfor hem de cephe estetiğine dikkat edilmiş, yapıyı en üst kotta kampüsün diğer yakası ile birleştiren bir meydan tasarlanmıştır. Bu meydan, yapının en üst kotunda bir kule izlenimi veren ve yapının en kuvvetli formunu oluşturan kütleli ön plana çıkartarak, İYTE Çocuk Üniversitesi yapısının kampüste yeni bir simge olarak algılanmasını da kuvvetlendirmektedir.

PROKON AR-GE BİNASI

GÖKHAN AKSOY MİMARLIK

Projenin Adı/Yeri : Prokon Ar-Ge Binası / Ankara
Proje Müellifi : Gökhan Aksoy
Tasarım Ekibi : Melike Soyal, Erald Varaku
İşveren : Prokon
Proje Alınış Şekli : Teklif
İnşaat Alanı : 45.000 m²
Proje Yılı : 2018

Sektörün en önemli firmalarından biri için tasarlanan Prokon Ar-Ge binası, Ankara'nın en işlek caddelerinden biri olan Eskişehir Caddesi üzerinde yer almaktadır. Projenin ana fikri, 'Araştırma ve Geliştirme'nin kent ve kullanıcılar için önemini heykelsi bir yapı ile vurgulamaktır. Bu yapının üç ana işlevi vardır; Showroom ve müzeler, üretim, Ar-Ge departmanı. Ar-Ge, üretim ve showroom fonksiyonlarını birbirine bağlamak tasarımın ana unsurlarından biri olmuştur. Ön cephede alan kullanımını artırmak için kütleler farklı açılarda yerleştirilmiştir. Yüzey alanının artırıldığı bu yaklaşımla, normalde kullanılandan daha fazla alan kullanılmıştır. Üretim hattı arka cephede yatay bir şekilde konumlandırılmıştır. Üretim bölümüne farklı tipte ve farklı niteliklerde atölyeler yerleştirilmiştir. Bunların dışında, Ar-Ge kütlesi, bu iki işlevin ortasında düşey bir hatta tasarlanarak ana çekirdek görevi görmüştür. Ar-Ge'nin tüm ihtiyaçlarını kendi bünyesinde karşılayabilmesi için Ar-Ge kompleksine restoran, konferans salonu ve misafirhane yerleştirilmiştir. Prokon; işlevsel olarak önemini mimari tasarım kararlarıyla vurgulayan, yapı ve kent kullanıcılarına kendini ifade edebilen ve dikkat çeken ikonik bir tasarım ürünüdür.

TCDD BEHİÇBEY İDARİ KAMPÜS PROJESİ

DADA MİMARLIK

Projenin Adı/Yeri : TCDD Genel Müdürlüğü Behiçbey İdari Kampüsü
Proje Müellifi : DADA Mimarlık
Tasarım Ekibi : Güven Dadanlar, Seniha Soyal, Merve Yıldırım Dadanlar
İşveren : TCDD
Proje Alınış Şekli : İhale
İnşaat Alanı : 75.000 m²
Proje Yılı : 2020

Genel müdürlük Binası'nın kampüs içerisinde, diğer yapılara oranla daha baskın olması amaçlanmış, arazi şartları gereği en doğru noktanın arazinin kuzey doğu köşesi olduğu tespit edilmiştir. Bu sayede ana binanın yoldan belirgin şekilde okunması sağlanmış, arkada kalan servis hacimleri ve avlunun, dışarıdan algılanmadan korunaklı kalması amaçlanmıştır. Bina U formunda çözülmüş olup Anadolu Bulvarı'na bakan kısımda kütle yükselip belirginleşmekte, doğu batı hattında yer alan iki kol ise nispeten daha az katlıdır. U hattının ortasında kalan alanda geniş bir avlu konumlanmış, yemekhane ve sosyal hacimler düşünülmüştür. 2. Bölge Müdürlüğü Binası ise arazinin güney batı kısmında konumlanmış olup Anadolu Bulvarı'na cephelidir. Anadolu Bulvarı tarafından bakıldığında Genel Müdürlük Binası'yla beraber ana kompozisyonu oluşturan iki binadan biridir. Genel Müdürlük'teki temel cephe prensipleri bu binada da devam ettirilmiş ancak kat adedi daha az olup diğer binanın giriş kısmında vurguyu sağlayan cephe patlamaları bu binada sadeleştirilerek ana binanın vurgusunu sönmlememesi sağlanmıştır.

Arazinin batı tarafında kalan korunaklı kısımda kreş ve misafirhane konumlanmıştır. Anadolu Bulvarı'ndaki yoğun araç trafiği sebebiyle doğabilecek olan gürültü ve güvenlik sorunu, bu binaların Genel Müdürlük ve Bölge Müdürlüğü Binaları'nın arkasında konumlandırılmasıyla çözülmüştür.

Yeni Ürünler, Yeni Hizmetler İstanbulSMD ile Perşembe Buluşmaları'nda

İstanbulSMD olarak üyelerimizi yeni ürün ve hizmetlerden haberdar etmek için düzenlediğimiz ikili buluşmaları pandemi nedeniyle, güvenli ortamlarımızda, yeni bir formatta ve dijital ortamda organize ediyoruz.

Üyelerimizle yapı malzemesi firmalarını Zoom ortamında bir araya getirdiğimiz İstanbulSMD ile Perşembe Buluşmaları adlı etkinliğimizi aralık ayından bu yana altı kez düzenledik.

Sibel Dalokay Bozer Mimarlık - ODE Yalıtım buluşması, 10 Aralık 2020
Boran Ekinci Mimarlık - ODE Yalıtım buluşması, 10 Aralık
Kerem Piker Mimarlık - ODE Yalıtım buluşması, 17 Aralık 2020
Cafer Bozkurt Mimarlık - ODE Yalıtım buluşması, 7 Ocak 2021
Erginoğlu Çalışlar Mimarlık - ODE Yalıtım buluşması, 5 Şubat 2021
Kerem Piker Mimarlık - AXALTA buluşması, 21 Ocak 2021

İzmirSMD' nin Mimarlık Müzesi Hayali Gerçek Oluyor

İzmir Serbest Mimarlar Derneği tarihi Kemer Tren İstasyonu'nun hangar binasını, Konak Belediyesi ve Mimarlar Odası İzmir Şubesi iş birliği ile birlikte restore ederek, mimarlık müzesine dönüştürecek ortak hizmet protokolünü, Konak Belediyesi Basmane Semt Merkezi'nde düzenlenen törenle imzaladı.

Protokole Konak Belediye Başkanı Abdül Batur, İzmir Serbest Mimarlar Derneği (İzmirSMD) Başkanı Hüseyin Egeli ile Mimarlar Odası İzmir Şubesi Başkanı İlker Kahraman imza attı. İzmir Serbest Mimarlar Derneği (İzmirSMD) Başkanı Hüseyin Egeli imza töreninde, İzmir mimarlığı için çok önemli bir gün yaşandığını ifade etti:

"Yedi yıl önce Türkiye'de hiçbir şehirde olmayan bir mimarlık müzesi hayalimiz vardı. Bugün meslektaşımız olan sevgili başkanımızın desteğiyle ve hızlı kararlarıyla bu noktaya gelmiş durumdayız. Müzenin şehre çok ciddi bir değer katacağına inanıyorum. Bütün mimarlık bileşenlerinin hep birlikte, sadece bir müze kimliğiyle değil, halkla, şehirle bütünleşen bu projeyi destekliyor olması da önemli bir nokta. Şehirdeki bütün bileşenleri, daha iyiye gidilmesi noktasında, önümüzdeki günlerde birlikte çalışmaya davet ediyoruz. Hayırlı olsun. Çok keyifli bir süreç ve şehir için de değerli bir proje olacağına dair inancımız ve heyecanımız tam."

Yurt içinde ve dışında önemli binaların tasarımlarına imza atmış olan Mimar Ragıp Buluç, Serbest Mimar Dergisi'nin 38. sayısının yayımlanmasına kısa bir süre kala yaşamını kaybetmişti.

Zamanın çok kısıtlı olması nedeniyle diğer Yaka Resmi anma yazılarından faklı olarak, kendisi ile daha önce yapılan bir söyleşiyi, tamamen iyi niyetli bir düşünce ile Ragıp Buluç'un anısına ithafen derginin 38. sayısının Yaka Resmi bölümünde yayınlamıştık. Ancak kısa zaman önce tarafımıza ulaşan ailesinin isteği üzerine bu söyleşi Serbest Mimar Dergisi'nin 38. sayısından çıkartılmıştır.

AZİZ ÖNER İLHAN

1948 - 2020

1948 yılında Ankara'da doğdu.

Babasının memuriyeti nedeniyle, ilkokulu farklı illerdeki, Devlet Üretme Çiftlikleri'nde okudu. Ortaokul ve liseyi, Ankara Merkez D.Ü. Çiftliği'nde yatılı olarak bitirdi. ADM-MA'dan Mezun oldu.

Üniversitede eğitimine devam ederken, mimarlık bürolarında yarı zamanlı çalışmaya başladı. Müziğe olan ilgisi nedeniyle org çalıyordu. Arkadaşları ile kurduğu bir müzik grubu ile üniversite eğitimi ve büroda çalışma dışında kalan zamanlarında büyük otellerde ve o yıllarda gençliğin ilgi duyduğu eğlence mekanlarında programlar yaptılar. Mezun olduktan sonra mimarlık mesleğini sürdürmeyi seçmiştir.

Bir süre mezun olduğu ADMMA'da yarı zamanlı öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. SGK'den emekli olana kadar TÜMAS'ta kamu tesisleri ve NATO projelerinin tasarım ve mimari çizimlerinde görev almıştır. Bir dönem Mimar Nedim Dikmen ile birlikte çeşitli proje çalışmaları yaptı ve yarışmalara katılmıştır. Son yıllarda Ankara Onur İş Hanı'ndaki iki odalı ofisinde proje çalışmaları yapmıştır. İşini kusursuz yapmaya özen gösteren, çağdaş, ileri görüşlü ve mesleğine aşık bir insandı.

2020 yılı Kasım ayında vefat etmiştir.

Katkıda bulunduğu ve tamamladığı projelerden bazıları:

- Ankara Metropol Sineması tadilat projesi
- Ankara Ankapol Sineması
- Ankara Megapol Sineması
- Ankara Koru Sineması
- Ankara Moviepol Sineması
- Ankara Armada Alışveriş Merkezi Tüze Grup Sineması
- İzmir Adnan Menderes Havalimanı Mimarî Proje Yarışması (Mansiyon)
- Düzce 300 Yataklı Devlet Hastanesi
- Ankara Botanik Araştırmaları Türkiye Milli Botanik Bahçesi
- GOP Üniversitesi 450 Yataklı Araştırma Ve Uygulama Hastanesi – Tokat
- ACC / APP Hava Kontrol Merkezi – Esenboğa Ankara
- Fenerbahçe Ordu Evi 500 Yataklı – Fenerbahçe İstanbul
- SSK Hastanesi Tadilat Projesi – Mersin
- MKE – Ankara - Elmadağ Barutsan NG Tesisleri Yenileme Projesi
- MSB – Ankara Arşiv Binası Prj. – Ankara
- MSB – Ankara - İglo Binası Projesi – Yahşihan Ankara
- MSB – Ankara Helikopter Pisti Projesi – Güvercinlik Ankara
- Adalet Bakanlığı Adliye Binası Projesi – Ceyhan Adana

CÜNEYT AKBULUT

Bana Öner'i sordular; O'nu nasıl bilirim diye. Sever sayarım dedim. Evvela iyi insandır, kimsenin kötülüğünü istemez. Sakindir, sesini yükselttiğini hiç duymadım. Haksızlığa uğrasa bile kızmaz, küsmez, si-tem etmez. Düzgün adamdır. Çalışkandır. İnce zevkleri vardır. Salon adamıdır dedim. 'Biraz çapkınmış?' dediler. Yok canım dedim ne çapkını! Kadınlar O'nu çok yakışıklı ve karizmatik buluyor ve o istemese de etrafında pervane oluyorlarmış. 'Öner değil, kadınlarmış çapkın olan. Hepsi bu.' dedim. 'Nasıl yanı?' dediler. İnanmaz ifadelerle. Valla bana öyle söylüyor. İnanmıyorsanız kendine sorun demek vardı. Diyemedim!

FAHRİ NİŞLİ

1919 - 2020

Fahri Nişli üniversitede öğrenci iken proje üzerinde çalışırken Tahmini 1943-1944. Fahri Nişli Arşivi

DENİZ GÜNER

PROF. DR. DEÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ÜYESİ

Fahri Nişli, Yunan işgali altındaki İzmir'in Musevi Mahallesi'nde (günümüzde Agora semti) 7 Eylül 1919 tarihinde dünyaya gelmiştir. Tüccar bir babanın üçüncü evliliğinin ilk çocuğu olan Fahri Nişli, 1939 yılında İzmir Atatürk Lisesi'ni iyi derece ile bitirip, İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi Mimarlık bölümüne girmiştir. 1939-1944 yılları arasında devam eden beş yıllık mimarlık eğitimi boyunca aralarında Aydın Boysan, Nezih Eldem, Haluk Baysal'ın da bulunduğu yetenekli ve seçkin bir grup öğrenci ile birlikte Seyfi Arkan, Sedad Hakkı Eldem, Gustav Oelsner, Asım Mutlu gibi dönemin öncü mimarlarından eğitim almıştır.

Ekonomik zorluklar nedeniyle eğitimi boyunca birçok farklı işte çalışan Nişli, mezuniyeti sonrasında İzmir 'e dönerek 1922 İzmir Yangını nedeniyle hala enkaz halindeki kentte babasının ticari faaliyetlerini sürdürmek yerine, mimarlık mesleğini uygulamak amacıyla Bursa'ya giderek, ilk mimari ofisini "Nişli Mimarlık Bürosu" adıyla 1944 yılında Fidan Han'da açmıştır. Ofisini açmasına karşın yeni mezun bir mimar olarak müşteri bulamayan Nişli, daha çok altyapı ihalelerine girdiği için bir күnk imalathanesi açmıştır. Bir yılın sonunda, sahip olduğu işletmeyi Bursa Belediyesi'ne devrederek, mimarlık yapmak hedefiyle 1945 yılında İzmir'e geri dönmüştür.

Bursa'dan 1945 yılında İzmir'e döndüğünde yaptığı ilk iş, Beden Terbiyesi'nin projesi olan Bahçelievler semtinde, bugün İzmirspor Kulübü'nün olduğu yerde inşa edilen Jimnastik Salonu'nun şantiye kontrolörlüğü olacaktır. Bursa'dan beri sürdürdüğü fenni mesullük işlerinin dışında tasarım gücünü ortaya koyabilmek için büyük bir istek duyan Nişli, bu fırsatı 1946 yılında

İzmir Planı hakkında yöneticilerle görüşmek üzere 1948 yılında İzmir'e gelen Le Corbusier'i karşılayan Fahri Nişli ve dönemin önde gelen İzmirli Mimarları. Fahri Nişli tasarımı İzmir Tüccar Kulübü önü, 1948. Fahri Nişli Arşivi

açılan bir davetli mimarlık yarışması ile kazanacaktır. İzmir'in zengin tüccarları, saygın eşrafı ve yeni burjuvazisi ile tanışmasını sağlayacak olan 1946-1947 yılları arasında gerçekleştirdiği İzmir Tüccar Kulübü (yıkılmış olan eski İzmir Ticaret Odası Binası) olacaktır. Le Corbusier'in İzmir'e gelişinde karşılama ekibinde yer alan Fahri Nişli'nin tasarladığı bu yapı, Le Corbusier'in 9 Ekim 1948 günü serbest mimar ve mühendislerle yaptığı görüşmeye de ev sahipliği yapmıştır. II. Dünya Savaşı sonrasında, 1950'lerde görülen ekonomik patlama, yalnızca imar etkinliğini artırmakla kalmamış, İzmir'de sayıları 10-12 arasında değişen, İstanbul'dan gelen yeni mezun mimarlar için de uzun zamandan beri ilk kez yeni iş imkânları yaratmaya başlatmıştır. Kentte etkinlik gösteren az sayıdaki mimar ve mühendisin İstanbul Teknik Üniversitesi veya Güzel Sanatlar Akademisi'nde Sedad Hakkı Eldem, Ernst Egli, Gustav Oelsner gibi hocaların gözetiminde eğitim görmüş olmaları, hatta onlarla sürekli irtibat halinde olmaları nedeniyle, merkezin bilgi ve ilişki ağlarından sürekli olarak yararlanmış ve bu yıllarda İstanbul ve Ankarada inşa edilen yüksek kalitedeki yapılara benzer nitelikte yetkin ürünler üretilebilmiştir. Tüm bu değişim dinamiklerini başlatan 1943 mezunu Emin Balın, Harbi Hotan, Alp Türksoy, Ahmet Nural ve 1944 mezunu Fahri Nişli, İzmir'de modern mimarlığın erken öncülerinden olan Tahsin

Türk Yüksek Mimarlar Birliği Temsilcileri'nden Fahri Nişli. Rüknettin Güney, Muhiittin Güven, Cevat Erbel, Talat Özşık, Recai Akçay, Mithat Yenen, Mehmet Ali Handan'ın kongre öncesinde Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'ye yaptıkları ziyaret, 1949. Fahri Nişli Arşivi.

Sermet, Necmettin Emre, Mesut Özok gibi bir önceki kuşaktan farklılaşarak, günümüz İzmir mimarlığını da biçimlendiren yeni ve modernist dilin kurucuları arasında yer almışlardır.

Mimarlık mesleğinin kurumsallaşmasında ve meslek örgütünün kurulmasında da önemli roller üstlenen Fahri Nişli, hem Türk Yüksek Mimarlar Birliği, hem de Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Mimarlar Odası'nın kuruluş süreçlerinde aktif olarak görev almıştır. Fahri Nişli, hem 16.7.1947 tarihinde Türk Yüksek Mimarlar Birliği'nin İzmir Şubesi'nin kurulma sürecinde yer almış, hem de T.Y.M.B. temsilcisi olarak 27.7.1961 yılına kadar aktif bir şekilde çalışmıştır. Bu süre içerisinde dönemin tanınan mimarları ile birlikte görev alan Nişli, İzmir dışında da tanınan, ulusal ölçekte bilinen bir mimar olarak meslek pratiğini iyileştirme ve düzenleme konularında meslektaşlarına yol gösterici olmuştur. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 11. ve 12. dönemlerinde yönetim kadrosunda da aktif olarak rol alan Nişli, sahip olduğu idealist yaklaşımını ve tavizsiz etik tavrını mesleğin kurumsallaşma sürecinde de sürdürmüş gözükmedir.

Öte taraftan 1960'lı yıllar, Fahri Nişli'nin diğer mimarlar arasından sıyrılarak genç tasarımcılar için rol modeli olmaya başla-

dığı, ofisinin mimarlık okulu gibi çalıştığı, modernizmin alternatif arayışlarına girerek İzmir'e özgü bir Doğu Akdeniz Modernizmi'ni yaratmaya başladığı yıllar olmuştur. Modernizmin bu alternatif yorumlanışı ve Akdeniz iklimi ile olan etkileşimi kendini en çok 1961 yılında tamamladığı Alber Kohen (günümüzde Fuar) Apartmanı'nda gösterir. Arkitekt dergisinde 1961 yılında yayımlanışının ardından modern "İzmir Apartmanları" mitini başlatan Alber Kohen Apartmanı, ulusal ölçekte yarattığı etki sayesinde mimari modernleşmenin kentteki en önemli itici güçlerinden biri haline gelmiştir.

1960 yılına kadar "Nişli Mimarlık Bürosu" adıyla tasarım ağırlıklı çalışmalar yapan Fahri Nişli, 1960 yılından sonra ortakları Kemal Soydan ve Özdemir Arnas ile birlikte şirketin ismini "Nişli İnşaat Sanayii ve Ticaret A.Ş." olarak değiştirerek, 1992 yılına kadar yoğunluklu olarak taahhütlük işleri ile uğraşmışlardır. Fahri Nişli'nin, "Nişli İnşaat Sanayii ve Ticaret A.Ş." olarak 1960-1970 yılları arasında gerçekleştirdiği ve kendi ifadesiyle "sanat yönü kuvvetli" çalışmalar, İzmir'deki modern mimarlığa yön veren yeni tipolojiler, mimari ifadeler ve repertuarlar olarak, takipçileri, rakipleri ve genç mimarlar üzerinde de oldukça etkili olmuştur. Bu dönemden sonra oldukça verimli çalışan büro, yalnızca yeni imar koşullarının tanımladığı modern apartman tipolojileri yaratmakla kalmayıp, kentin en büyük ve saygın mimarlık ofislerinden biri olarak onlarca mimarın yetişmesini sağlayan bir okul niteliğini de kazanmıştır. Büronun taahhütlük yapmaya başladığı bu yeni evresinde tasarlanan ilk bina 1961 yılında tamamlanan Mustafabey Apartmanı olup, presizyonu ve yenilikçi tasarım dili ile ulusal ölçekte de dikkatleri üzerine çekmeyi başarmıştır.

1964 yılında yürürlüğe giren Kat Mülkiyeti Kanunu'nun neden olduğu "yap-satçılık" adlı hızlı dönüşüm mekanizması, hem küçük sermayeli ve deneyimsiz bir çok müteahhit figürünün ortaya çıkmasına neden olarak, hem piyasa dengelerini altüst ederek

"Fahri Nişli Yapıları Zaman Çizelgesi" Hazırlayan: Berrak Suluova, 2019

müşterilerin prestij ve presizyon taleplerini dönüştürerek, hem de az katlı aile evleri ve aile apartmanları yerine kullanıcıyı anonim olan yeni apartman tipolojisinin yaygınlaşmasına neden olarak, Fahri Nişli gibi kentteki deneyimli 10-12 mimarı da bu yeni sisteme adapte olmak zorunda bırakmıştır.

Bir yandan kentte aşırı hızla gelişen enformel konut üretimi, diğer yandan müteahhitlerin ülkedeki inşai faaliyetlerin başat aktörleri olarak kalıcı pozisyon kazanmaları nedeniyle mimarlar, Mimarlar Odası'nın kurulması sayesinde ülke çapında kazanmış oldukları ayrıcalıklarını ve edindikleri imtiyazlı konumlarını 1970'lerin başından itibaren hızla kaybetmeye başlamış gözükürler.

Bu hızlı dönüşümün ve yapı üretimindeki kültürel erozyonun etkisiyle, artan rekabet ortamında giderek güç kaybeden tüm mimarların yaptığı gibi Fahri Nişli de, 1960-1970 arasında öncü yaklaşımını ve giriştiği deneysel arayışlarını terk etmek, 1970'lerin başından kendini emekliye ayıracağı 1992 yılına kadar geçen sürede piyasa koşullarına daha fazla teslim olmak zorunda kalmış, çoğunluğu apartmanlardan ve konut sitelerinden oluşan taahhütlük işlerine yönelmek zorunda kalmıştır.

Geçtiğimiz Eylül ayında 101. yaşını kutladığımız, 14 Kasım 2020 günü aramızdan ayrılan 425 sicil numaralı Fahri Nişli'ye hem İzmir Serbest Mimarlar Derneği tarafından Onur Üyeliği, hem Mimarlar Odası İzmir Şubesi tarafından 2017 yılında "Mesleğe Katkı Plaketi," hem de 2020 yılında ilk kez düzenlenen "İzmir Mimarlığına Katkı Koyanlar" Vefa Programı kapsamında vefatından çok kısa bir süre önce "İzmir Mimarlığına Katkı Ödülü" verilmiştir.

Fuat (Alber Kohen) Apartmanı, Alsancak-Konak, İzmir, 1965
"Bir Apartman İzmir", Arkitekt Dergisi 302, 01/1961, ss. 6-8

Mustağbey Apartmanı, Alsancak-Konak, İzmir, 1961
Mimarlık Dergisi 16, 02/1965, s.14

Uzun yıllar mimarlık ofisinin de içinde yer aldığı, güneş kırıcı cepheli Gümrük (Sevil) İşhanı, Gümrük-Konak, 1970.

Başlıca Yapıları

- İzmir Tüccar Kulübü, Alsancak, 1947
- F. Nişli Evi Kayıkhanesi ve Deniz Banyosu, Karantina 1948
- Alsancak Hocaazade Camii, Alsancak, 1950
- Kalkınma Pavyonu, Kültürpark, 1950 (Şevki Vanlı ile)
- İ. Eritenel Dökümhanesi, Darağacı-Alsancak, 1950'ler
- Tütün İşletmesi ve Dep. (Avp Pasajı), Pasaport, 1950'ler
- Kemalpaşa Halkevi ve Konutları, Kemalpaşa, 1950'ler
- Imperial Chemical Pavyonu, Kültürpark, 1950-1960
- Kardeş Apartmanı, Alsancak, 1950
- Süller Villası, Çamlık-Karşıyaka, 1951
- Yayla Apartmanı, Mustafabey-Alsancak, 1951
- Ceylan Apartmanı, Alsancak, 1951
- Tahsin Aysu Konutu, Çamlık-Karşıyaka, 1953
- Beyaz Apartmanı, Talatpaşa-Alsancak, 1954
- Fahri Nişli Yazlık Evi, Karapınar-Urla, 1955
- Limboz Apartmanı, Alsancak, 1956
- Burç Apartmanı, Köprü-Güzelyalı, 1957
- Soyumoralı Apartmanı, Karantina-Küçükyalı, 1957
- Haydar Dündar Apartmanı, Talatpaşa-Alsancak, 1958
- Eduard Filipucci Evi, Buca, 1959
- Ziraat Bankası Apartmanı, Talatpaşa-Alsancak, 1960'lar
- Mustağbey Apartmanı, Talatpaşa-Alsancak, 1961
- Urla Hamdiye Üzümcü (Hocaazade) Camii, Urla, 1962
- Gönye Sitesi, Talatpaşa-Alsancak, 1962
- Fethibey apartmanı, Alsancak, 1963
- Evrenesoğlu Apartmanı, Köprü-Güzelyalı, 1964
- Ha-zet 1 İşhanı, Gümrük-Konak, 1964
- Özlem Apartmanı, Faikbey-Güzelyalı, 1964
- Alber Kohen (Fuar) Apartmanı, Alsancak, 1965
- Ege Yat Kulübü, Karşıyaka, 1965
- Ha-zet 2 İşhanı, Gümrük-Konak, 1967
- Temiz İşhanı, Gümrük-Konak, 1968
- Ali Necipoğlu İşhanı, Gümrük-Konak, 1969
- Gümrük (Sevil) İşhanı, Gümrük-Konak, 1970
- Uzay Apartmanı, Göztepe, 1970
- AR-TUR Tatil Köyü 2. Etapı, Burhaniye, 1968-1972
- Hatay Sitesi (Apartman + Tiyatrosal Şehrazat Dügün Salonu) Bahçelievler-Hatay, 1973
- Sülün Apartmanı, Karataş-Konak, 1973
- Yaşar Şinasi İşhanı, Fevzipaşa Bulvarı, 1974
- Anadolu Apartmanı, Mektupçu-Güzelyalı, 1975
- Yonca Apartmanı, Mithatpaşa Caddesi-Güzelyalı, 1975
- Talatpaşa (Filibeli) Apartmanı, Talatpaşa Bulvarı, 1975
- Lozan Apartmanı, Talatpaşa Bulvarı, 1975
- Köşe (Serpil) Apartmanı, Bozyaka, 1975
- Palmiye Apartmanı, Talatpaşa-Alsancak, 1975
- Ali Necipoğlu İşhanı, Gümrük-Konak, 1976
- Alibey İşhanı, Fevzipaşa-Alsancak, 1976
- Barış Apartmanı, Karantina, 1976
- Eşref Onyedioğlu İşhanı, Gazi Bulvarı-Konak, 1976
- Karataş Apartmanı, Karataş, 1978
- Kuyumcu Apartmanı, Alsancak, 1978

- Sevgi Apartmanı, Alsancak, 1978
- Villa Apartmanı, Köprü-Güzelyalı, 1979
- Sedef (Bedia Uyar) Apt, Mithatpaşa Cad.-Güzelyalı, 1979
- Sur İşhanı, Ahmetağa-Konak, 1980
- Etap Plastik Kalıp Fab. İd. Binası, Pınarbaşı-İzmir, 1980
- Yayla Apartmanı, Mustafabey-Alsancak, 1981
- Bağcıva Kaplıcaları, Bağcıva, 1985 (Ersin Pöğün ile)

Hala ayakta ve kullanımda olan Süller Villası, Çamlık-Karşıyaka, İzmir, 1951. Fahri Nişli Arşivi.

Tütün İşletmesi ve Deposu şantiyesi, 1950'ler. Fahri Nişli Arşivi

FAHİRİ NİŞLİ KAYNAKÇASI

Altun, Didem; Hikmet Gökmen, Feyzal Özkaban, İnci Uzun. (2019). "İzmir Mimari Belleğinin Önemli Tanığı: Mimar Fahri Nişli" Ege Mimarlık 100, 2019/3, ss. 10-15.

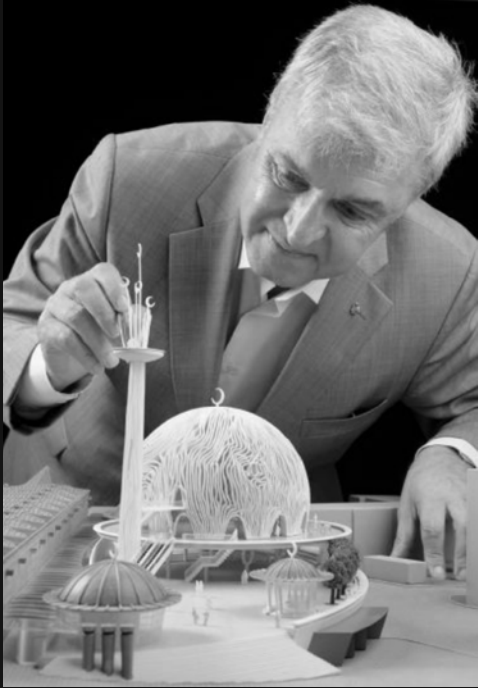
Gökmen, Hikmet. (1996). "Profil: Fahri Nişli" Ege Mimarlık 20, 1996/3, ss. 18-23.

Güner, Deniz. (2015). "Fahri Nişli" içinde Mehmet Lâtfi Çiçek (Genel Yayın K.) Türk Mimarisinde İz Bırakanlar Cilt 2, Ankara: T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yayınları, ss. 271-284

Suluova, Berrak. (2019). 1950-1980 Yılları Arasında İzmir Mimarlığında Fahri Nişli, Danışman: Doç. Dr. Tutku Didem Altun, Yayımlanmamış Y. Lisans Tezi, DEÜ FBE, Mimarlık ABD, Bina Bilgisi Bilim Dalı.

AHMET VEFİK ALP

1948 - 2021

AHMET SUKUTİ TÜKEL

Ahmet Vefik Alp, 1948 İstanbul doğumlu. Saint Joseph Fransız Lisesi'ni bitirdikten sonra Robert College İnşaat Mühendisliği Bölümünde yüksek öğrenimine başlayıp, aynı yıl İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümüne geçerek 1971 yılında 'Pekiyi' derece ile "Mimar", 1973 yılında da 'Pekiyi' derece ile Yüksek Mühendis Mimar' diplomalarını aldı. 1973 yılında İTÜ Mimarlık Fakültesi'nde asistanlığa atanan Alp, 1977 yılında ABD'ye gönderildi.

ALP, Houston, Texas, 'Rice University'de, 1978 yılında şehircilik alanındaki projesiyle 'Master'; 1979'da Mimari ve Şehirsels Psikoloji alanında insanlar, binalar ve şehirler arasındaki zihinsel ve duygusal etkileşimleri inceleyen on altı ayda tamamladığı 'Aesthetic Response to Geometry in Architecture' araştırması ile de 'Doktor' payelerini aldı.

1982 yılında Suudi Arabistan KFUPM Kral Fahd Üniversitesi'ne davet edilen Ahmet Vefik Alp'in bu dönemde hazırladığı projelerden "Riyad Diplomatik Şehir'de TC Riyad Büyükelçiliği ve Lojmanları, Dhahran'da 'Rektör Malikhanesi', Jubail Endüstri Şehri'nde Villa, Basra Körfezi'nde Half Moon Bay Tatil Beldesi, Medine'de Hacılar Otel, Ciddede Alışveriş Merkezi ve Prototip Çöl Müzesi'nden ilk dördü tamamlanarak kullanılmaya başlandı.

1984 yılında 'Doçent' olan Dr. Alp, 1989 da Birleşmiş Milletler Teşkilatı'nın himayesindeki (IAA) 'International Academy of Architecture' (Uluslararası Mimarlık Akademisi) 'Profesör' lüğüne seçildi.

1986 yılında ABD Dr. Alpe 'Profesyonel Mimar' lisansı verdi. Aynı yıl TSA Texas Society of Architects' (Texas Mimarlar Cemiyeti) üyeleğine kabul edilen Alp, takiben AIA 'American Institute of Architects' (Amerikan Mimarlar Enstitüsü) üyesi oldu. Ülkemizde (A) Grubu Şehirplancı Lisansı sahibi olan Alp 1995 yılında ABD den 'Profesyonel İç Mimar' yetkisini de aldı.

Mimarlık, Şehircilik, Belediyecilik ile Doğal ve Kültürel Mirasın korunması alanında birçok kuruluşun üyesi bulunan Alp, akademik ve bilimsel çalışmaları, mimari yapıtlarıyla birçok ulusal ve uluslararası ödül kazandı. Yazıları yerli ve yabancı dergilerde ve basında yayınlandı.

Alp, ABD ve Suudi Arabistan' a ilaveten İsivçire' ve Japonya'da çalıştı. 1990 yılında kurduğu Alp Mimarlar Tasarım Atölyeleri Ltd bünyesinde projelerinden bir kısmı inşa edilerek tamamlandı. Japonya, Yamagata da 'Türk Pavyonu', İstanbul Kalamış 'Marina Park Konutları', Zeytinburnu Uluslararası Turizm Kongre ve Ticaret Merkezi', T.C. Gebze Teknik Üniversitesi Muallimköy Kampüsü, Kayseri Hilton Otel; Sapanca Dağ Evleri; Ankara MHP Genel Merkezi, Hatay Dörtöy Otel-Çarşı Grubu; Tokyo Camii ve Kültür Merkezi ve Camii, Malatya Belediye Sarayı, Kuşadası'nda Tatil Evleri ve Villalar, Bogaçiçi'nde Yalılar, Beylikdüzü Otel-Çarşı ve Rezidans-Çarşı Kompleksi ile çeşitli Kültür, Turizm, Spor, Ticaret ve Yönetim Merkezleri, Eski Eser çalışmaları, Peyzaj ile Bölgesel ve Kentsel Planlama ve Tasarım çalışmaları bunlardan bazılarıdır.

1996 yılında T.C. Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü 'Profesör'lüğüne getirilen Alp burada Mimarlık Bölüm Başkanlığı ve Mimari Tasarım Anabilimdalı Başkanlığı görevlerini yürüttü. Üst seviyede İngilizce ve Fransızca bilen Alp, Dünyayı gezerek şehirlerde tetkikler yaptı ve Uluslararası Mimarlık Akademisinin programı çerçevesinde çeşitli ülkelerde ders verdi, konferans ve jüriye katıldı.1996 yılında AIA 'Amerikan Mimarlar Enstitüsü' Güney Avrupa Direktörlüğüne getirilen Profesör Alp bir süre Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu Üyeliğinde de bulundu.

MHP Genel Merkezi

Kayseri Hilton Otel

Riyad TC Büyükelçilik Binası

Riyad TC Büyükelçilik Binası ve iç kolonları

Gebze Üniversitesi Çevre Mühendisliği Binası

Ağa Han Mimarlık Ödülleri Programında 'Nominateur' (aday belirleyici) hizmetini yürüttü. 2001 yılında Kazakistan Kazgor Design Academy ve IAAEC Doğu Ülkeleri Uluslararası Mimarlık Akademisi üyeliğine seçildi.

1994, 1999, 2004 ve 2009 yıllarında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığına aday olan Alp'in Deprem ve Gecekonduklar için Çekirdek Konut ve Kapsül Evler, Boğaziçi Otoray Tüpgеçiş, TRANSMAR Pendik-Yeşilköy Otoray Yüzer-Viadük, İstanbul Kuşak-yol, Boğaziçi 3 Üsküdar-Levent Denizaltı Tüp, Haliç Sualtı Otoparkı ve Müzekent İstanbul, İstanbul Ulaşımı içim 'Çemberler Sistemi', Geleceğin Şehirleri Ekokentler, Büyük Marmara Çemberi, Çağdaş Cadde gibi çalışmalarından bir bölümü ulusal ve uluslararası basın aracılığıyla tanındı.

Profesör Alp, 1999-2002 yıllarında 57. Koalisyon Hükümetinde T.C. Başbakan Başdanışmanlığı görevine atandı, ancak aktif çalışma yapma imkanı bulamadı.

2000 yılında 'Yüksek Bilim Konseyi'nin teklifi üzerine IAA 'Uluslararası Mimarlık Akademisi' 9. Presidium'u tarafından UNESCO ve Uluslararası Mimarlar Birliği / UIA gözetiminde 20'yi aşkın ülke temsilcisinin oybirliği ile Akademi'nin 'Büyük Usta' mertebesine yükseltildi.

Profesör Alp'in TC Malatya Belediye Sarayı ve MHP Genel Merkezi Projeleri 2011; TC Gebze Teknik Üniversitesi Muallimköy Çevre Mühendisliği Binası 2012 Avrupa Gayrimenkul Ödülleri Programında Avrupa Finalisti ve 'Avrupa'nın En İyisi' seçildi.

Profesör Alp 2011 yılı sonunda RIBA Royal Institute of British Architects (Britanya Mimarlar Kraliyet Enstitüsü) Asil Üyeliğine getirildi.

Mayıs 2012 de Sofya da gerçekleşen Interarch 2012 IAA World Triennial of Architecture kapsamında 'Taksim Cumhuriyet Camii & Dinler Müzesi' projesi UIA Union Internationale des Architectes (Uluslararası Mimarlar Birliği) Birincilik, ayrıca IDA International Design Awards USA (Uluslararası Tasarım Ödülleri) 2012 İkincilik Ödülünü kazandı ve LICC London International Creativity Competition 2012 de finale kalmayı başardı.

Çamlıca 'Altın Kubbeli Cami' projesi LICC 2013'te mimari proje dalında Birinciliğe layık bulundu. 'Taç İzmir' 7 yıldızlı Otel ve Kongre Merkezi projesi 2013 IDA International Design Awards (Uluslararası Tasarım Ödülleri)'nde kendi dalında 2.lık Ödülüne değer bulundu. 'Ekokent Konya' şehirselleştirme

projesi ile dönüşüm projesine Interarch 2015 uluslararası kongresinde Roma Mimar ve Şehir Plancıları Odası Gümüş Madalyası verildi. TC Gebze Teknik Üniversitesi Muallimköy Elektrik-Elektronik Mühendisliği Binası 2016 yılı 9. IDA International Design Awards USA (Uluslararası Tasarım Ödülleri) Kurumsal Binalar Kategorisinde Bronz Ödül kazandı. 2020 yılında 'Technology & Informatics Zone HDQS, Gebze, Kocaeli 'Yönetim Binası' Projesi 2020 MUSE mimari kategori 'Gümüş Ödül' ve '2020 DNA Paris Design Awards Large Scale Architecture Award' ödüllerini kazandı. Aynı yerleşkede bulunan 'Sosyal Tesis' projesi de yine 2020 MUSE Mimari Kategori 'Gümüş Ödül'e uygun bulundu.

Dr. Alp kurucusu olduğu Alp Mimarlar Tasarım Ltd Şti'nde projeler üretti, İstanbul Direktörü bulunduğu IAA Uluslararası Mimarlık Akademisi bünyesinde ülke içi ve dışı çalışmalar yürüttü, üyesi olduğu çeşitli uluslararası akademik ve profesyonel kuruluşların kongre ve sempozyumlarında da sunumlar gerçekleştirdi.

Ahmet Vefik Alp 6 Ocak günü çalışkan ve üretken bir mimar olarak geride eserlerini bırakarak, geçirdiği ani bir kalp krizi sonucu aramızdan ayrıldı.

Ahmet Vefik Alp, bir kent tasarımcısı olarak da çeşitli projeler ile çözümler üretmeye çalıştı. Yukarıdan aşağıya doğru; yüzer viyadük olarak tasarladığı Pendik Yeşilköy bağlantısı, İzmir Körfez geçisi önerisi ve Kapsül evler projesi.

Malatya Belediye Sarayı

Başlıca Yapıları

- Handan-Cavit Alp Evi, Kuşadası, Aydın
- Kuzenler Konut Sitesi, Kuşadası, Aydın
- Radyo Ve Tv Kulesi, Çamlıca, İstanbul
- 'Ekokent' , Konya
- "Taç İzmir" Otel Ve Kongre Merkezi, İzmir
- Altın Kubbeli Cami, Çamlıca, İstanbul
- Gebze Teknik Üniversitesi, Rektörlük Binası, Kocaeli
- Gebze Teknik Üniversitesi Akademik Kulüp Binası, Kocaeli
- Taksim Cumhuriyet Camii Ve Dinler Müzesi, Taksim, İstanbul
- Kentsel Projeler
- Ozan Arif Anıt Mezarı, Samsun
- Alp Apartmanı, İstanbul,
- Kayseri Hilton Binası, Kayseri
- Siyasi Parti Genel Merkez Binası, Ankara
- Boğaziçinde Yalı, Kireçburnu İstanbul
- GTÜ Çevre Müh. Bölümü Binası, Kocaeli
- GTÜ Kimya Bölümü Binası, Kocaeli
- GTÜ Elektronik Müh. Bölümü Binası, Kocaeli
- Zeytinburnu Uluslararası Turizm Ve Ticaret Merkezi, İstanbul
- Sapanca Dağ Evleri, Sakarya
- İstanbul Büyükşehir Belediye Binası Yarışma Projesi, İstanbul
- T.C. Malatya Büyükşehir Belediyesi Hizmet Binası, Malatya
- Yamagata Türk Pavyonu, Yamagata
- Marina Park Kalamış Evleri, Kalamış, İstanbul
- T.c. Riyad Büyükelçilik Tesisleri, Riyad
- T.c. Kültür Merkezi Ve Camii, Tokyo
- Esenboğa Uluslararası Havaalanı Yarışma Projesi, Ankara
- Bodrum Uluslararası Havaalanı Yarışma Projesi, Muğla
- Adnan Menderes Uluslararası Havaalanı Yarışma Projesi, İzmir
- İslam Konferansı Teşkilatı İdare Binası, Cidde
- Halfmoon Bay Tatil Beldesi, Al Khobar
- Otel ve Alışveriş Merkezi, Hatay
- Medine Hacılar Oteli, Medine
- Netaş Spor Kompleksi, İstanbul

MEHMET ALİ ÖZERK

1959 - 2021

Mimarlar Odası'nda uzun yıllar mimarlık mesleğinin farklı alanlarına önemli katkılarda bulunan, Mimarlar Odası Balıkesir Şubesi 21530 Sicil No'lu üyesi Mehmet Ali Özerk 3 Ocak 2021 tarihinde vefat etti.

1959 yılında Balıkesir'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Balıkesir'de bitirdikten sonra, 1976 yılında aile geleneği olan mimarlığı seçerek, İstanbul Devlet Mimarlık Mühendislik Akademisi (Yıldız) mimarlık bölümüne girdi. 1980 - 1984 yılları arasında Fransa'da, Ecole Architect de Lyon'da iç mimarlık okudu. Daha sonra geri döndü ve yarıda bıraktığı mimarlık eğitimini tamamlayarak, 1990 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi'nden mezun oldu. Yurt dışında ve İstanbul'da çeşitli mimarlık atölyelerinde çalıştı. 1994 yılında kazandığı bir proje yarışması sonucunda Balıkesir'e dönerek kendi firmasını kurdu.

TürkSMD üyesi de olan Mehmet Ali Özerk, Mimarlar Odası Balıkesir Şubesi Yönetim Kurulu Üyeliği ve 2014-2020 yıllarında üç dönem Şube Başkanı olarak görev almanın yanı sıra; sağlıklı ve nitelikli bir kentleşme, planlama ve mimarlık, mesleki uygulama, müelliflik ve telif hakları, mesleki denetim alanlarında pek çok çalışma yürütmüş, Mesleki Uygulama ve Denetim Komitesi; Kentleşme, Planlama, Mimarlık ve Afet Komitesi ve Mesleki Denetim-ÇED Danışma Kurulu Çalışma Grubu çalışmalarına destek vermiştir.

Değerli meslektaşımız ve çalışma arkadaşımızın odamıza ve mimarlık ortamına yaptığı katkılarını, saygı ve özlemle anıyor; yıldızlar yoldaşı olsun diyoruz.

Mimarlar Odası Balıkesir Şubesi.

AHMET ACAR

1949 - 2020

Ekim 2009, İstanbul

LALE ÖZGENEL

DOÇ. DR. ODTÜ MİMARLIK BÖLÜMÜ

2008 yılı Haziran ayında ODTÜ’de yapılan Rektörlük seçimlerinde en yüksek oyu alan Prof. Dr. Ahmet Acar’dan, 2008-2012 yönetim döneminde Rektör Danışmanı olarak görev yapmak üzere teklif almıştım. Bu beklenmedik teklif karşısında hem çok şaşırılmış hem de mutlu olmuştum. Ancak bu duygularımdan daha baskın bir biçimde onur duymuş-tum. Dün gibi hatırlıyorum. ODTÜ gibi özel bir kurumun mimarlık, planlama, kültür ve sanat konularından sorumlu bir makamı yürütecek olmak, bu anlamda ODTÜ tarihinde mütevazı bir rol oynayacak olmak tarifsiz bir onurdu. Şüphesiz ki bu sorumluluk aynı zamanda heyecan ve kaygı duymama da yol açmıştı. O güne değin ne program ne de Bölüm bazında yönetsel bir sorumluluk almayı özellikle tercih etmeyen ben, ODTÜ yönetiminin bir parçası olmaya, bu nadide Üniversite’de sorumluluk üstlenmeye davet edilmiştim.

O yıllarda bir yandan ekip üyesi olduğum uluslararası arkeoloji projeleri kapsamında yürütülen arazi çalışmalarına katılmakta, bu projelerin ve kendi araştırma konuları-mın akademik işlerini ve yayınlarını yap-makta ve bölümde dersler vermekte, diğer yandan da yeni atıldığım mimari tasarım çalışmalarına yoğunlaşmaktaydım. Her biri başlı başına tam zamanlı bir uğraş ala-nı olan bu birkaç işi, hepsinden ayrı keyif-ler alarak, birlikte götürüyordum. Böyle bir yoğunluk içindeyken ve daha önce hiçbir yöneticilik deneyimim yokken bu yeni gö-revi layıkıyla yapabilir miydim? Görevi ka-bul edersem yapmakta olduğum diğer işleri

nasıl yürütecektim? Bu sırada Ahmet Acar’ı yakın tanıımıyordum, tabi o da beni...

Rektör danışmanlığı görevi hakkında ko-nuşmak üzere randevulaştığımız ve Rektör-lükteki ofisine gittiğim gün oldukça sıcak olan havaya rağmen jilet gibi ütülü beyaz gömleği ve kravatıyla beni kapıda karşıla-yışı ve ben oturana kadar ayakta bekleyişi bugün hala gözümün önünde. Epeydir tanı-şıkımız gibi, masasının arkasına geçmeyip, oturduğum misafir koltuğunun tam karşı-sındaki koltuğa oturması da. Aileler, eşler, çocuklar, tenis gibi konular hakkında hoş beş ettikten sonra sıra iş konuşmaya gel-mişti. Bana teklif edilen görevin kapsamı ile ilgili sorduğum sorularımı yanıtlamıştı. Bu samimi karşılama ve sohbet, sorularımın yanı sıra endişemi de açık yüreklilikle pay-laşmama vesile olmuştu. Mevcut iş yoğun-luğum içinde Rektör Danışmanlığı görevini de götürebilecek miyim diye düşünmekte olduğumu paylaşmıştım. Ahmet hoca ne beni ikna etmeye ne de akıl vermeye çalış-mıştı. Bu ilk buluşmamızın son sözü olarak, güzel bir tebessümle şunu söylemişti: *“This is a challenge...You take it or not”*.*

Ben bu meydan okumayı kabul ettim ve se-kiz yıl boyunca Ahmet Hoca’nın oluşturdu-ğu güven, sevgi ve saygı ortamı içinde onun-la çok yakın çalıştım.

Kelimenin tam anlamıyla Ahmet Hoca’nın da ODTÜ’ye yapılan meydan okumaların hepsini nasıl kabul ettiğini ve her birinin üstesinden nasıl sabırla, sükunetle ve bilge bir yaklaşımla galip geldiğine şahit oldum. Bunda hem Üniversite’yi ilgilendiren her konuya aynı özenle yaklaşmasının ve Üni-versite’nin her birimi, bileşeni ve çalışanı ile kurduğu yakın ve bireysel iletişimin hem de durum ve koşullar ne olursa olsun OD-TÜ’nün ve ODTÜ camiasının çıkarlarını gözetmeyi en öncelikli konu olarak görme-sinin belirleyici rol oynadığını gördüm. Her-hangi bir konuyla ilgili görüş vermezden önce konuyla ilgili tüm geçmişi ve güncel bilgileri edinmiş olmanın, konuyu enine bo-yuna değerlendirmenin ve olası sorunları, önerileri ve çözümleri ilgili tüm yöneticiler, birimler ve bireylerle birlikte ele alarak tar-tışmanın ve karar üretmenin, her konuda ortaklaşmanın iyi bir yöneticiliğin ve sağ-lam bir kurumsal yapının temel kuralları ol-duğunu öğrendim. Ahmet Hoca ile yapılan toplantıların bir asaleti ve tarzı olurdu. Du-rum değerlendirmelerini kendine has miza-hi ifadeler ile tanımlardı. Bir konu hakkın-

da iki farklı görüş geldiğinde veya iki farklı durum ortaya çıktığında, örneğin, “Aradan kamyon geçer” derdi. Konular hakkında ortak bir karar oluşturabilmek adına uzun uzadıya tartışmalar yapılır, ama bir noktada Ahmet Hoca devreye girerek, “konuyu yete-rince yorduk” derdi.

Ahmet Hoca’nın yöneticiliğinin ve kişiliği-nin en belirgin özelliklerinden birisi şüp-hesiz ki karşısındakine değer vermesi ve dinlemesiydi. Rektör olarak atandığı 2008 Ağustos ayında, daire başkanlıkları, kafe-terya, yurtlar, atölyeler, sağlık merkezi, spor merkezleri, kültür ve kongre merkezi ve kü-tüphane gibi yerleşkenin tüm birimlerine diğer yöneticilerle birlikte yaptığı ziyaretler, Üniversitenin işleyişini ve ODTÜ çalışanla-rını tanımamızı sağlamıştı.

Aşağıda sadece birkaç örneğini sıralayabi-leceğim onlarca sosyal ortama ve faaliyete katılarak ve bunların bazılarını da evinde düzenleyerek, ODTÜ’yu büyük bir aile ve camia olarak sahiplendi. Görevi bıraktığı 2016 yılına kadar akademik birimlerin dü-zenlediği kongrelerin, toplantıların veya sergilerin açılışlarına katıldı, konuşmalar yaptı. İdari birimlerin etkinliklerine, se-minerlerine katıldı. Sanat festivallerinin açılışlarında sanatçılarla bir araya geldi. Ağaç dikme etkinliklerini hiç kaçırmadı. Akademik ve idari birimlerin düzenledikle-ri yılbaşı buluşmalarına katıldı, mensupla-ryıla tanışma ve sohbet etme fırsatı yarattı. Ankara dışında olmadığı sürece, yakınları vefat eden personelin cenazelerine katıldı, akademik terfi alanları ve ödül kazananları şahsen kutladı. Başarılı öğrencilere, sporcu-lara ödüller takdim etti, yuva ve Anaokulu öğrencilerine sembolik diplomalarını verdi. Çok önemsedığı ODTÜ Mezun Dernekleri ile çeşitli vesilelerle bir araya geldi, temsilci-lerini kampüste ve evinde ağırladı. Çağrıldı-ğı tüm öğrenci etkinliklerine ve protestolara katıldı. Kendisiyle görüşmek isteyen herke-se randevu verdi. ODTÜ’nün yurtdışındaki temsiliyetini ve ilişkilerini güçlendiren te-maslar ve organizasyonlar içinde bulundu.

Tüm bunların yanında, Üniversite’nin iç ve dış işleyişine dair akademik ve idari konu-ları, siyasi gündemlerin yol açtığı gelişmele-ri ve krizleri mahir bir biçimde, ODTÜ’den, ODTÜ’luden yana tavır alarak yönetti, çözü-me kavuşturdu. Krizler karşısında şöyle der-di: *“Yöneticiliğin iyi günleri olduğu gibi kötü günleri de vardır.”* 2008-2016 Ahmet Acar dönemi, mimarlık ve **Türkçesi: “Bu bir meydan okumadır... Kabul edersiniz ya da etmezsiniz...”* olarak çevrilebilir.

sanat açısından ODTÜ’nün en yoğun ve ve-rimli dönemlerinden birini temsil edecektir. 2010 yılında yapılması planlanan ODTÜ Öğ-renci Merkezi’nin projesinin elde edilmesi için, ODTÜ’de adet olduğu üzere bir davetli yarışma yapılması gündemdeydi. Ancak bu önemli proje için oldukça uzun bir süreç ve kapsamlı bir organizasyon gerektiren bir ulusal mimarlık yarışması yapma teklifi-me olumlu bakmış, ODTÜ tarihinde açılan bu ikinci ulusal proje yarışmasına koşulsuz destek vermiş, danışman üye olarak jüri çalışmalarına aktif katılım sağlamıştı. Mi-marlık Fakültesi mezunu olması nedeniyle de jüri değerlendirmeleri verimli mesleki tartışmalara sahne olmuştu. Kampüsteki barınma olanaklarını ve yurt alternatifleri artırmak üzere yapılması planlanan lisans ve lisansüstü yurt binaları için düzenlenen davetli yarışmaları da benzer bir biçimde desteklemiş, süreci yakinen takip etmişti.

Ahmet Hoca’nın, eğitim ve araştırma altya-pısının mekânsal ve teknolojik olarak geli-ştirilmesini öncelikli konular arasında gör-mesi ODTÜ’ye bir grup yeni araştırma yapı-sı kazandırdı. Bunlar arasında, Üniversite’nin araştırma ve uygulama merkezlerinin faa-liyetlerini etkin bir şekilde sürdürebileme-ri, merkez altyapılarının Üniversite içinde daha fazla araştırmacı tarafından kullanılır hale getirilmesi, merkezler arasında disip-linler arası araştırma projelerinin gelişti-rilmesi ve ODTÜ’nün öncelikli araştırma alanlarında yürüttüğü faaliyetlerin sanayi ve topluma katkısının artırılabilmesi için yeni bir modeli temsil eden Araştırma Parkı, gerek misyon ve kavramsal kurgusu, gere-ke de hedeflenen araştırma ortamının oluş-masına olanak verecek bir kompleksin elde edilmesini sağlamak amacıyla yapılan ve yaklaşık bir yılı aşan hazırlık çalışmaları ve üretilen bilgi kitapçığı açısından Türkiye’de öncü bir ilk örnek olarak uygulandı.

Bir başka özel proje olan Ayaslı Araştırma Merkezi ODTÜ Kampüsünün mimarı Beh-ruz Çinici’nin kampüs için tasarladığı son yapı olarak Ahmet Acar döneminde ge-çekleştirilen mimari programlar arasinda anlamlı bir yer edindi. Enerji duyarlı yapı konusunda Türkiye’deki örnek ve öncü uygulamalardan olan bu yapının enerji ge-reksinimi güneş cephesini oluşturan çatı yüzeyindeki güneş panelleri ve Türkiye’de ilk kez uygulanan esnek (membran) foto-voltaik sistem ile sağlanıyor. Enerji araştı-rmaları odaklı merkezlerden Rüzgar Enerjisi Teknolojileri Araştırma ve Uygulama Mer-

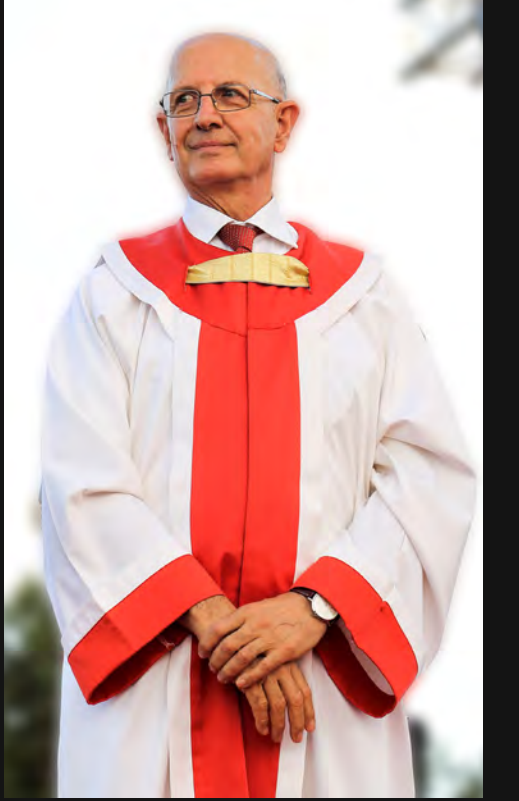
kezi’nin (RÜZGEM) Büyük Ölçekli Rüzgar Tüneli Binasının proje çalışmaları ile Güneş Enerjisi Araştırma ve Uygulama Merkezi (GÜNAM)’ın açılışının yapıldığı bu dönemin diğer büyük proje çalışmaları ve uygula-maları arasında Eğitim Fakültesi ek binası ve ODTÜ-KENT Lojman Bloğu gibi yeni binalar, yurtların yenilenmesi ve A4 Kapısı Jandarma Karakol binasının öğrenci etkin-lik birimine dönüştürülmesi gibi kapsamlı yapısal tadilatlar ile ODTÜ Kemal Kurdaş Anıtı ve Kemal Kurdaş Anıt Mezar Yarışma-sı gibi özel projeler de vardı.

Ahmet Hoca bütün proje ve uygulama ça-lışmalarını yakından takip eder, sıklıkla şantiyeleri ziyaret ederek inşaat ve imalat süreçlerini hakkında yerinde bilgi alırdı. Kampüste yaşıyor olması sebebiyle bu ziya-retlerini hafta sonu yürüyüşlerinin parçası yaptığı ve arada beni ve diğer ilgilileri çağır-dığı da olurdu.

Sanatsal ve kültürel faaliyetlerin çeşitlen-diği, ODTÜ Sanat Festivalinin gelişerek kurumsal bir yapıya büründüğü 2008-2016 dönemi, kampüsteki kamusal alanlarda ser-gilenen sanat varlığının da zenginleştiği bir dönem oldu. 2016 yılında düzenlenen OD-TÜSanat 17 sergisinin kataloğunda Ahmet Hoca, ODTÜ’nün sanata ve kültüre verdiği değeri şöyle ifade etmişti:

Orta Doğu Teknik üniversitesi olarak kuru-luşumuzun 60. Yılıni kutluyoruz. ODTÜ de-nilince belki akla öncelikle eğitim, bilim ve teknoloji geliyor. Ancak, kurulduğumuz 1956 yılından bu yana, sanat ve kültür bizim için bilim ve teknoloji kadar önemli oldu. Sanat ve kültürü, öğrencilerimizin eğitimine ve tüm ODTÜ’lülerin bireysel gelişimine büyük katkısının yanında, bilimsel çalışmalarımız-da yaratıcılığı desteklemesi nedeniyle de de-ğerli ve vaz geçilmez gördük.

Sekiz yıllık görevimi, tüm sorunlu konula-ra, zorlayıcı gelişmelere ve krizlere rağmen müthiş dinamik, üretken ve manevi açıdan tatminkar bir dönem olarak anıyorum. Bun-da en büyük pay, bugünün Türkiye’sinde sıklıkla şahit olduğumuz olumsuz örnekler karşısında, strateji, tasarım ve estetik boyut içeren tüm konularda nitelik, yaratıcılık, çağdaşlık ve özgünlük arayan bir Rektörle çalışmanın, bu anlamda aynı dünya görüşü ve meslek duruşunu paylaşıyor olmanın, meslek, sanat ve kültür sohbetleri yapabil-menin yarattığı müthiş bir konfor, güven ve motivasyon ortamı içinde, bir başka de-yişle, ayrıcalıklı bir liderle çalışmış olmam-

da. Sunulan fikir ve önerilere değer verilen, kararların ortak alındığı, uzmanlıklara baş vurulan bu özgür ortamda, ODTÜ hakkın-da, ODTÜ’lü olmak hakkında, yöneticilik hakkında pek çok şey öğrendim; ama en önemlisi bunları ilkeleri, etik değerleri ve ekip ruhuyla özelleşen bir yönetim anlayışı ve yönetici ailesi içinde öğrendim.

Ahmet Acar her anlamda özel bir yönetici ve insandı. Türkiye’de ve dünyada yüksek öğretim alanında liderlik edecek donanıma sahip az sayıdaki akademisyenden biriydi. Şüphesiz ki, vefatı ardından yağan mesaj-larda dile getirdiği gibi şükranla, sevgiyle ve saygıyla yaşatılacak.

Rektör Danışmanlığı kapsamındaki sorum-luklarının üstesinden en az hatayla gel-memi ve görevimden, kurduğum yüzlerce güzel ilişki ve biriktirdiğim sayısız güzel anı eşliğinde ayrılmamda yol gösterici ve etkin rol oynayan Ahmet Hoca’ya minnettarım. Diploma törenlerinde kalabalıkların ayak-ta alkışladığı bir Rektörün çalışma arkada-şı olma onurunu yaşatan Prof. Dr. Ahmet Acar’ı yalnızca ODTÜ’ye yaptığı üstün hiz-metleriyle Rektörüm ve Hocam olarak değil bir aile büyüğüm olarak da büyük bir öz-lemle anıyor olacağım.

BAYKAN GÜNAY

PROF. DR. TED ÜNİVERSİTESİ
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ BAŞKANI

Ben ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümünden 1968 yılında mezun oldum, Ahmet Acar ise 1971 yılında Şehir Planlama diplomasını almış. Eğitim sırasında kendisiyle tanışmadım. ODTÜ'ye bir öğretim üyesi olarak döndüğüm 1980li yıllarda da kendisiyle yolum kesişmedi. Ta ki 1993 yılında o dönemde rektör olan Suha Sevük tarafından ODTÜ Mekân Komisyonunda görevlendirilinceye kadar. İsmen bildiğim Ahmet Acar ile tanışıklığım 1993 yılında başladı ve onu yitirene kadar sürdü.

İncelik, yüzüne yansıyan sevecenlik, yumuşaklık; yanı sıra metanet, dayanıklılık, sabır, inanç ve kadirşinalık Ahmet Acar'ın ikili yapısını sergiliyor. Kendisinin çok duygusal bir kişiliği de var; 2011 yılında Ünal Nalban-çoğlu için yapılan cenaze törenindeki göz yaşlarını ve konuşmasını tamamlamayamadan kürsüden inişini de anımsıyorum. Bunlar yaptığı işlere de yansıyor ve işleri sıraya sokma ve adım adım hedefe yönelme, algoritmalar oluşturma, titizlenme ve sorgulama, ikna olduğunda anında eyleme koyma, problemi öteleme değil çözme, proje-uygulama bütünlüğüne ve birliğine inanç, hedef koyma ve eyleme geçme, daha da önemlisi hukuka ve kurallara uyma sanırım Ahmet Acar'ın öznitelikleri. Dahası bütün bunları hiçbir zaman kızmadan, küfretmeden ya da kötü söz söylemeden becerebilmek kendisini yansıtır.

1993 – 2000 ODTÜ Mekân Komisyonu

O dönemde ODTÜ'de hâkim olan mühendislik ve uygulamalı bilimlerden oluşan kadronun içinde Ahmet Acar da var. O komisyonda yer almam benim için halen bir esrardır. Bu vesileyle "İncelik, yüzüne yansıyan sevecenlik, yumuşaklık" timsali Ahmet Acar ile tanışıyorum. Meslektaşım olduğunu öğreniyorum ve ince bir nükte ile kendisinin ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümüne başvurduğunu ve reddedildiğini anlatıyor. Sonra da, iyi ki alınmamışım, böylece yaşamımın doğrultusu değişti ve kendimi planlamanın yönetim boyutları ile uğraşan bir alanında buldum diyor.

2000-2008 ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü

2000 yılında Suha Sevük rektörlük görevinin bitimine az bir süre kala ODTÜ topluma Devletin ODTÜ'den Kuzey Kıbrıs'ta bir üniversite kurmasını istediğini belirtiyor ve bunu kamuoyu ile paylaşıyor ve görevi Ural Akbulut'a devrediyor. ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Kentsel Tasarım Yüksek Lisans Programının yürütücüsü olarak öğrendiğim şeylerden birisi bildiğin konuda yöneticilerden daha önce davran. Bu çerçevede ben fiziksel çevrelerden ve mekân oluşturmaktan anlıyorum. Ural Ak-

15 Kasım 2000: ODTÜ Kuzey Kıbrıs Kampüsü misafirhanesi temel atma töreni; çalıştığım üç rektör bir arada: Ural Akbulut, Suha Sevük, Ahmet Acar (ODTÜ KKTC Kampüsünün algoritması oluşuyor)

bulut'un da desteği ile kentsel tasarım stüdyosu hocaları ve öğrencileri olarak adaya gidiyor, alanı ve yakın çevreyi gözlütürüz.

Ahmet Acar'ın önemli nitelikleri arasında "işleri sıraya sokma ve adım adım hedefe yönelme, algoritmalar oluşturma" var. Kendisi Kuzey Kıbrıs Kampüsünün gelişme diyagramlarını hazırlıyor ve tasarım ekibinin çalışmalarını izliyor. 2002 yılında ise benden artık yeri belli olan Rektörlük ve Kütüphane bloku için yapılacak yarışmayı örgütlememi istiyor ve Rektör Danışmanı Ayşen Savaş'ın katkılarıyla yerleşke binaları ve peyzajını oluşturacak bir yarışmalar zincirinin temeli Ahmet Acar'ın yönetiminde kotarılıyor. "Titizlenme ve sorgulama, ikna olduğunda anında eyleme koyma, proje-uygulama bütünlüğüne ve birliğine inanç" sonucunda yerleşkenin inşaatları sürüyor ve Türel Saranlı'nın değerli katkılarıyla Üniversite 26 Eylül 2005 tarihinde açılıyor.

2008-2012 Ahmet Acar'ın Rektörlükte İlk Dönemi

2008 yılında Rektör Ural Akbulut, Kosova Cumhurbaşkanı Fatmir Sejdiu'nun özel bir ziyarette bulunarak kendisinden ODTÜ'nün Kosova'da bir üniversite kurmasını talep ettiğini bildiriyor ve konuyu ODTÜ kamuoyu ile paylaşıyor. Bunda Dış İşleri Bakanlığının da desteği bulunduğunu ifade ediyor. Ural Akbulut yönetiminde Priştine ve Prizren'i kapsayan bir geziye ben de katıldım. Ben gene hazırlıklı olmak için Kentsel Tasarım Stüdyosunda Kosova Yerleşkesinin ana planı için öğrencilerle çalışmaya başlıyorum ve kimi seçenekler geliştiriyoruz. Dışişleri Bakanlığının üstelemei ile bu kez yeni Rektör Ahmet Acar'ın oluşturduğu bir ekip (Tanju Mehmetoğlu, Eyüp Özveren, Zafer Dursunkaya ve ben) ile ikinci Kosova seferine katılıyorum ve gene Devlet yöneticileriyle temaslar ve ziyaretler başlıyor.

Bu gezide tüm ekip ile birlikte Ahmet Acar da neşeleniyor. Yöresel şapka, etnografya müzesi, Prizren köftesinden sonra ODTÜ'ye

Nisan 2009; Devlet yöneticileriyle birçok resim çekmişim, ancak bunu yeğliyorum, Prizren'de denenen yöresel şapka Ahmet Acar'ın sevecen dünyasını da yansıttıyor.

tahsis edilmesi düşünülen araziye geziyoruz. Kosova Ovasına bakan yamaçlar üzerindeki arazi ekibi heyecanlandırıyor. Acaba bir Kuzey Kıbrıs macerası daha yaşanabilir mi sorusunu soruyoruz. Kendilerine düşündüklerimizi anlatıyorum. Ahmet Hoca çok fazla bir kapasite düşündüğümüzü ve çok yayıldığımızı vurgulayarak bizi daha basit olmaya davet ediyor.

Ankara dönüşünde düşüncelerimizi istenen ölçülere getirerek Ahmet Acar'a iki seçenek sunuyoruz ve eğer ODTÜ Kosova'da bir üniversite kuracaksa hazır olduğumuzu kendisine iletiyoruz. Kendisi konuyu ODTÜ Senatosuna taşıyor ve bir oturum düzenliyor. Konuşmasında yaptığı vurgu, Devletin Kuzey Kıbrıs'ta da önce ODTÜ'ye destek verdiği, ancak daha sonra işleri yokuşa sürmeye başladığı yönünde.

Tarihini anımsamadığım bir zamanda ODTÜ Kosova Üniversitesi için Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e gidebileceğimizi ifade ediyor, ancak daha sonra bu konuda bir haber gelmiyor ve bu yeni maceranın bittiğini anlıyorum.

Ahmet Acar ilk rektörlük döneminde ODTÜ için proje üretme sürecini yürütüyor. Rektör danışmanı gene Mimarlık Fakültesinden ve Lale Özgenel kendisine yardımcı oluyor. Yerleşkenin bakımı, metro ile eğitim binaları arasındaki ulaşım meselesi, denetlenmesi güçleşen özel araçların park sorunları, öğrenci merkezi, merkez laboratuvarları binası gibi konularda bir görevim olmasa bile çağırıyor ve görüş alışverişinde bulunuyoruz.

Bu çalışmalar içinde bence en önemlilerinden birinin ODTÜ Öğrenci Merkezi Binası ve ODTÜ Meydanı olduğunu düşünürüm. Fikir Ahmet Acar'dan gelmiştir. Lale Özgenel tarafından örgütlenen yarışma Haziran 2010'da açılmış, Eylül 2010'da tamamlanmıştır. Öğrenci Merkezi için seçilen yer bir saygı gereği olarak Behruz Çinici'ye sorulmuş, yer kendisi tarafından olumlu bulunmuş, ancak yarışma jüri üyeliğini kabul etmeyen

27 Haziran 2009 Rolf Westphal heykeli yenilemesi; Tuba Günay, Özhan Akçalı, Ahmet Acar, Haluk Pamir, Suha Özkan

Behruz ÇİNİCİ, ODTÜ yerleşmesinde telif hakları olduğu savıyla Üniversite aleyhine dava açmıştır. Bu çerçevede içinde ODTÜ Öğrenci Merkezi Binası ve ODTÜ Meydanı projesi durmuş ve açılan davayı ODTÜ'nün kazanmasına karşın bir daha gündeme gelmemiştir, çünkü 2011 yılında ODTÜ açısından zor bir dönem başlamaktadır.

Sürekli ötelenen Koruma Amaçlı İmar Planının hazırlanması gecikmiştir. Gerçi ODTÜ'nün bir planı vardır ve gene ODTÜ Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim üyesi rahmetli Raci Bademli'nin Ankara Büyükşehir Belediyesi imar daire başkanı olduğu dönemde onaylanmıştır. Daha sonra, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 6.3.1995 tarihli kararı ile, doğal ve arkeolojik sit alanları belirlenmiştir. Dolayısıyla ODTÜ'nün bir Koruma Amaçlı İmar Planına gereksinimi bulunmaktadır.

Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 2007 yılında onayladığı 1/25.000 ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planında ise Hazırlık binaları ile o dönemde Eskişehir yolu olarak anılan (Dumlupınar Bulvarı) arasında bir yol önerilmiştir. Yola karşı açılan dava önce kazanılmış, daha sonra ise temyiz sırasında kaybedilmiştir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi ODTÜ binalarının plansız ve kaçak olduğunu iddia etmekte, Eymir Gölü üzerindeki emellerini

açığa vurmakta, Eskişehir yoluna paralel yolun yapımı için Belediyenin yanında Ankara Ticaret Odası da taleplerini baskı aracı olarak kullanmaktadır ve ODTÜ'yü reşen plan onaylamakla tehdit etmektedirler.

Bütün bu sorunları kim çözecektir ve süreç nasıl yönetilecektir sorusunun yanıtını Ahmet Acar aramıştır. Problemleri erteleme ya da ötelemeyi değil, çözmeyi ilke edinmek başlı başına bir strateji olgusudur.

Daha önce değindiğim gibi "problemi tanımlama, işleri sıraya sokma ve adım adım hedefe yönelme, titizlenme ve sorgulama, ikna olduğunda anında eyleme koyma" Ahmet Acar'ın öznitelikleri. Kaldı ki, Ahmet Acar Şehir ve Bölge Planlama eğitimi almış, bunu stratejik davranma yeteneği ile pekiştirmiş.

Problemlerin çözümüne ilişkin ilk eylem Ahmet Acar'ın 23.08.2011 günü düzenlediği basın toplantısı ile başlamıştır. Kamuoyu aydınlatılacak ve saydam bir süreç başlatılacaktır. Ahmet Acar bu davranışı ile sorunları gizlememekte, basın aracılığıyla kamuoyuna iletmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesinin oluşturmaya çalıştığı ODTÜ'yü kötüleme kampanyasını sanırım bu toplantı kırmaya başlamıştır.

ODTÜ, Anadolu Bulvarı'nın devamı olan yola karşı değildir, kaldı ki bu yolun güzergâhı daha önceden belirlenmiştir. Yolun Ankara kentinin yararına olduğunu ODTÜ zaten kabul etmiştir ve ODTÜ arazilerinin hemen sınırından geçen yolun yapılmasına, kamu yararına bulunduğu için karşı çıkılmamaktadır. Buna karşılık Dumlupınar Bulvarına paralel olarak geçirilmesi düşünülen yolda kamu yararı görülmektedir. Bu yol aynı zamanda ODTÜ arazisini ikiye bölmekte ve ODTÜ tarafından ağaçlandırılan orman statüsündeki bir alanı tahrip etmektedir.

2012-2016 ODTÜ Koruma Amaçlı İmar Planı ve Zor Günler

2012 yılında Ahmet Acar'ın rektörlük görevi btmektedir. Kendisi "problemi öteleme değil çözme, proje-uygulama bütünlüğüne ve birliğine inanç, hedef koyma ve eyleme geçme, daha da önemlisi hukuka ve kurallara uyma" özelliklerine sahiptir. Bu çerçevede bir dönem daha rektörlük görevini üstlenmek için çalışmalarını sürdürmektedir.

Bu süre içinde Kampüs Planlama Müdürü Gökşal Cülcüloğlu, Koruma Amaçlı Plan için alan araştırması ve analizlere dayalı çalışmaları ve planları hazırlamaktadır. Bilinen odur ki, plan Büyükşehir Belediyesine sunu-

ODTÜ Rektörlük Basın Toplantısı 23.08.2011 (yol güzergahı, Eymir Gölü konusu)

23 Ağustos 2011; Rektörlük Basın Toplantısı, Ahmet Acar'ın düşünceli günleri

lursa kabul edilmeyecektir. Ahmet Acar bu durumda muhatabı değiştirmeye yönelmiş, Çevre ve Şehircilik Bakanına giderek konuyu müzakere etmiştir. Yeni muhatap Çevre ve Şehircilik Bakanlığıdır ve Bakanlık yetkisini kullanarak Koruma Amaçlı İmar Planının onaylayacaktır.

Kendi adıma konuşursam kimi toplantılarda, bilgisiz insanlarca yapılan bilgisiz eleştirilere, şehir ve bölge planlama eğitimi almışlara hakaret edenlere, karşı çıkılan yolları eleştirip çözüm üretmeyerek bunları cahilce otoyol olarak nitelendiren meslektaşlarıma sinirlendim.

Doğal sit alanı olan Eymir Gölü'nün çevresinin bazı bölümleri sit derecesi düşürülerek 'turizm belgeli işletmeciliğin' önü açılmış oldu diyen, planın gizli kapaklı geçirilmeye çalışıldığını ifade eden meslek odası yöneticilerine, kendilerini uzman olarak görüp, sit alanı derecelerinin düşürüldüğü yönünde yanlış haber üretenlere, planla getirilen yolların hiçbir sorunu çözemeyeceğini iddia edenlere de çok kızdım.

Plan onaylandıktan ve ünlü yol yapıldıktan sonra "iyi de oldu, artık okula çok kolay geliyorum diyen, 100. Yıl Mahallesinden geçen gereksiz araçlar azaldığı için rahatlama oldu gözleminde bulunan çok sayıda ODTÜ mensubuna, problemleri kavrayamayan meslektaşlarıma gocundum.

2016 Sonrası

"Nesnel gerçeklerin belirli bir konu üzerinde kamuoyunu belirlemede duygulardan ve kişisel düşüncelerden daha az etkili olması durumu" olarak tanımlan post truth olgusu çerçevesinde Ahmet Hoca ODTÜ'deki görevi ve sonrasında hepimize dersler vermiştir. Çok yıpratıcı bir süreç olan nesnel gerçeklerle, kişisel duygu ve düşünceler arasındaki bağları hepimize anımsatmıştır. Kendisini saygı ve sevgilerimle anarken, eşi Feride Acar ile diğer aile üyelerine baş sağlığı dileklerini iletir, sabırlar dilerim.

İstanbulMimarlık Festivali Sona Erdi!

Mimarlık Festivalimize Kavuştuk

2020 yılı dünyanın her yerinde, her sektörde kayıplarla ve iptallerle dolu bir yıl oldu: Düzenli yapılan etkinlikler iptal oldu, belirsiz bir tarihe ertelendi ya da 2021'e bırakıldı; bazı organizasyonlar ise mevcut programını çevrimiçi yapma kararı verdi. Çevrimiçi planlanmamış pek çok çalışma ani bir refleksle dijitale taşınınca aynı etkiyi yaratamadı. Öte yandan dijital platformlarda canlı sohbetler yapmanın pratikliğini de keşfettik. Nisan - Haziran ayları arasında izlenmesi imkansız sayıda birbirinden bağımsız etkinlikler yapılmaya başlandı. Toplantılar, dersler, jüriler, tüm görüşmeler çevrimiçiye taşınırken bu dijital yoğunluktan yorulmaya da başladık. Aslında kaybettiğimizi telafi etme çabası yeterli olamadı, hepimiz bu dönüşüme hazırlıksız yakalanmıştık.

Binat İletişim olarak bizim de pek çok etkinliğimiz iptal oldu. The Circle ile birlikte RIBA'da yapılacak Genç Mimarlar Seçkisi Sergisi - GEMSS' 19 için yoğun çalışırken pandemi sürecine birlikte girmiş olduk ve Londra'daki çözüm ortaklarının programı biraz erteleme ısrarına karşılık etkinliğin iptalinin daha doğru bir karar olacağını öğördük. Bu kararı alırken dünya çapındaki diğer organizasyonların izlediği yolları inceledik. Circle ve Binat ekipleri olarak yeni bir dönemin başladığını anlayarak artık bu döneme özel etkinlikler tasarlanması gerekliliğine inandık.

Uzun zamandır eksikliğini duyduğumuz kapsayıcı bir mimarlık etkinliği, tüm dinamiklerin değiştiği, alışageldiğimiz her şeyin altüst olduğu, sosyal mesafe yüzünden mollerin bozulduğu bir dönemde hepimize umut olacak, mimarlık ortamına yeni bir değer kazandıracaktı. İstanbul Mimarlık

Festivali işte böyle bir ortamda doğdu. Tamamının ya da büyük bir kısmının dijital olacağını düşünerek çalışmaya başladık. Amacımız herkesin motivasyonunun düştüğü bu döneme inat yeni bir şeyin temellerini atmak, yeni bir buluşmayı hayata geçirmekti. Daha geniş kitlelere ulaşmak ve yeni normalleri kullanmak için tam da doğru zamandaydık.

Kapsayıcı bir festival için danışma kurulu-muza İpek Akpınar, Müge Cengizkan, Ela Çil, Sibel Dalokay, Neslihan Dostoğlu, Deniz Güner, Yeşim Hatırlı, Sinan Logie, Kerem Piker, Dürrin Süer, Ertuğ Uçar ve Zuhul Ulu-soy'u davet ettik ve festivalin temellerini birlikte oluşturduk. Festivalin temasını "Paradigma Kayması" olarak belirledik; böylece içinde olduğumuz bu dönem ve fazlası ile ilgili konuşmaya, düşünmeye fırsat yaratmış olduk.

5 Ekim Dünya Mimarlık Günü'nde lansman yaparak festivali duyurduk. Programın bir kısmını davet ettiğimiz katılımcılarla oluştururken, bir açık çağrı da yaptık ve Türkiye'nin her yerinden birbirinden güzel başvurular aldık. Yürütme ekibi ve danışma kurulu gelen başvuruları değerlendirdi, seçim yaptı. Davetler ve seçimler sonucunda 7 gün süren bir program oluşturduk. Programın akıcı olmasına, izleyene nefes aldırmasına, sadece mimarlara değil, kente-çevreye-tasarıma düşkün tüm bireylere hitap etmesine ve bir anlamda bize gerçekten bir festival havası yaşatmasına odaklandık.

İstanbul Mimarlık Festivali'nde toplam 48 farklı etkinlikten oluşan ve 150'nin üzerinde katılımcının dahil olduğu programda keynote konuşmaları, paneller, sunumlar, açık

rota gezileri, çocuk kuşağı etkinlikleri, kampüs mikrofon oturumları, atölyeler, oyunlar, tasarım maratonu, performanslar, yoga, günlük festival bülteni gibi pek çok iş canlı yayında izleyicilerle buluştu.

Türkiye'nin birçok farklı ilinden ve dünyada toplam 61 ülkeden 100.000'den fazla kişi festival ile etkileşime geçti. 4.000'e yakın kişinin biletli olarak izlediği festival boyunca gerçekleşen 11 atölye çalışmasına ise yaklaşık 200 kişi canlı katıldı.

"Paradigma Kayması" teması çerçevesinde kent-mimarlık odağında bir tartışma ve paylaşma platformu kurmak hedefiyle mikrofon. Kampüs Kuşağı kapsamında düzenlenen Açık Kürsü etkinliğinde öğrencilere bırakıldı. Açık Kürsü'ye katılan 8 ayrı öğrenci grubu, mimarlığa dair her türlü konuyu kürsüye getirerek; dert ettikleri konuları diğer öğrencilerle birlikte tartıştı ve seslerini kampüs dışına taşıdı.

Ömer Selçuk Baz, Ali Derya Dostoğlu, Burak Pekoğlu ve Ash Özbay "Neden Doğal" başlıklı panelde taşın doğası hakkında konuşmak için Selçuk Avcı moderatörlüğünde bir araya geldiler.

Bihter Çelik ve Onur Atay moderatörlüğünde gerçekleşen "Mimarlığın Biçimleri: Farklı Coğrafyalar- Mekanlar - Üretim Yöntemleri" başlıklı panelle kapsamında farklı coğrafyalardan benzer dertlerle bir araya gelen pratikler (BitsToAtoms, Herkes İçin Mimarlık, Urban Dig, Urban.Koop, Tbilisi Architecture Biennial, Todo Por la Praxis) kamusal alan dijital mekanı her yönüyle ele aldı.

Prof. Dr. Zafer Yenai'nın "Köye Doğru: Türkiye'nin Değişen Beşeri Coğrafyası ve Mekân"

başlıklı konuşmasında Türkiye'de tarımsal dönüşümlerin geçmişi, köy ve kent arasında kopmayan bağlar ve 2000'lerde tarımsal konulara şehirlielerin artan ilgisi gibi konulara değindi.

"Kriz Anında İstanbul" panelinde "16 milyon yaşadığı bir metropol krizlerle nasıl baş ediyor?" sorusu etrafında İstanbul'da yaşayanların zihinlerini meşgul eden konular, Yüksel Demir'in moderatörlüğünde İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanı Gürkan Akgün, İstanbul Kent Konseyi Başkanı Tülin Hadi ve Kiptaş Genel müdürü Ali Kurt tarafından tartışıldı.

Docomomo Türkiye'nin, "docomomo kayıta" etkinlik dizisinin festival kapsamında gerçekleşen ilk ayağı; eğitim, yayın, medya vd. ortaklıkların sunduğu olanaklarla modern mirasın belgelenmesi ve sunumuna bakışı, yeni açılımları gündeme taşıdı. Etkinlik kapsamında Elvan Altan, Deniz Güner, Ebru Omay, Yıldız Salman ve Nilüfer Yöney'in katıldığı panelin yanı sıra Burak Öztürk, Devrim Besim Yücel, Lale Özgenel ve Selda Bancı video sunumları gerçekleştirildi.

Celal Abdi Güzer, Nevzat Sayın, Melike Altınışık, Semra Uygur ve Ömer Selçuk Baz'ın katılımıyla düzenlenen "Paradigma Kayması"na (da) Karşı bir Mimarlık Okulu" başlıklı oturumda, Ytong Mimarî Fikir Yarışması'nda 2019 yılında yarışan projeler üzerinden mimarlık eğitiminin geleceğine yönelik görüşler ve mimarlık eğitiminden beklentiler, yaklaşık olarak 2 dönemdir devam eden mecburi uzaktan eğitim deneyimi ile de karşılaştırarak ele alındı.

PAB mimarlık kurucuları Pınar Gökbayrak, Ali Eray ve Burçin Yıldırım ise Ozan Avcı moderatörlüğünde okullarda değişenleri tartıştılar.

150 ziyareti geride bırakan Mimarizm'in 2007'den beri yaptığı ofis ziyaretleri ve mimar sohbetleri "Çat Kapı", Yeşim Hatırlı ile festivale özel bir buluşma gerçekleştirdi.

Festivalin Sinema Kuşağı kapsamında; MUBI koleksiyonunda bulunan kente ve mimariye dair 16 film mimarlık, kent ve film atölyesi Sinetopya'nın kurucusu, araştırmacı, mimar Işıl Baysan Serim'in danışmanlığında bir araya getirildi. Bu seçki MUBI'nin İstanbul Mimarlık Festivali sayfası üzerinden 1 ay ücretsiz izlenebildi.

Festivalin programının yanı sıra sponsorlar da kendi alanlarında ziyaretçilerle buluştu. Mesleki olarak oldukça bilgilendirici sunumlar, lansmanlar, etkinlikler düzenlendi. Festivalin bir gezi dışında tamamı canlı

olarak düzenlendi. Bu da çok güzel bir etkileşim getirdi. Canlı yayında aynı anda 1.729 kişinin bir araya geldiğini ölçümledik. Türkiye'nin neredeyse tüm illerinden ve 61 farklı ülkeden izlendik. İBB ve İPA iş birliği ile Festival'in kente yayılması da mümkün oldu. İstanbul'un 50 farklı noktasında billboard ilanları ve toplu taşımalarda Modyo TV yayınları ile binlerce kişiye ulaştık. TV kanallarında, radyo programlarında, ulusal ve uluslararası pek çok dijital yayında duyarılara, röportajlara yer verildi.

Festivalden bir kesit almaya, özetini anlatmaya çalıştım ama tamamını aktarmamızın imkanı yok. Bu nedenle programdaki etkinliklerin kayıtları festivalin Youtube kanalına aktarıldı ve hem kaçırılanlar hem de geriye dönüp hatırlamak isteyenler için her şeyi arşivden izlemek mümkün kılındı.

İstanbul Mimarlık Festivali her yıl devam etmek üzere başladı. Bu yıl büyük bir ortak akıl ile oluşturulan festival aynı zamanda öğrenen bir festival oldu. Tamamen çevrimiçi ve canlı planlanan bir etkinliğin imkanlarını ve sınırlarını katılımcılar, izleyiciler, organize edenler olarak birlikte deneyimledik. 2021 Festivali hazırlıklarına başlarken bize gelecek tüm öneri, eleştiri, yorumları ve tabii yeni katılımları bekliyoruz, bu festival hepimizin.

Festival Künyesi

Organizasyon	: The Circle ve Binat İletişim & Danışmanlık
Proje Koord.	: Dilara Tekin Gezginti, Neslihan Şik, Tolgahan Akbulut
Proje Yürüt. Ekibi	: Ece Çakır Aidan, Tolgahan Akbulut, Sena Yıldız Akgül, Selçuk Avcı, Banu Binat, Yüksel Demir, K. Bilge Erdem, Ahmet Ergenç, Dilara Tekin Gezginti, Neslihan İmamoglu, Saitali Köknar, Sibel Senyücel, Neslihan Şik
Grafik Tasarım Spons. İlişk. Ekibi	: Feyza Baltacı, Aysegül Tuğtepe
İdari Koord. Ekibi	: İpar Demirtaş, Tuğçe Karaduman, Sinem Yılmaz
Yardımcı Ekip	: Alp Besen, Enes Yüksel

Festival Sponsorları:

Vitra ana sponsor, Nippon Paint Açık Çağrı sponsoru, Kiptaş Akşam Kuşağı sponsoru, İstanbul Maden İhracatçıları Birliği (İMİB) ve Türkiye Çimento Müstahsilleri Birliği (TÇMB) gün sponsoru; PETRA The Flooring Co., Summa, Velux, Vemus, Şişecam ve Ytong eş sponsor olarak destek verdi. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İstanbul Planlama Ajansı'nın iş birliğiyle gerçekleşen festivale AVCI ARCHITECTS, KarDes ve MUBI hizmet sponsoru; Arredamento Mimarlık, bi_özet, Betonart, mimarizm.com, yapı.com.tr ve Yapı Kataloğu basın/medya sponsoru olarak katkıda bulundu.

Festival üzerine detaylı bilgi için:

www.istanbulmimarlikfestivali.com

Festivali sosyal medyada takip etmek için:

<https://www.facebook.com/istanbulMimarlikFestivali/>
<https://www.instagram.com/mimarlikfestivali/>
<https://www.youtube.com/istanbulmimarlikfestivali>

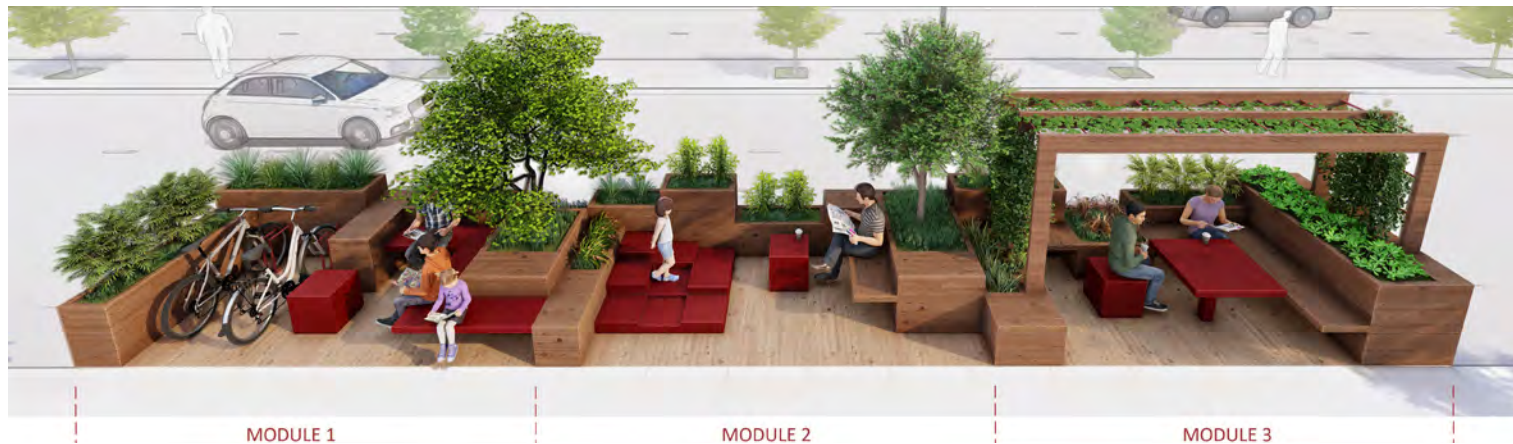

İzmir'in Cep Parkları

İlk kez San Francisco'da başlayan ve dünya kentlerine yayılan cep parkları (parklet) kent içi ekolojik sistemin en küçük yeni parçası. Diğer taraftan da çok sayıda küçükten oluşturulabilecek bu mikro kamusal alanlar örgüsü otomobillerin işgal ettiği kent sokaklarına zarif bir başkaldırı olanağı da sunuyor.

Bir veya birkaç otomobilin yola paralel park ettiği alanı yaya kaldırımına ekleyen cep parkları yağmur suyu-na karşı su hendeği, geçirgen yüzeyler gibi çözümlerle entegre edilebilmesi, havayı temizleme, gölge verme, mikro ölçekte biyoçeşitliliği destekleme gibi işlevler üstlenebilmesi açısından kentlerin yeşil dönüşümüne katkı veriyor.

Cep parkları, kafevari oturma birimleri, masaları, ağaç ve bitkilendirmesi ile insan ölçeğinde ve yaya dostu davetkar bir ortam sunuyor. Yürümek, bisiklete binmek, paten yapmak, arkadaşlarla vakit geçirmek, komşular-la oturmak gibi imkanlar sunacak şekilde tasarlandığı için sosyal bütünleşmeye hizmet ederken, artık gelip geçilen bir yere dönüşen kentin alışveriş caddelerini

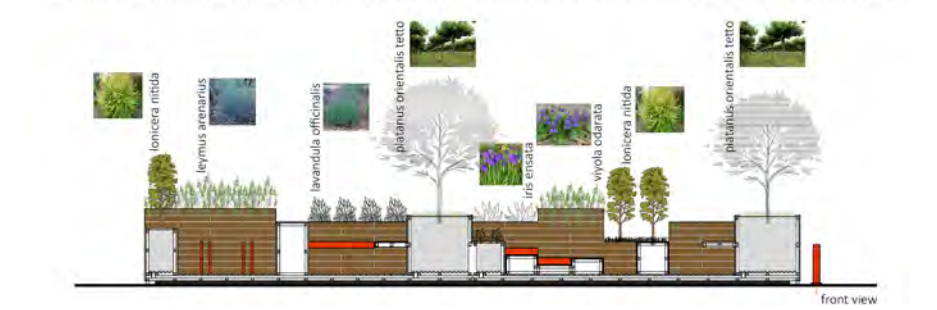
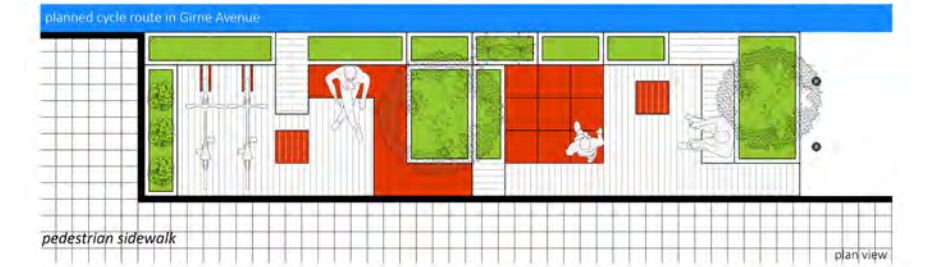
canlandırma, yerel toplulukları ve esnaf gruplarını destekleme gibi yerel ihtiyaçlara da yanıt sağlıyor.

Sokak iyileştirme ve yenileştirme projelerinin bir parçası olabilen cep parkları esnek, hızlı, düşük maliyetli ve deneysel nitelikleri ile taktiksel şehircilik yaklaşımları temelinde yenilikçi fikir ve kullanımlara da iyi bir imkan oluşturuyor.

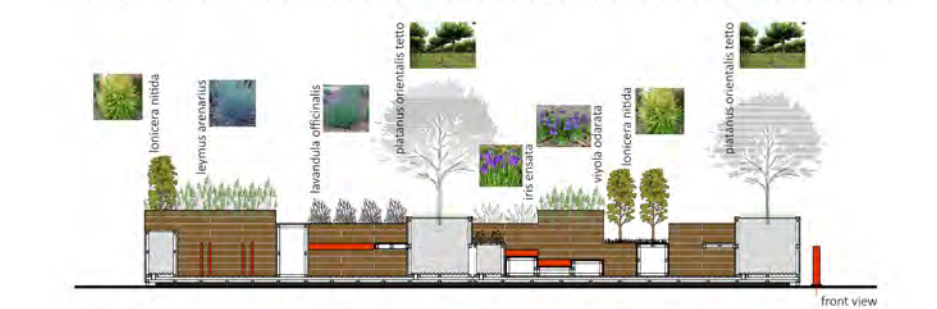
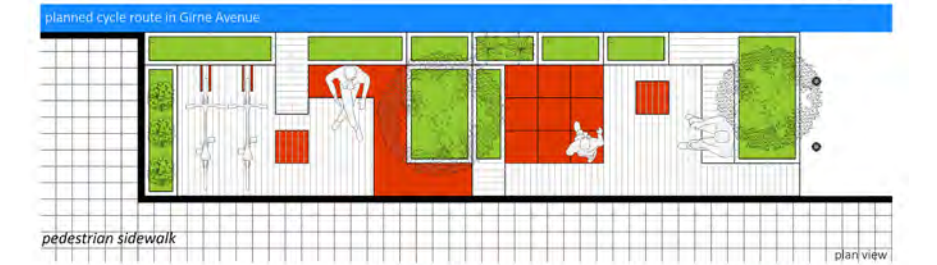
İzmir'deki cep parkları ise tam da belirtilen deneysel yeni uygulamaların ve Avrupa Birliği'nin Ufuk 2020 programı URBAN GreenUP projesi kapsamında desteklenen doğa-esaslı çözümlerin en küçük parçası. Proje kapsamında amaçlanan iklim değişikliği etkilerinin azaltılması, hava kalitesinin iyileştirilmesi, su yönetiminin geliştirilmesi ve aynı zamanda yenilikçi doğa esaslı çözümler yoluyla kentlerin sürdürülebilirliğini artırma amaçlarına mütevazı bir katkı sunuyor. Şimdilik, Karşıyaka'daki Girne Caddesinde iki örneği ile İzmirliilerin beğenisine sunulan cep parkları kısa sürede Alsancak gibi kentin yoğun ve alışveriş ağırlıklı alanlarında da denendi ve yakın gelecekte İzmir'in doğa-esaslı yaşam çalışmalarının entegre bir bileşeni olarak gelişmeye devam edecek.

Parklet 1 / Module 1 & Parklet 2 / Module 2
provide 18 sqm green areas
contain 10 different kinds of plant species

Parklet 1 / Module 1 & Parklet 2 / Module 2
provide 18 sqm green areas
contain 10 different kinds of plant species

MİM Üzerine

Nevzat Sayın

Mimarlık, bizim coğrafyamızda, neredeyse hiç konuşulmayan bir konu. Sadece yapılan bir şey olabilir mi ve konuşulacaksa bile önce mutlaka yapılmış olması gerekirmiş gibi anlaşıyor çoğu zaman. Üstelik yapılırken yasalarla zorlanmış bir konu olarak mimar devreye giriyor. Avrupa Birliği üç mesleği diğerlerinden ayırıp, “evrensel meslekler” diye bir başlık altında topladı. Bu üç disiplin tıp, hukuk ve mimarlık. Tıp ve hukuk birbirine benziyor. Temel bir eğitimden sonra ne olmak istiyorsan oraya doğru uzmanlaşarak ilerliyorsun. Ama mimarlık bizde böyle değil. Dört yıllık eğitimi bitirmiş olman her istediğini yapabilmek için yeterli. Belki biraz da bu yüzden diğer iki disiplinden oldukça ayrı bir yerde duruyor. Başımız derde girmeden bir doktora ya da bir hukukçuya gitmek zorunda değiliz. Ancak konu bizi aşıp, başkalarını da ilgilendirmeye başladığında gitmeye zorlanıyoruz. Oysa kendimize küçücük bir kulübe yapacak olsak bile bir mimarımızın olması gerekiyor. Yasalar, yönetmelikler bunu emrediyor ve mimar olmadan çivi çakamıyoruz...

Belki daha en başından ve kaçınılmaz olarak küçücük bir kulübe yapmanın bile doğası gereği bizi aşıp, aynı zamanda başkalarını da ilgilendiren bir konu olmasıdır bu zorunluluk. Eğer zorunlu olmasaydı çok az insan mimarla çalışır, çoğu insan başı açıkça ve fena halde derde girene kadar “yüzünü şeytan görsün” derdi...

Mimarlık okullarında hocalarla öğrenciler ve öğrencilerle öğrenciler arasında kaçınılmaz konuşmalar oluyor. Meslektaşlar arasında değinmeler, satışmalar, kutlamalar sırasında birkaç şey konuşuluyor. Kapalı devre panel, konferans, sunuş gibi etkinliklerde de bazı konuşmalar var kuşkusuz. Mimar kökenli politikacılar ara sıra kent topraklarının rant hesabıyla peşkeş çekildiğini de söylüyor. Ama meslekten olmayanlar için mimarlık diye bir konu neredeyse hiç yok. İncir çekirdeğini doldurmayacak konularda ahkâm kesmeye meraklı olan medya, konu mimarlık olunca sağır-dilsiz ve kör taklidi yapıyor.

Meslek odalarının ve meslektaş derneklerinin de kendi aralarında konuşup, kendileri dışındakilere ise uzanamadıkları ortada. “Ne var bunda? Herkes işini iyi yapsa ve bu iyi yapılan işler bir araya gelse biz de bunları ayrıca konuşsak ve başka şeyler konuşsak olmaz mı?” denebilir ama öyle olmuyor. Çünkü kimse konuşmasa da herkesin içinde olduğu bir çerçevenin büyük adı mimarlık.

Yaşam koşullarıyla, çıkarlarıyla, yatırımlarıyla ya da daha iyi bir çevrenin oluşturulup geliştirilmesiyle çok yakından ilgili olan kesimlerin isteseler de, iste-

meseler de, kaçınılmaz olarak ilgili olmak zorunda olduğu bir mesele mimarlık. İlgili ama o ilgililerden de ses yok. Oysa teke tek karşılaşmalardan biliyoruz ki -aslında- herkesin iyi/kötü bir fikri var mimarlık hakkında. Konuşma biraz uzayınca tavsiyeleri ve hatta kendi adına bir şey isterken “olmazsa olmazları” ve “en iyisi böyle yapmak” gibi üst perdeden dayatmaları da var.

Kendi içine kapalıymış gibi görünse bile her konunun bir başka konuya değme noktası vardır ve en çok da bu değme noktalarından anlaşılabilir olur, özellikle konunun içinde olanların haricindekiler için.

Anlaşıldıkça, konuşulabilir, konuşuldukça da katılınabilir oluyor mimarlık. “Ortak akıl” üretebilmek için bu karşılıklı etkileşime açık öğrenme sürecini yaşamamız gerektiği ortada ama kapılar kapalı.

Misyoner bir ruhla bu kapıları açmaya çalışan insanların sınırlı kanalları kullanarak gösterdikleri çabalar çok önemli ancak mimar olmayanların arasına dalmaya yetmiyor bu kocaman muhafazakâr ülkede.

MİM, TRT2 gibi, iyi şeyler de yapmaya çalışan bir devlet televizyonunun davetiyle birkaç kademede bunu yapmaya çalışıyor. Mimarlığın konuşulabilir olduğunu, daha sık konuşulması gerektiğini; günlük dilde konuşulduğu, mesleki jargon kullanmadığı zaman herkes için anlaşılabilir ve ‘ilginç’ olduğunu göstermeye çalışıyor. Tesadüfen içinde bulunduğumuz dünyayı daha anlamlı bir yere dönüştürmek için misyoner bir

ruhla çalışan insanların arasında mimarların da olduğunu anlatmaya çalışıyor.

Her zaman karşılaştığımız ama ilgilenmediğimiz, söylenmekle yetindiğimiz meselelerin nereden sürüp geldiğini keskin, dışlayıcı yargılarda bulunmadan olasılıklar üzerinden göstermeye çalışıyor. Medyanın hiç ilgilenmediği, medyatik olmayan insanların her birinin kendine göre, ‘takıntıları’ olduğunu ve bu takıntılar olmadan anlamlı bir şey yapılamayacağını, takıntılı olmanın açık olmaya engel olmadığını ve önemli olanın birbirimize benzemeden bir arada olmak olduğunu tekrara düşmeden ama ısrarla söylemeye çalışıyor.

Kendimiz için yaptıklarımızla, birileri için yaptıklarımız ne kadar birbirine yakınsa o kadar iyi bir yere doğru gitmemizin mümkün olduğunu usulca ama etkili bir biçimde tanımlamaya çalışıyor. Bütün bunlar birçok konu üzerinden anlatılabilir ama mimarlık -zaten- içinde olduğumuz yapı çevrenin ortak adı olduğu ve mimar da -her şeye rağmen- bu çevreyi oluşturan en önemli aktörlerden biri olduğu için bu anlatıyı mimarlık ve mimarlar üzerinden anlatmaya çalışıyorum.

MİM’in, apaçık ortada olan ama çok ortada olduğu için de neredeyse görünmez olan mimarı, mimarlığı ve etkilerini anlatmaya çalıştığını söyleyebilirim. Dünyanın ilk değilse bile(!) ikinci sıradaki mesleğini sürdüren biri olarak, buralardan çekip gitmeden önce bunu yapmaya değer diye düşünüyorum.

Yavuz Önen'in Yaşam Öyküsünü Anlattığı Kitabı "Hayatı Sevdim" Çıktı

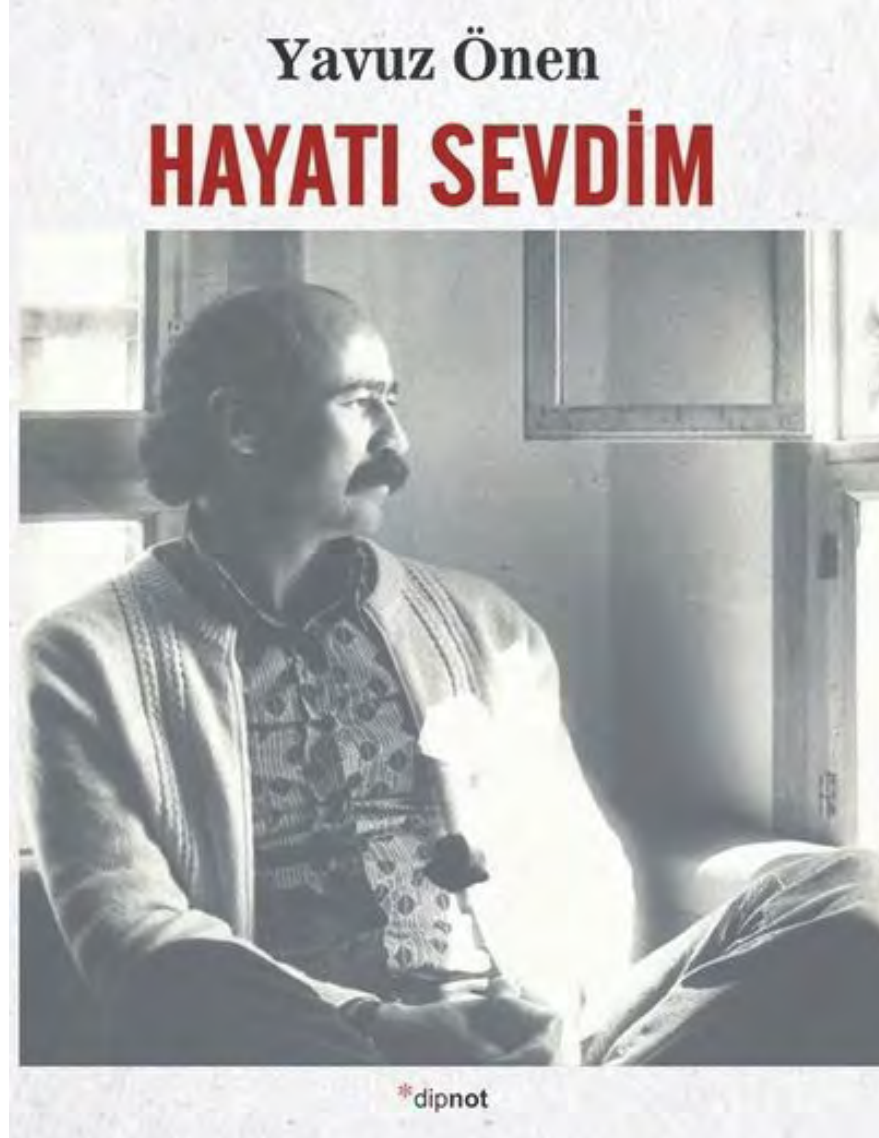
Yavuz Önen'in, yaşam öyküsünü anlatan "Hayatı Sevdim" adlı kitabı, kısa bir önce çıktı.

Dipnot Yayınları tarafından yayımlanacak otobiyografi türündeki kitap, mimarın hayat hikayesiyle birlikte Türkiye'nin ve dünyanın yakın dönem tarihini de anlatıyor.

Toplumsal olaylara, bunların kendi yaşamındaki etkilerine, izlerine yer veren yazar "Hayatı Sevdim" ile okuyucusuna birçok yönüyle o zamanlara hayata dair hem oldukça kişisel hem de oldukça genel bir perspektif sunuyor.

Kitap beş bölümden oluşuyor:

- Taşı, Toprağı, Renkleri, Sesleriyle Midyat
- Yeni Bir Hayat: Üniversite Yıllarım
- Ankaralı Yıllar
- 12 Eylül Darbesi ve Sonrası
- Son Sözler

Kitabın ilk bölümü olan "Taşı, Toprağı, Renkleri, Sesleriyle Midyat'ta Önen, çocukluğundan ve Midyat yıllarından şöyle söz ediyor:

"Çocukluğumun 1938-1951 yılları arasında Midyat'ta geçen dönemini canlı anılarıyla, bol ayrıcalıklı ve güzelliklerle bezenmiş, özlem dolu bir yaşanmışlık olarak taşıdım hafızamda. Midyat kiliseleriyle, çan kuleleriyle, camileri ve minareleriyle, cepheleri oyma nakışlı Midyat kalkerinden (Katori) inşa edilen evleriyle ve özgün mimarisiyle muhteşem bir mekândı."

Kitabın son bölümü olan 'Son Sözlerim'den bir alıntı ile, yazarın kendi sözcükleri ile bitirelim:

"Ailemi, dostlarımı, yol arkadaşlarımı sevdim. Yürüdüğüm uzun yolda bir kısmını yazdığım sevdalardan beslendim. Varlıkların ülkeler ve insanlar arasında eşitlik temelinde paylaşıldığı, halkların ayırım yapılmaksızın kardeşçe bir arada yaşayabildiği, adaletine güven duyulabilecek, barış içinde, müreffeh bir ülke ve dünya kurulması mücadelesine katıldım. Bu mücadelemi çok sevdim."

Editör: Emir Ali Türkmen

Kapak Tasarımı: Duysal Tuncer

Kapak Resmi: Ön kapak: Erdoğan Elmas, Safranbolu, 1975

Dizin: Alaz Can

Serbest MİMAR'ı Sosyal Medyada Takip Edin

ŞİMDİ
DERGİLİK
UYGULAMASINDA

VE
ISSUU'DA

THEODOSIUS LİMANI ARKEOLOJİK ALANI MİMARİ PROJE YARIŞMASI

Theodosius Limanı Arkeolojik Alanı, İstanbul kentinin tarihi yarımadasında, Yenikapı'da bulunmaktadır. 4. yüzyılda inşa edilmiş limanın kalıntılarına günümüzde Yenikapı-Marmaray kazıları sırasında ortaya çıkmıştır. Kentin bütün hareketi ve yoğunluğu içinde bulunan alan hem çevresi hem de konumu gereğince önemlidir. Yarışma arkeolojik alanın kamuya açık bir biçimde enstitüleşerek değerinin kente geri kazandırılmasını amaçlıyor.

Geçmişe ait olan bir liman yapısı, arkeolojik varlığı ile beraber İstanbul'da kendisine tekrar bir yer arıyor. Bu yerin bulunması esnasında mimarlık ve kentsel tasarım, bu iletişimin kurulması için başvuru olan bir yöntem. Kentin bir katmanı olarak günümüze ulaşan arkeolojik alan, İstanbul halkı ile buluşmanın, kente katkı sağlamanın yolunu mimarlık ile arıyor. Bu geçmiş ve günümüz ile buluşmanın yarışmalar aracılığı ile sağlanması, çok sesli ve çoğulcul mimarlık ortamının gelişmesine katkı sağlıyor.

Theodosius Limanı Arkeolojik Alanı Mimari Proje Yarışması, İBB Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı tarafından açılmıştır. Serbest, ulusal, 4 aşamalı mimarlık yarışması olarak düzenlenmiştir. Yarışmaya konu olan alan, İstanbul İli, Fatih ilçesi, Yalı Mahallesi sınırları içinde 818-819-992 ve 1119 adalar, etkileşim alanları ve çevresidir.

Toplam 35 projenin katıldığı yarışma 4 aşamalı eleme sürecinden sonra 8 proje ödüle layık görülmüştür.

1. eleme turunda, tüm ekipler teslimlerini, şartnamede belirtilen projelerin son teslim tarihinden önce ve eksiksiz yaptığı için 35 projenin 35'i de 2. tura geçmiştir.

2. eleme turunda, jüri projelerin; bütünsel proje kavrayışını, salt sembolik anlamlara veya işlevsel mekan örgütlenmesine değil 'yer'in arkeolojik ve kültürel değerlerini mimari ve kentsel ölçekte sorunsallaştırmasını, projelerin tarihsel bağlam ile olan iletişimini değerlendirmiştir.

Elenen projelerde -kimi zaman aşırı tasarlanmışlığa varan- kavramsal ifadelerindeki yoğun vurgunun tarihsel, kültürel ve mekansal bağlamla diyaloga girmelerini engellediği belirlenmiştir. Arkeolojik alanın kentsel doku ve yaşama entegrasyonunu inşa edecek mekansal eklemlenmelerde dilsel sürekliliğin eksikliği fark edilmiştir. Ayrıca alanın yakın civarının peyzajı genellikle Langa bostanlarının ihyası olarak yorumlanmış ancak bu müdahaleler yeterince olgunlaşmamış bir temsil düzeyinde (şematik) kalmıştır. Bu tur sonucunda 14 proje elenmiştir.

3. eleme turunda, jüri projeleri; Theodosius Limanı'na ait tarihsel izlerin dikkate alınması, arkeolojik verilerin yeterince dikkate alınması, ziyaretçi merkezinin mevcut istasyonla ilişkisi ve kazı çukurunun içinde önerilen mimari çözümler bağlamlarında değerlendirmiştir.

Theodosius surlarının da dikkate alınması, kazı çukurunda yapılması önerilen peyzaj düzenlemeleri, ziyaretçi merkezinin mevcut istasyonla ilişkisi, arkeolojik alandaki mimariyi kurgularken, deneyim alanı yaratma fikri elemeyi geçen projelerde olumlu bulunmuştur.

Elenen projelerde Theodosius Limanı salt bir arkeolojik açmaya indirgenmiş, bu durum projenin yer ve yerin değerleri ile ilişki kurmasını engellemiştir. Bazı projelerde kazı çukurunun üstünü örten ve peyzaj yüzeylerini taşıyan strüktürler, açıklık ve yükler göz önüne alındığında bunun şematik düzeyde kaldığı görülmüştür.

Değerlendirme sonucunda 11 proje elenmiştir.

4. eleme turunda jüri, projelerin; mimari olgunluğa ulaşıp detaylandırılmasını dikkate almıştır. Bu eleme turunda 2 proje daha elemiştir.

35 projeden 8 tanesi eleme turlarını geçerek ödüllerin sahibi olmuştur. Ödül grubundaki 1 proje, belge eksikliği ve yanlışlığı sebebiyle ödül grubundan çıkartılmıştır. Böylece toplam 35 proje ile 31 Eylül 2020 günü 09.00'da değerlendirme çalışmalarına başlayan jüri, 2 Kasım 2020 günü değerlendirmeyi tamamlamıştır.

Danışman Jüri Üyeleri

Ekrem İMAMOĞLU, İBB Başkanı

Oktay ÖZEL, Kültür Varlıkları Daire Başkanı

Mahir POLAT, İBB Kültür Varlıkları Daire Başkanı

Ufuk KOCABAŞ, İstanbul Üniversitesi Yenikapı Batukları Başkanı

Ömer YILMAZ, İPA Yarışmalar Koordinatörü

Asli Jüri Üyeleri

Zeynep ERES ÖZDOĞAN, Mimar

Nevzat Oğuz ÖZER, Mimar (Jüri Başkanı)

Cem SORGUÇ, Mimar

Ata TURAK, Peyzaj Plancısı

Tunç Tibet AKBAŞ, İnşaat Mühendisi

Yedek Jüri Üyeleri

Erdem CEYLAN, Mimar

Meryem Müzeyyen FINDIKGİL, Mimar

Oktay ÖZEL, İnşaat Mühendisi

Raportörler

Başak ÇELİK, Mimar – İPA Yarışmalar

Kübra Elif DURGUN, Mimar – İPA Yarışmalar

Perihan GÜLDEN ÖKTEN, Mimar – İBB Kültür Varl. Daire Başk.

Raportör Yardımcısı

S. Benan KAYA, Şehir Plancısı – İPA Yarışmalar

1.ÖDÜL

Müellifler

İlgin Avcı, Mimar (Ekip Başı)
Alişan Çirakoğlu, Mimar
Eda Ekim Yılmaz, Peyzaj Mimar
Efkan Solmaz, İnşaat Mühendisi

Yardımcılar:

Batuhan Kumru, Mimar
Aslıhan Sücüllü, Mimar
Merve Özcan, Öğrenci
Doğukan Durmuş, Öğrenci

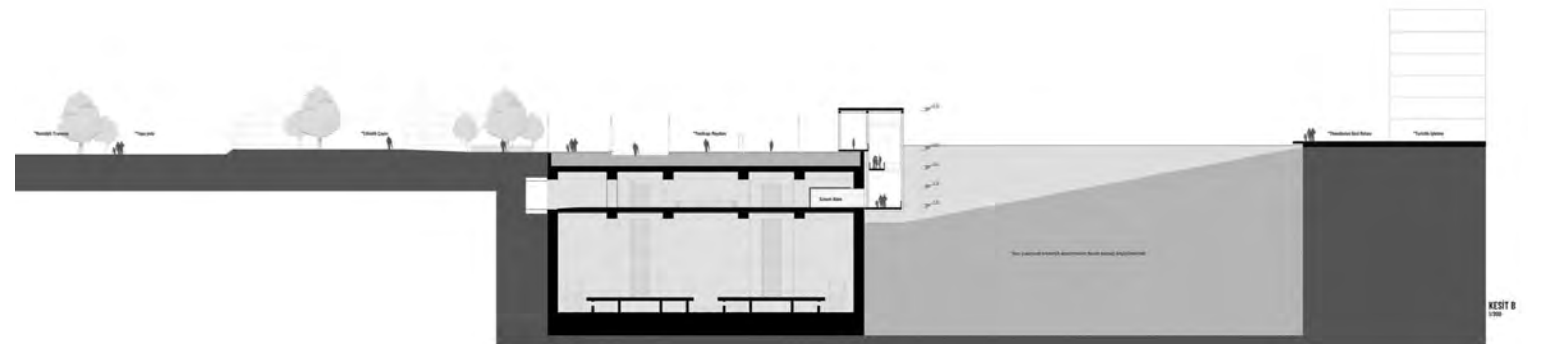
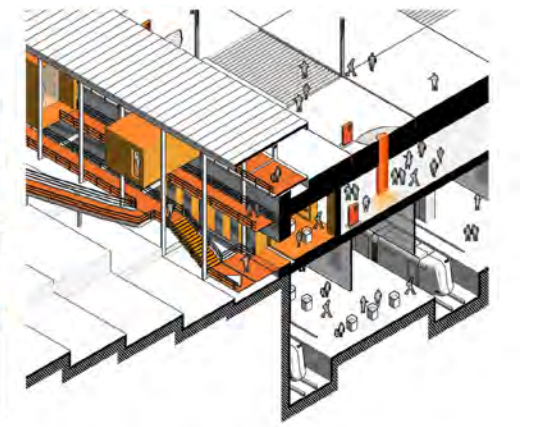
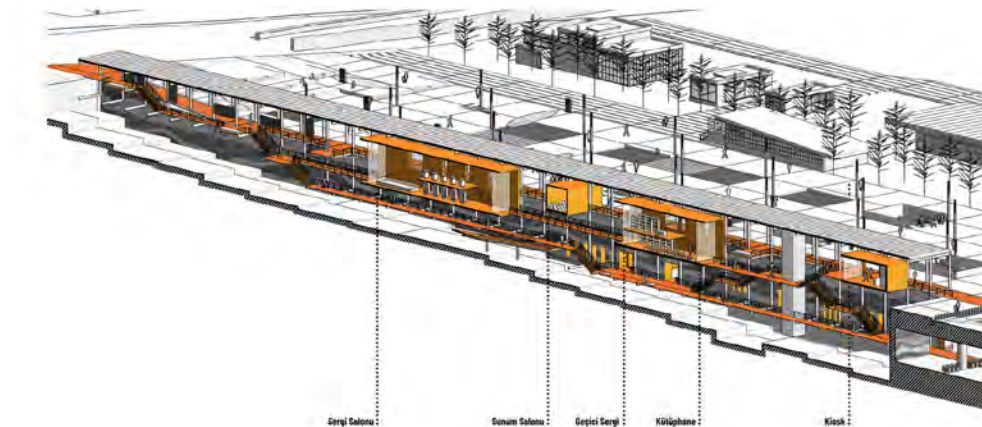
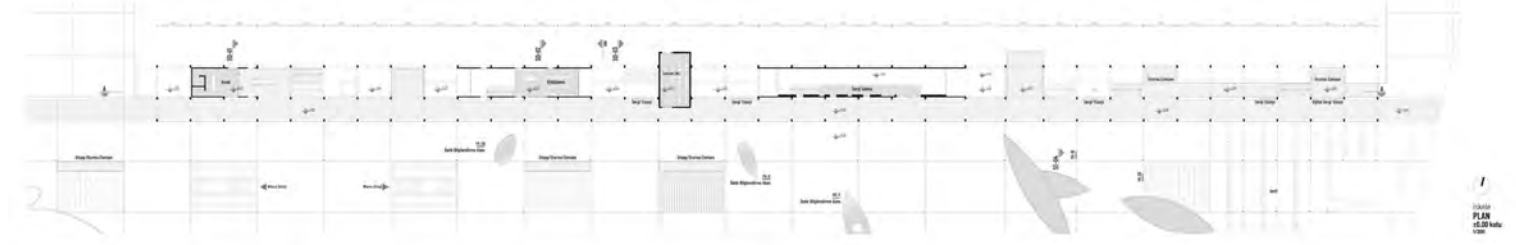
Jüri Raporundan

Kazı çukuruyla istasyon arasındaki eşikte konumlandırılan ziyaretçi merkezinin alanla ilişkisi mütevazı bir yaklaşımla alanı biçimlendirme, etkileme becerisi güçlü bulunmuştur. Önerilen ziyaretçi merkezinin istasyon meydanı, istasyon yapıları ve kazı çukurunu birbirine bağlama yaklaşımı olumlu bulunmuştur.

Meydan ve kazı çukuru arasındaki mekânsal ve zamansal eşişe hafifçe asılmanın tektonik, estetik ve strüktürel ifadesi başarılıdır. Önerilen yapının geçiciliği çağrıştırması estetik açıdan olumlu bulunmuştur.

Buluntu izlerinin sert zemin düzenlemelerinde yer alması ve gemi izleri gibi buluntuların kimi yerde alt kotlara taşınarak izlenebilir olması olumlu bulunmuştur. Genel kentsel peyzaj önerileri olumlu bulunmuştur. Konservasyon laboratuvarlarının mekânsal örgütlenmesi ve mimari dili olumlu bulunmuştur.

Bu değerlendirmeler doğrultusunda proje oy çokluğu ile 1. Ödül'e değer bulunmuştur (Ata Turak'ın karşı oyu ile).

2.ÖDÜL

Müellifler

Eren Başak, Mimar (Ekip Başı)

Seray Türkay Coşkun, Mimar

Esatcan Coşkun, Mimar

Doğuşcan Aladağ, Mimar

Zeynep Eraydın, Şehir Pl., Kent. Tas.

Funda Baş Bütüner, Peyzaj Mimarı

A. Güliz Bilgin Altınöz, Mimar, Kor. Uzm.

A.Güliz Bilgin Altınöz, Mimar, Kor. Uzm.

Elifnaz Durusoy Özmen, Şehir Pl., Kor. Uzm.

Özgün Özçakır, Mimar, Kor. Uzm.

Gökçe Naz Soysal, Mimar

Metin Başaran, İnş. Müh.

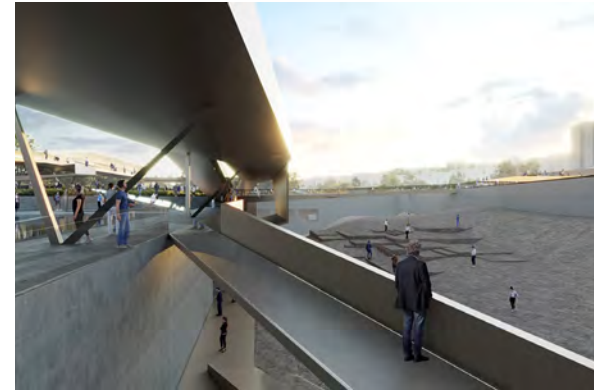
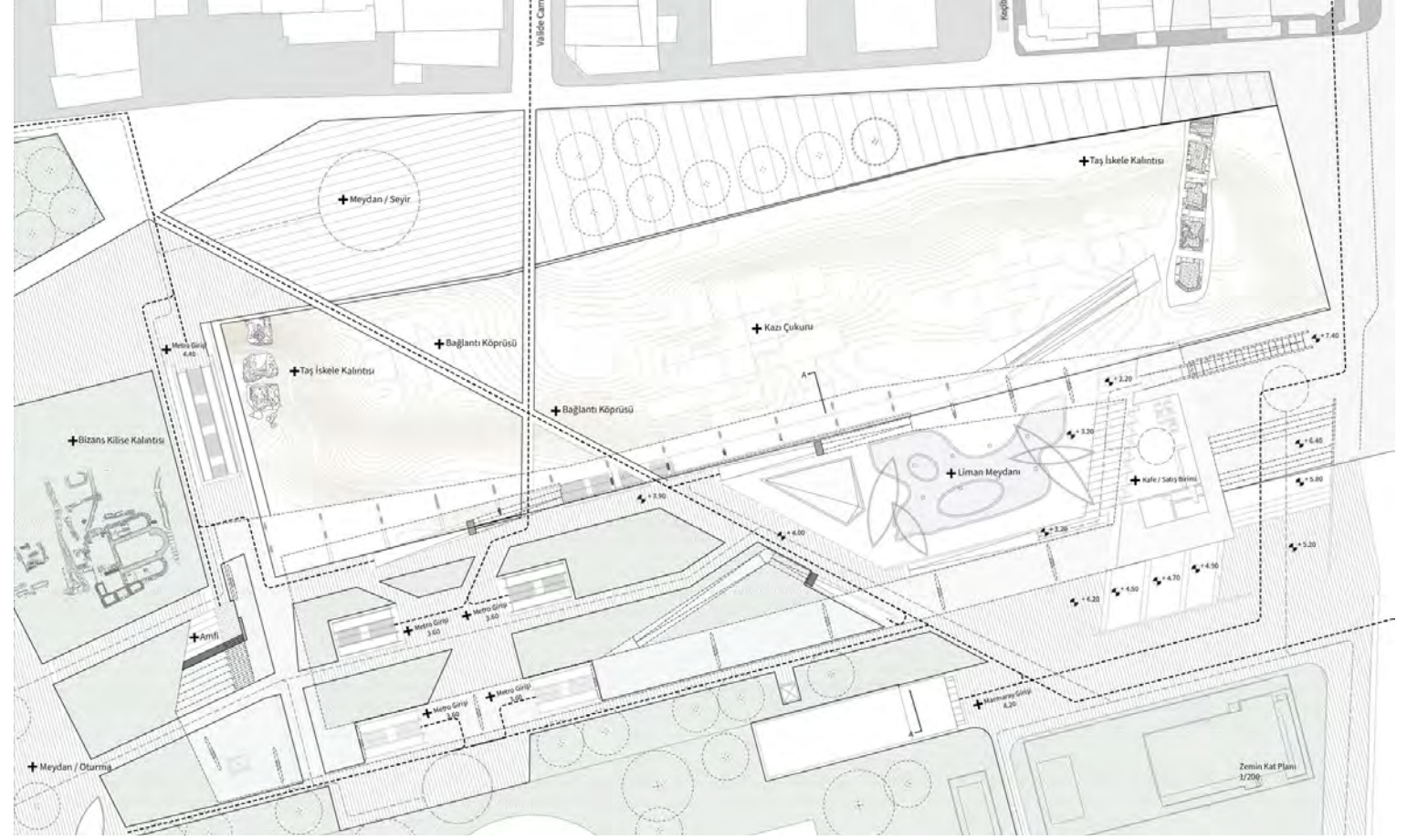
Yardımcılar:

Çağrımcı Koçer, Mimar

Jüri Raporundan

Arkeoloji disiplinine dair kavramsallaştırmayı (in-situ/ex-situ) mimari bir operasyona transfer etme çabası olumlu bulunmuştur.

Ancak mimari ve strüktürel çözümleri yeterli olgunluğa ulaşmamıştır. İstasyon infrastrüktürünün üstüne yerleştirilecek “ultrastrüktürün” planimetrik çözümlerinin detaylandırılması eksik bulunmuştur. Yatayda bir landmark/kent pergolası/peyzaj yapısı gibi algılanan projenin farklı kotları birbirine bağlaması olumludur. Ancak zemin kotunda yaşantının eksikliği eleştirilmiştir. Mevcut istasyon yapılarını manipüle ederek alanda kaldırılmış olan arkeolojik katmanları hatırlatma çabası olumlu bulunmuştur. Yere ait olup yerde olanı ve yere ait olup yerde olmayana eş zamanlı olarak deneyimlendirme çabası olumludur. Ziyaretçi merkezinin bir yapı olarak değil bütün alana yayılan bir strüktür olarak ele alınması ve ziyaretçilerin bu strüktürün yarattığı mekanlar / sınırlar / yüzeyler üzerinden alanın bütününe deneyimlemesi olumlu bulunmuştur. Kentsel peyzaj çözümünün, ziyaretçi merkezi olarak tasarlanan strüktürün bir parçası olarak ele alınması olumlu bulunmuştur. Kazı çukuru üzerinde planlanan yaya köprülerinin taşıyıcı strüktürü yeterince olgunlaşmamıştır. Bu değerlendirmeler doğrultusunda proje oy çokluğu ile 2. Ödül’e değer bulunmuştur (Cem Sorguç’un karşı oyu ile).

3.ÖDÜL

Müellifler

Ş. Tülin Görgülü, Mimar (Ekip Başkanı),
M. Ebru Erdönmez Dinçer, Mimar
Burak Haznedar, Mimar
F. Türköz Haznedar, Mimar
Fahri Celeb, İnşaat Mühendisi
Sezgin Karaman, Peyzaj Mimarı

Yardımcılar:

C. Mustafa Çetindaş, Mimar
S. İlkey Kaya, Mimar
Gizem Hacı, Mimar

Jüri Raporundan

Namık Kemal Caddesi'nin kaldırılarak Theodosius Liman alanının bütünleştirilmeye çalışılması olumlu bulunmakla birlikte, bölgedeki trafik akışının nasıl yönetileceği yeterince açıklanmamıştır.

Zemin altındaki yolculara farkındalık yaratma ve arkeolojik alana yönlendirme çabası yeterli bulunmamakla birlikte, ziyaretçi merkezinin yerinin Metro ve Marmaray istasyonlarının gündelik işleyişi dışında da çalışabilecek şekilde seçilmesi ve mimari çözümleri olumlu bulunmuştur.

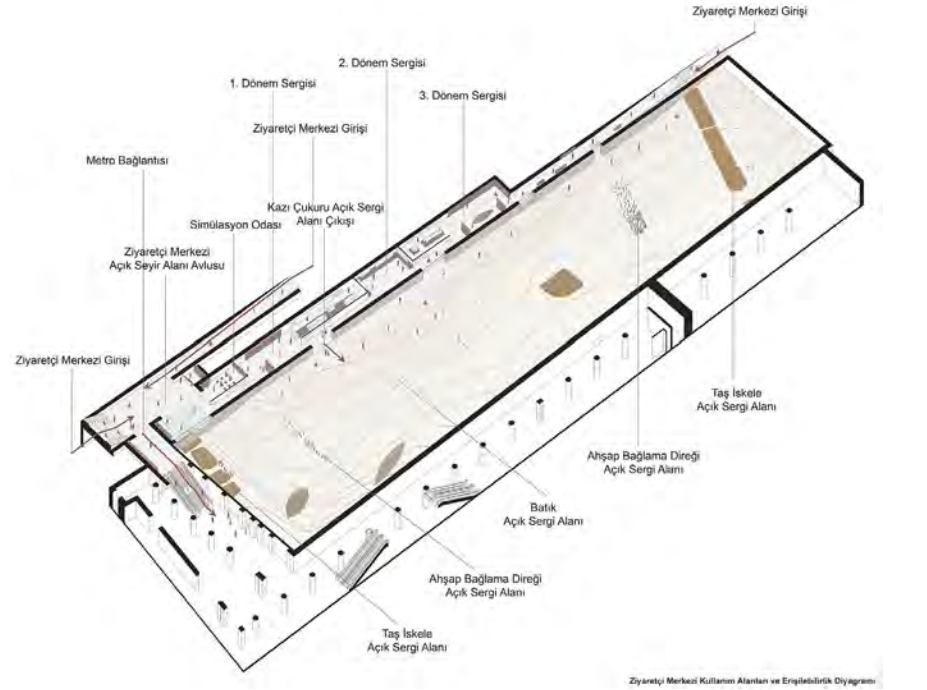
Ziyaretçi merkezinin kuran arketektonik müdahalelerin yarattığı plastik etki övgüye değerdir ancak bu alanda yapılması zorunlu arkeolojik kazılarının uygulama sürecine etkisi göz önünde bulundurulmalıdır.

Peyzaj tasarımıdaki sert zemin yüzeyler fazla bulunmuştur. Liman'nın kazı çukuruna içkin kurumuşluğunun/ıssızlığının renk, malzeme ve doku bağlamında peyzaj tasarımına dahil edilmesi olumlu bulunmuştur.

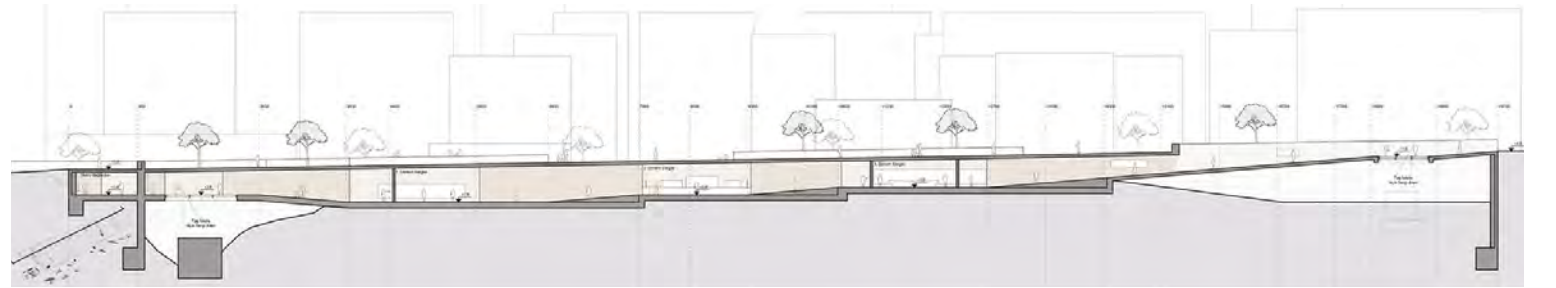
Bu değerlendirmeler doğrultusunda proje oy çokluğu ile 3. Ödül'e değer bulunmuştur (Zeynep Eres Özdoğan'ın karşı oyu ile).

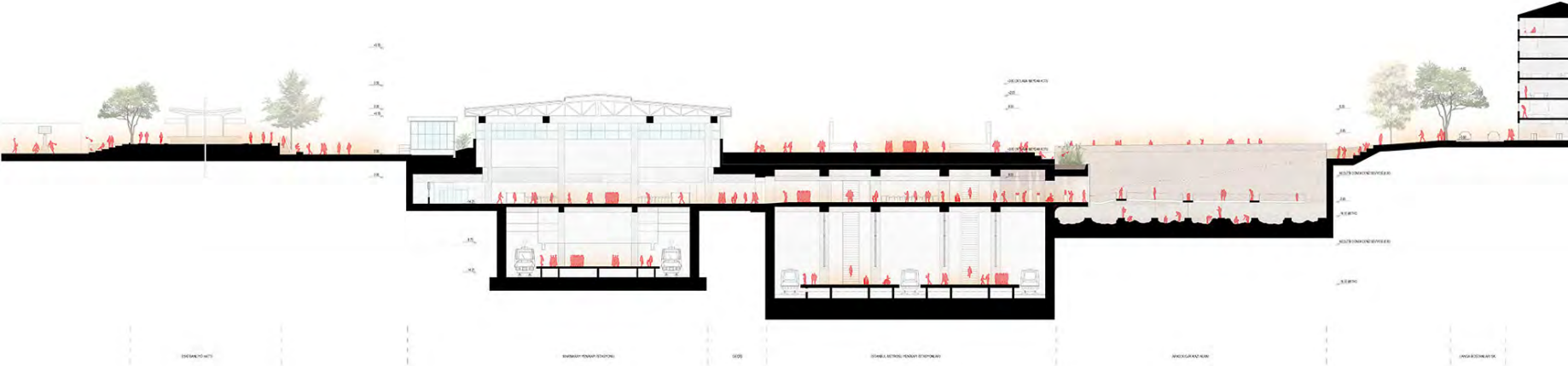

rı ve Ziyaretçi Merkezi Genel Perspektifi

Ziyaretçi Merkezi Kullanım Alanları ve Engellenlik Diyagramı

1.MANSİYON

Müellifler

Kemal Bal, Mimar
Nil Bıçak, Mimar,
Erol Kalmaz, Mimar
Doruk Kemal Kaplan, İnşaat Müh.
Gamze Alpan, Peyzaj Mimarı

Danışmanlar:

Mine Bıçak, Arkeolog

Yardımcılar:

Dilan Özdemir, Mimar

Jüri Raporundan

Vaziyet planı kararları yerinde ve bütüncüdür. Yarışma alanının bütününe ve geleceğe yönelik kapsamlı senaryolaştırma takdir edilmiştir. Kentsel ve mimari ölçekte sağlanan deneyimsel kesitler olumlu bulunmuştur. Alanın anıt değerini kentsel bir nirengi noktasıyla vurgulaması ve bu nirenginin ziyaretçiye dramatik bir deneyim kazandırma çabası olumludur. Ziyaretçi merkezinin plan çözümleri ve yolcu sirkülasyonu ile ziyaretçi merkezi ilişkisi yeterince olgunlaşmamıştır. Laboratuvarların yer seçimi ve mimarisi olumlu bulunmakla birlikte boyutları abartılı bulunmuştur. Kent ölçeğindeki genel peyzaj tasarım kararları ve plantasyon önerileri takdir edilmiştir. Kazı çukuru tarafında planlanan konsol yapıların taşıyıcı strüktürü yeterince olgunlaşmamıştır. Bu değerlendirmeler doğrultusunda proje oy birliği ile 1. Mansiyona değer bulunmuştur.

2.MANSİYON

Müellifler

Recep Semizoğlu, Mimar
Baran Yardımcı, Mimar
Nergiz Koçak, Mimar
Damla İçyer, Mimar
Mehmet Kılıç, İnşaat Mühendisi
Altan Abdüloğlu, Peyzaj Mimarı

Danışmanlar:

Nilay Kulluk, Mimar

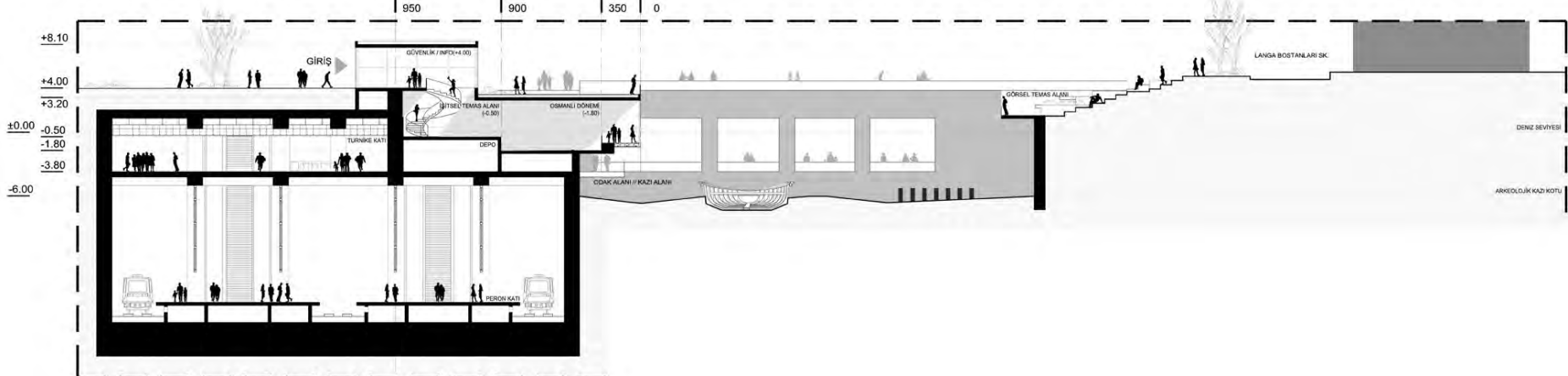
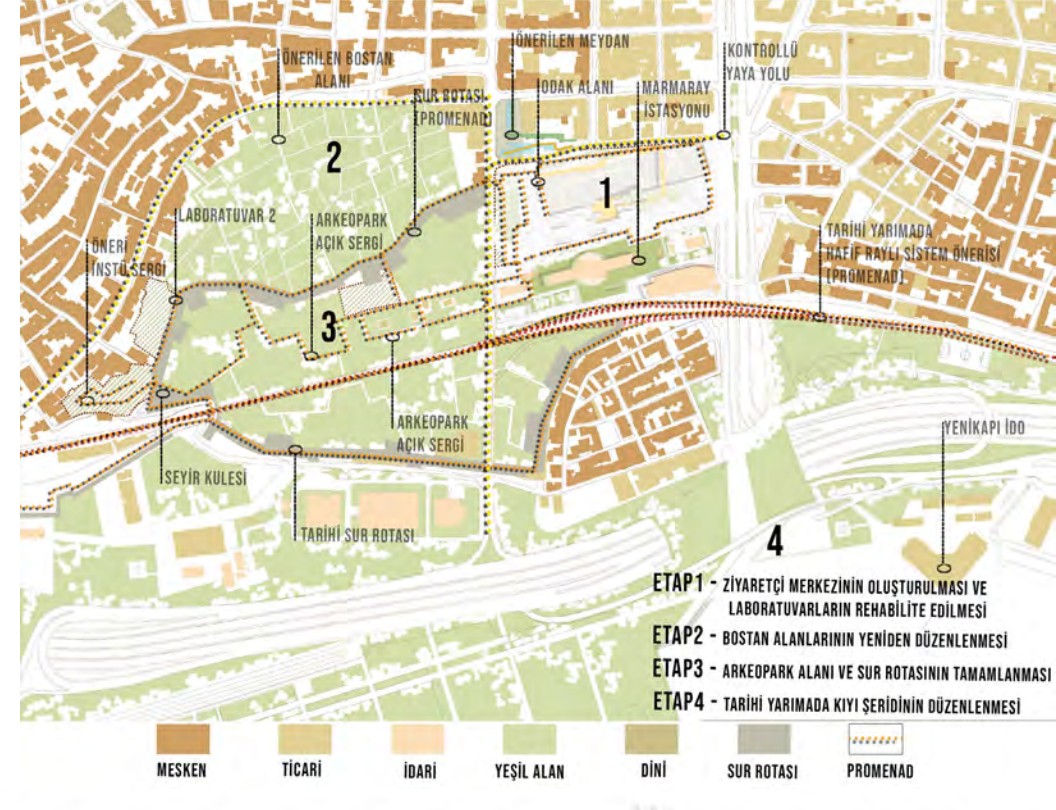
Yardımcılar

Ahmet Taş, Mimarlık Öğr.

Jüri Raporundan

Mevcut istasyon mimarisini kazı çukuruyla bütünleştirme çabası, biletleme katını kazı çukuruna açması ve "Merdiven yapı"ya dönüştürmesi, alanın zamansal katmanlaşmasının mekânsal karşılığının ziyaretçi merkezinin basamaklanan mimarisiyle bütünleşmesi olumludur. Projenin, uygulama aşamasında büyük yıkım gerektirmesi, kaldırılması gereken betonarme kolon giriş döşeme sistemlerinin metronun işleyişini etkileyebilecek olması olumsuzdur.

Vaziyet planı ve kentsel kararlar yeterli olgunluğa erişememiştir. Kentsel peyzaj tasarımı çabası olumludur.

3.MANSİYON

Müellifler

Dilek Derman, Mimar (Ekip Başı)
Bünyemin Derman, Y. Mimar
Ahmet Topbaş, İnşaat Mühendisi
Selin Etkinöz Tunçer, Peyzaj Mimar

Yardımcılar:

Serkan Kocabay, Y. Mimar
İsmail Hakkı Tunçay, Mimar
Tuğman Büberci, Mimar
Hasan Ögüt, Mimar

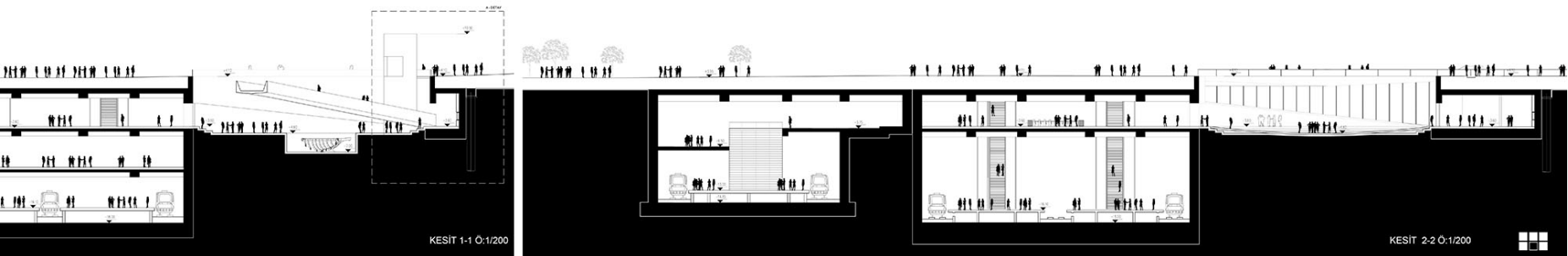
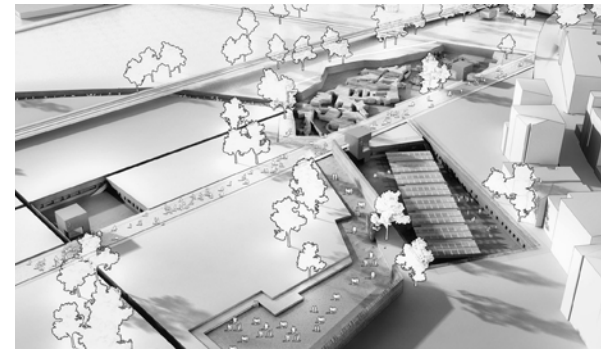
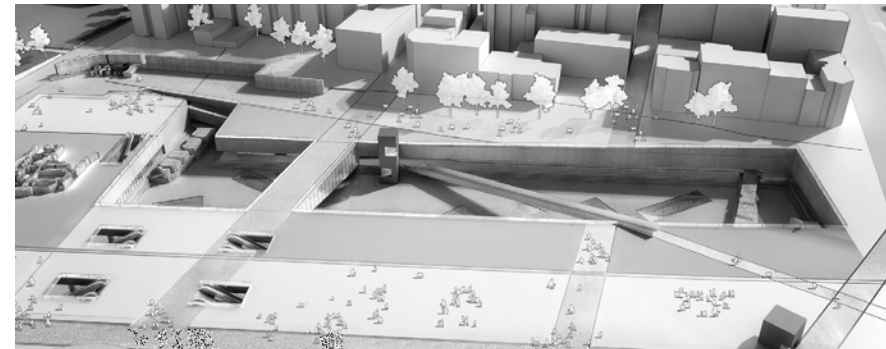
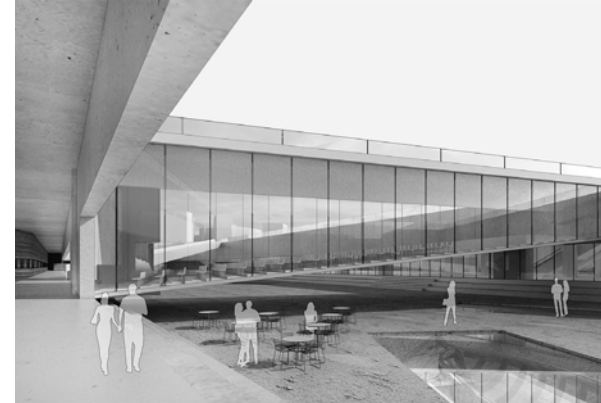
Jüri Raporundan

Alanın arkeolojik değerini kent ölçeği ile ilişkilendirmesi olumlu bulunmuştur. Theodosius Limanı ile kurulan ilişki, ziyaretçi merkezinin yer seçimi olumludur.

Kazı çukuruyla kurulan yapısal ilişki eleştirilmiştir. Meydan kotu düzenlemesi yeterince olgunlaşmamıştır. Kazı çukuru etrafındaki ziyaretçi trafiği eleştirilmiştir.

Konservasyon laboratuvarlarını toprak altında arkeolojik dolgu kotunda çözmesi anlaşılamamıştır. Kentsel peyzaj yaklaşımı olumludur.

Bu değerlendirmeler doğrultusunda proje oy birliği ile 3. Mansiyon'a değer bulunmuştur.

4.MANSİYON

Müellifler

Siddik Güvendi, Mimar (Ekip Başı)
Cihan Sevinçlik, Mimar
Baş Ekmekçi, Peyzaj Mimar
Mehmet Ali Yılmaz, İnşaat Müh.

Yardımcılar:

Rumeysa Tıpırdamaz, Öğr.
Hüseyin Karameşe, Öğr.

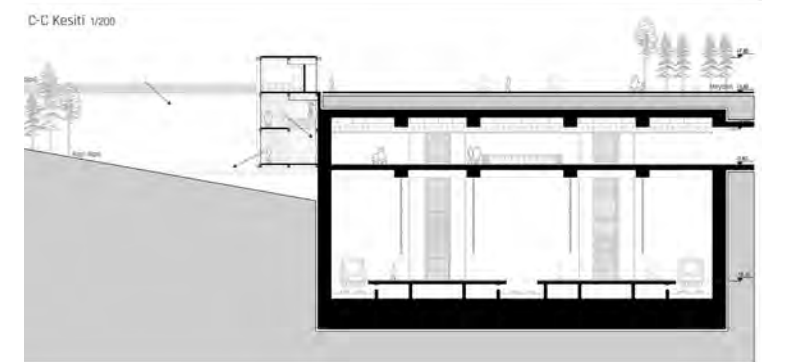
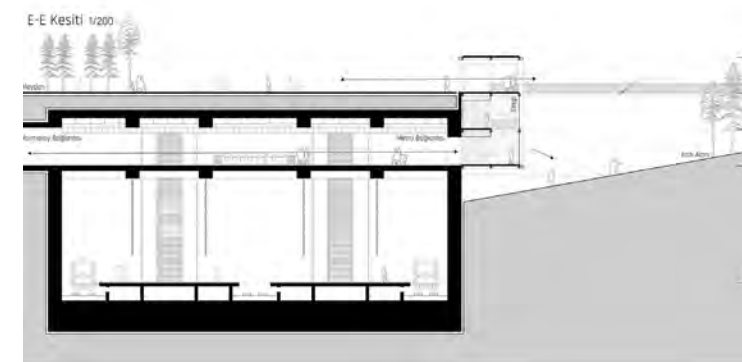
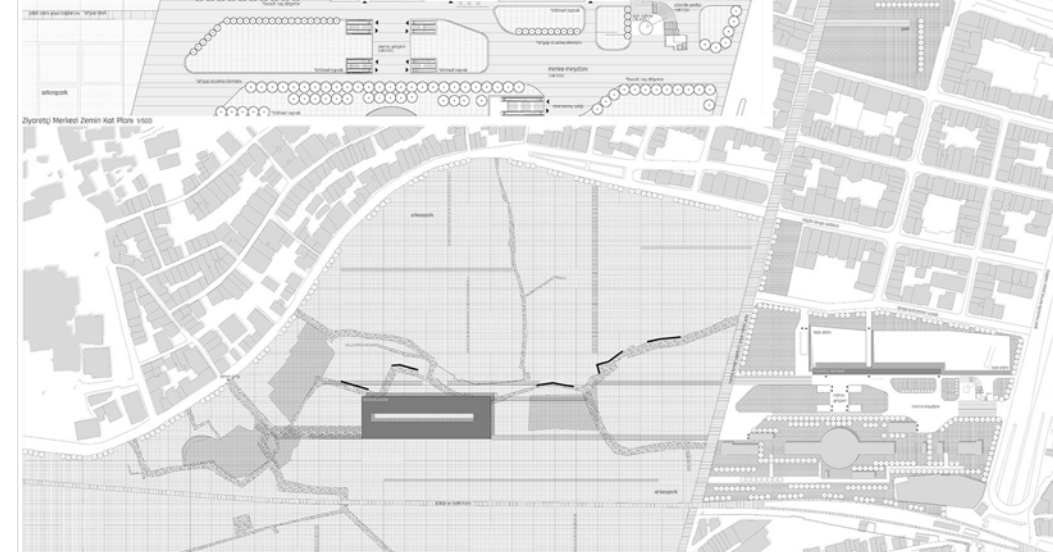
Danışmanlar:

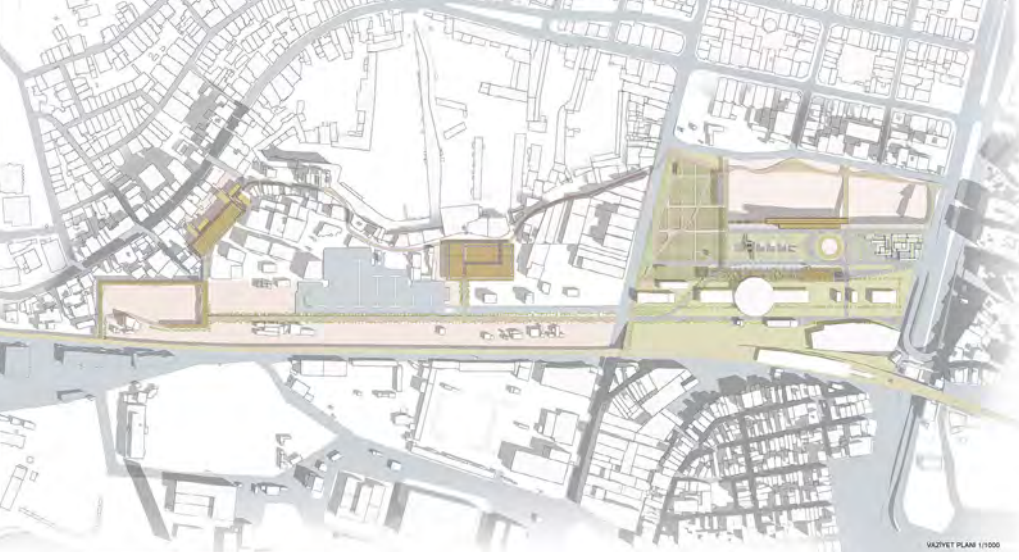
Oya Eskin Güvendi, Mimar
Senem Müştak Sevinçlik, Mimar

Jüri Raporundan

Tarihi analizler olumlu bulunmuş, ancak vaziyet planına yansımadağı görülmüştür. Yarışmanın sorunsalını kentsel ölçekte tartışmaması eleştirilmiştir.

Projenin çabasının mimariye indirgenmesi ve titizlikle ele alınması olumludur. Ziyaretçi merkezi tasarımındaki minimalist tavır takdir edilmiştir ancak uygulama aşamasındaki sonuçları tartışılmıştır. Laboratuvarlarda aç-kapa strüktürünün kullanılmaması olumsuz bulunmuştur. Kentsel peyzaj yaklaşımı yetersiz bulunmuştur. Bu değerlendirmeler doğrultusunda proje oy birliği ile 4. Mansiyon'a değer bulunmuştur.

5.MANSİYON

Müellifler

Bünyamin Atan, Mimar (Ekip Başı)
Cansu Kabadaşı, Peyzaj Mimarı
Furkan Şahin, İnşaat Mühendisi

Yardımcılar

Abdülkadir Irmak, Mimar
Doğan Kalak, Mimar
Ayşe Eda Yaray, Öğrenci

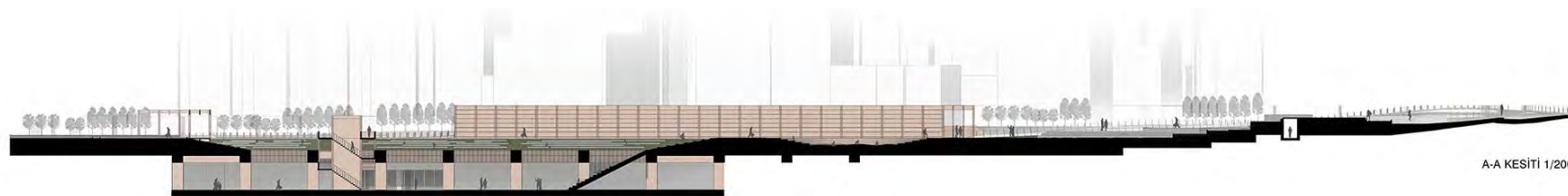
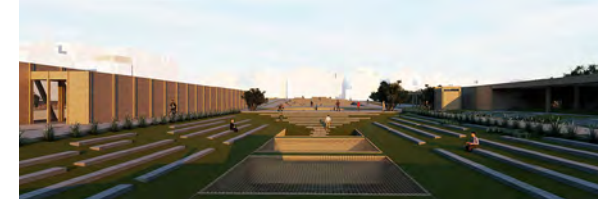
Danışmanlar

Heval Zeliha Yüksel, Mimar
Kübra Aksoy, Mimar

Jüri Raporundan

Vaziyet planı ölçeğinde alanın arkeolojik değerleri üzerine yapılan analiz çalışmaları takdir edilmiştir. Kentsel saçakta, aynı dili kullanarak program önerilerini çözümlemesi, ortak bir dil yakalaması olumlu bulunmuştur. Projenin önerdiği çelik strüktür gerçekten anakronik bir mekan-zaman deneyimi sunan kazı çukuru ile kronolojik sondajlar yapma imkanı veren kutular arasında gerilimli muğlak bir mekan inşa ediyor. Yer altındaki yolcularda farkındalık yaratma ve arkeolojik alana yönlendirme çabası olumlu bulunmuştur. Önerilen köprü benzeri strüktürün çözümü olumsuz bulunmuştur. Kentsel peyzaj için geleceğe yönelik bir projeksiyon tanımlaması, kazı çukurundaki sakin ve hassas yaklaşım ve geçmişi temsili olumludur.

Bu değerlendirmeler doğrultusunda proje oy birliği ile 5. Mansiyon'a değer bulunmuştur.

TürkSMD Üyesi Mimarlarla Çalışın

TÜRK SMD
TÜRK SERBEST MİMARLAR DERNEĞİ

TürkSMD'yi
Sosyal Medyada
Takip Edin

TSMD MİMARLIK MERKEZİ
ARCHITECTURAL CENTER
ARCHITECTURAL CENTER
TSMD MİMARLIK MERKEZİ
ANKARA

TSMD
Mimarlık Merkezinin
Etkinliklerini
İzleyin

MODERN GEZİLER: KENDİNİ ARAYAN BİR YAZI DİZİSİ

BİR MİMARLIK ŞÖLENİ: PAVILLON LE CORBUSIER

AYÇA ÖZMEN, DR. ÖĞR. ÜYESİ
ÇANKAYA ÜNİVERSİTESİ MİMARLIK FAKÜLTESİ

Mimarlık sadece bir meslek değil, aynı zamanda yaşam şekli. Hal böyleyken, iş dışında da varlığını hissettirmesi kaçınılmaz. Arkadaş sohbetlerinde, yemek masalarında, rüyalarda, seyahatlerde... Bunu fark etmeye başladığım o yaz, dinlenme için planladığım sınırlı zaman süresince mimarlıktan tamamen uzaklaşmak istemişim. Keyif almadığımdan değil, başka bir türlü mümkün mü diye. Tam da bu nedenle, o yaz, tatilimi, kısmen de olsa insanın biçimlendiremediği bir peyzajda, yüksek rakımlarda geçirmeye karar verdim. Ama alışkanlık bu ya, birkaç hafta sonra kendimi kaçığım yerde buldum. Bu durumu fotoğraf makinesinin deklanşörüne defalarca basışımdan sonra aymış olabilirim. Kendime geldiğimde, 2019 yılı eylülünün güneşli bir öğleden sonrasında Zürih'te Le Corbusier Pavyonu'nun önünde idim. Ve oraya kelimenin tam anlamıyla dağdan inmiştim.

Modern Mimarlık aklımıza pek çok olgu getirir ki bunlardan birinin de Le Corbusier olacağı yadsınamaz. O zaman Modern Mimarlık Gezileri de onsuz düşünülemez. Mimarlık tarihi akışında ezber bozan, çağının ruhunu yakalayan bir dehadır, Le Corbusier. Övüldüğü kadar eleştirilen ama ne olursa olsun her zaman yirminci yüzyılın fenomeni olacak bir sanat insanı. Hala etkileri süren ve günümüzde pek çok mimari kavramını içselleştirdiğimiz bu mimarın eserlerini görmenin de mimarlık eğitiminin bir parçası olduğu fikrindeyim. O gün de, zihnimizin derinliklerine işlemiş bu bilginin laboratuvarını gördüğüm için heyecanlanmıştım. Üstelik gördüğüm ilk yapısı, onun son yapısı olacaktı. İronik olsa da bu bir ayrıcalıktı. Çünkü bu yapıda, meslek yaşamında ürettiği nosyonların pek çoğu yer bulmuştu. *Heidi Weber-Centre Le Corbusier* ya da bugünkü adıyla *Pavillon Le Corbusier*, bir "mimarlık promenad"ıydı [1].

Pavyonun bulunduğu alana benim gibi dağ yolundan gelmek bir seçenekte de pek tercih edilir değil. En iyisi, Zürih Ana Gar (HB) binasının önünden salise dakikliğinde kalkan Tram 4'e atlayıp "Höschgasse" durağında inmek. Yolculuk tam olarak 18 dakika sürecek ve eğ-

Modern Geziler yazı dizimizin dördüncü yazısı Dr. Öğretim Üyesi Ayça Özmen'den heyecan verici bir Le Corbusier ziyareti anlatısı. Böylece bu yazı dizisinin ilk yazısında İtalya ile başlayan, sonra İngiltere ve Finlandiya'ya uzanan rotamıza İsviçre ile devam ediyoruz. Sayın Özmen'in mimari gezi yazısı kültürüne getirdiği akademik ve gündelik dillerin ustaca birleşimi olan yorumu takip etmeye değer. Konunun modernizmin ikonik mimari Le Corbusier'in belki görece az referans verilen bir yapısı olması da bu yazıyı yazı dizimize önemli bir katkı haline getiriyor. Özmen'e tüm yayın komisyonumuz adına teşekkürlerimi sunarken, yazı dizimize eklenerek yurt içi veya dışındaki modern mimari yapıları gezilerini paylaşmak isteyen tüm okuyucularımızı yazılarını figenkivilcim@gmail.com mail adresine göndermeye davet ediyorum.

BÖLÜM EDITÖRÜ
FİGEN KIVILCIM ÇORAKBAŞ

lenceli olacaktır. Alp dağları manzaralı göl (Zurichsee) kenarında bulunan, Blatterwiese adı verilen bir rekreasyon alanında yer alan bu yapı, çevresindeki diğer yapıların aksine, sokak (Höschgasse) aksına açılı olarak konumlandırılmış. Bunun nedeninin, antik yapıların açılı duruşlarının yarattığı pitoresk görünümünden alınan ilham olduğu belirtilmekte [2,3]. Pavyonun hemen yanında, kendisinden daha önce inşa edilmiş iki yapı daha var: *Alexander Koch* tarafından tarihselci bir üslupla tasarlanan *Villa Egli* ve Heykeltraş *Hermann Haller*'in ahşaptan atölyesi. Bu arada, Le Corbusier, pavyonu tasarlarken, yapının pitoresk etkisini engellediği gerekçesi ile bu atölyeyi yıkmak için girişimlerde de bulunmuş [3]. Neyse ki, bu girişim onaylanmamış.

Her şeyden önce kısa bir tarihçe...1957 yılında *Kunsthaus Zurich*'te düzenlenen "Le Corbusier- Architektur, Malerei, Plastik" sergisini gezen iç mimar ve koleksiyoner *Heidi Weber*, Le Corbusier'nin tasarımlarından çok etkilenir ve 1958 yılında onun tüm sanatsal yönlerini sergileyebileceği sentez bir mekan oluşturmaya karar verir. . 1960 yılında Le Corbusier'ye kendi sergi evinin tasarımı teklifini götürür. 1961 yılında, ilk tasarım çizimleri gelir. 50 yıllığına kiralananan bir arazi üzerinde inşa edilecek olan bu pavyonun projeleri, 1962'de belediye tarafından onaylanır.

Resim 1: Le Corbusier Pavyonu Doğu Cephesi, A. Özmen

Resim 2: Le Corbusier Pavyonu Doğu Cephesi, A. Özmen

1964 yılında inşaatına başlanan yapının, 1965 yılında ilk aşaması, 1967 yılında ise tüm aşamaları tamamlanır [4]. Aynı yıl açılan pavyon, *Heidi Weber-Centre Le Corbusier* olarak adlandırılır. 2014 yılına kadar *Heidi Weber* tarafından yönetilen ve küratörlüğü yapılan müzede, Le Corbusier ve onun meslek yaşamına dair seminerler, sergiler ve tartışmalar yürütülür. 2014 yılında Zürih Belediyesi'ne devredilen yapı, kapsamlı bir restorasyonun ardından, 2019 yılında, *Museum für Gestaltung Zürich* küratörlüğünde *Pavillon Le Corbusier* adıyla yeniden açılır [1].

Metal şemsiye ile korunan bir rubik küpü andıran bu pavyon, aslında iki ayrı taşıyıcı sistemden oluşmakta. Biri, yapının kendisini oluşturan prefabrik sistem, diğeri ise, güneş şemsiyesini çağrıştıran konveks ve konkav yüzeylerden oluşan metal çatı örtüsünü taşıyan çelik strüktür. İki sistemin arasında kalan, Alpler ve göllerin süslediği Zürih manzarasına açılan çatı terası da böylelikle ortaya çıkmakta. Çatı terası, merdivenleri koruyan camekan hacmin kapısı, korkuluklar, kırmızı baca ve metal kavisli oturma elemanları ile adeta bir gemi güvertesini çağrıştırmakta. Rüegg, bu durumu, Le Corbusier'nin bambaşka bağlamdaki bir fikri, mimariye ustaca uygulaması olarak tanımlıyor [3].

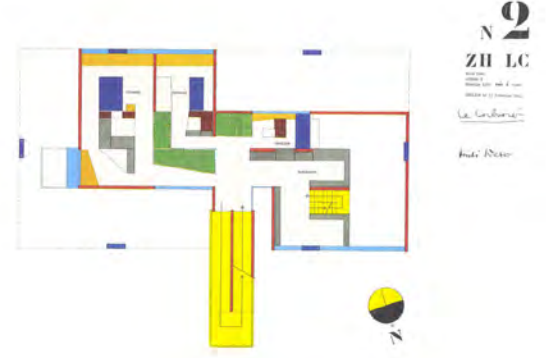
Tasarım fikrine göre, bağımsız çatı örtüsü, alttaki yapıyı hava şartlarından korumakta. Altaki yapının geçici olarak inşa edildiği durumlarda, onu korumayı amaçlayan bu fikri, *Pavillon de Temps*'inde, *Nouveau Porte Maillot* projesinde, *Vers une architecture* kitabındaki nomadik barınak çizimlerinde de görmek mümkün [5]. Ancak, buradaki yapı pek de geçici değil.

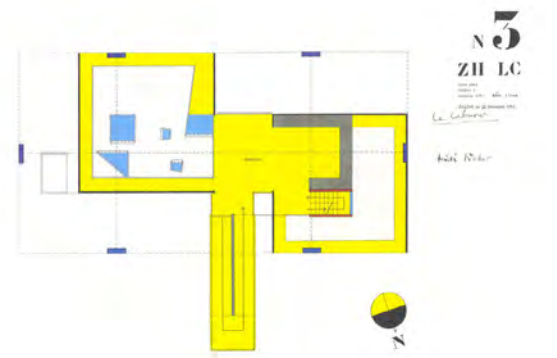
Resim 3: Resim 3. Hermann Haller Atölyesi , A. Özmen

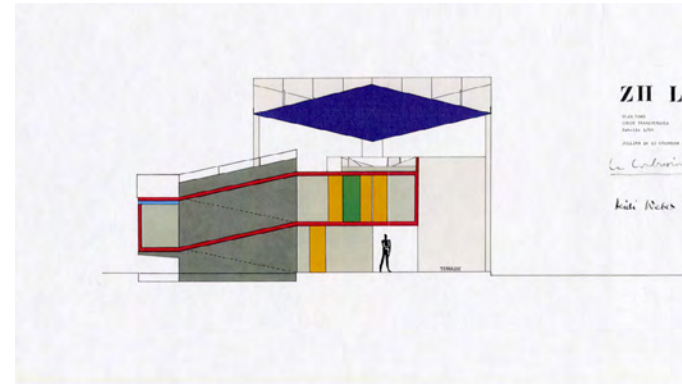
Resim 4: Le Corbusier'ye ait 1961 yılı çizimleri – Giriş Kat Planı

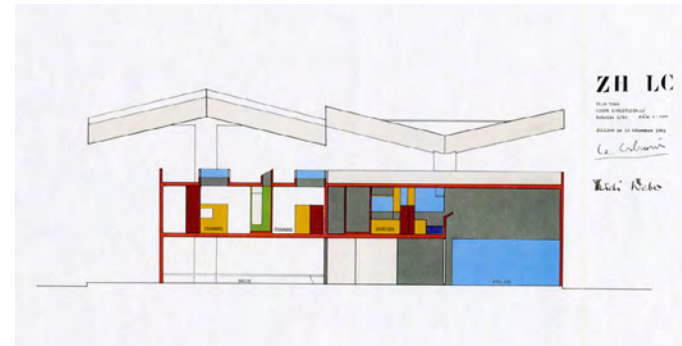
Resim 5: Le Corbusier'ye ait 1961 yılı çizimleri – Birinci Kat

Resim 6: Le Corbusier'ye ait 1961 yılı çizimleri – Teras Kat Planı

Resim 7: Le Corbusier'ye ait 1961 yılı çizimleri – Enine Kesit

Resim 8: Le Corbusier'ye ait 1961 yılı çizimleri – Boyuna Kesit
Kaynak: Museum für Gestaltung Zürich, Pavillon Le Corbusier-Information.
<https://pavillon-le-corbusier.ch/en/information/#carousel-52>

Ana yapı, tek tip ve uzunluktaki çelik köşebentlerden oluşan bir prefabrikasyon sistem ile inşa edilmiş. 1950 yılında patentini aldığı bu sistemin mantığı, tek tip bir metal elemanın bir diğerine eklenerek tüm yapının inşa edilmesi [2]. Aslında, bu fikri, *Cape Martin* yakınlarında, ulaşım ve lojistik zorluğu bulunan bir kayalık yamaçta konumlanacak olan tatil köyü tasarımı için geliştirmiş ama ilk defa bu pavyonda inşasını gerçekleştirmiş [3]. Patentini aldığı bu sistemin tek inşa edildiği yapı olması açısından da önemli, Le Corbusier Pavyonu. Bu arada, belediyeye sunulan ve yazıda da görselleri paylaşılan 1961 tarihli ilk projenin taşıyıcı sistemi betonarme olarak düşünülmüş; ancak, yine proje aşamasında prefabrikasyon sistem olarak revize edilmiş [3].

Bu metal yapısal elemanlar başta olmak üzere, yapıda kullanılan tüm öğeler, Le Corbusier'nin geliştirdiği *Modulor* ilkesine göre tasarlanmış. İkinci Dünya Savaşı ardından hızlanan inşaat faaliyetleri ve standardizasyon arayışı karşısında ilgili kamu kurumları standart bir ölçü sistemi üretmiş [6].

Ancak mükemmeliyetçi Le Corbusier, bu ihtiyaç doğrultusunda hızlıca geliştirilen ölçüleri, estetik ve insan ölçeği bağlamında eleştirmiş ve yeni antropometrik bir ölçü sistemi yaratmış. *Modulor* adı verdiği bu sistem, insan vücudunun boyutlarını ve Altın Oran'ı esas alıyor ve "kolunu kaldırmış bir adam"ın optimum boyu olan 226 cm'i temel ölçü olarak belirliyor. Bu öze dayanarak geliştirilen sayı dizileri ile her ölçeğe (bir kapı kolundan kent planlamasına kadar) uyarlanabilecek bir ölçü sistemi yaratıyor [6].

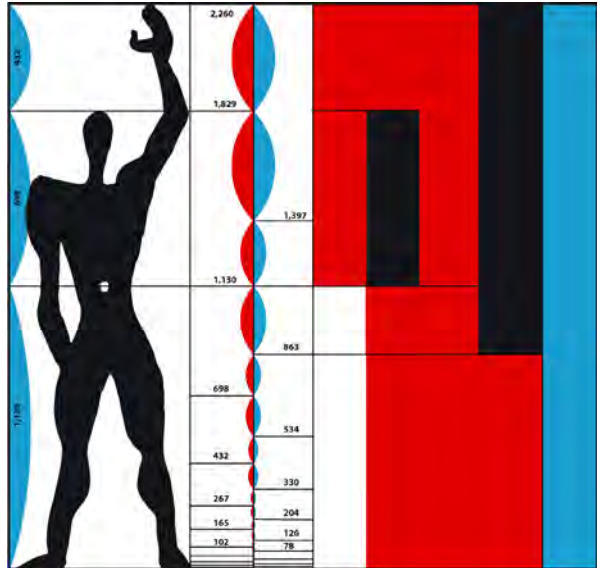
İşte prefabrikasyon sistemin esas elemanları metal köşebentler de, *Modulor*'un temel değeri olan 226 cm uzunluğunda [2]. Bu metal elemanlarla, önce bir metal çerçeve, ardından bu çerçevelerle de metal bir küp modülü (226x226x226cm3) oluşturulmuş. Küp modüller de birleştirilerek yapının ana iskeleti tamamlanmış. Fabrikada üretilen metal elemanlar, şantiyeye getirilerek birleştirilmişler [4]. Tam bir lego gibi. Tüm bu birleştirmeler sırasında da 20000'den fazla bulon kullanılmış! [2].

Cephenin detay tasarımı ve inşası, Mühendis *Jean Prouvé*'nin yardımıyla gerçekleşmiş. Metal çerçevelerin dış yüzeyleri, cepheyi ortaya çıkaracak ana renklerle sırlanmış renkli paneller ile kaplanmış. Cephedeki her yüzey, beyaz, sarı, yeşil, kırmızı ve siyah emaye metal panellerle bir uyum oluşturacak şekilde yerleştirilmiş. Levhaların iç yüzeyine, metal çerçevenin arasına ısı ve su yalıtım malze-

Resim 10: Açık Mutfak (Giriş Kat) A. Özmen

meleri yerleştirildikten sonra, yapının iç yüzeyi kontrplak panel ile kapatılmış [2]. Saydam yüzeyler ise, *Prouvé*'nin otomobil teknolojisinden esinlendiği suni kauçuk contalar yardımıyla yerleştirilen cam panellerden oluşmuş [2,7]. Peyzajı iç mekana dahil eden bu saydam yüzeylerde, manzarayı bölmeden çerçevelemek için sadece düşey elemanlar kullanılmış [3]. Yine cephede, havalandırma pencereleri de bir ritim oluşturmaktadır. Bu öğelerin hepsi, kaçınılmaz olarak Modulor ölçü sisteminde...

Resim 11: Modulor, Kaynak: Boesiger, W. (1999). Le Corbusier 1910-65. Birkhäuser Architecture.

Cephede bir diğer dikkat çeken unsur da, rampa. Terasa kadar uzanan, brüt betondan yapılmış rampa, heykelsi bir duruşla yapıdaki malzeme çeşitliliğine katkıda bulunuyor ve görsel olarak dengeli bir kontrast yaratıyor. Bunun yanında, Le Corbusier için rampa, tasarımlarının temel unsurlarından biri. Ona göre, merdiven, katları birbirinden ayırırken, rampa bağlıyor [2]. Bu yapıda da, iki çeşit düşey dolaşım elemanı (dışarda rampa ve içerde merdiven) kullanılarak, kullanıcıya seçim hakkı tanınmış.

Giriş kapısından içeri girdiğimizde –bu kapının üzerinde bir baskı resim var ki sonra değineceğim- hemen sağ modüle bizi danişma karşılıyor. Buradan ilgili bilgileri ve bileti alıp içeri giriyoruz. Pavyon, her ne kadar bir sergi mekanı işleviyle tasarlansa da, bir ev ölçeğinde ve niteliğinde. Le Corbusier, bu yapıda, konut tasarım prensiplerini ve çok yönlü sanat üretimlerini sergileme olanağı bulmuş. Bu nedenle, yapıyı gezerken hem bir ev hem de bir sergi mekanı deneyimi yaşıyoruz. İçerde hemen solumuzda, mutfak ve yemek-oturma birimi bulunuyor. 226x226 cm2'lik bir alana yerleştirilmiş U formundaki açık mutfak, *Unités d'Habitation*'daki mutfakları çağrıştırıyor. Sağımızda ise, iki kat yüksekliğindeki çalışma holü yer almakta.

Bu holden çıkan heykelsi merdivenler, bizi ikinci kata ulaştırıyor. Bu katta biri büyük diğeri küçük iki oda ve merdiven holü var. Ziyaretim sırasında küçük odanın kapalı olduğunu da belirtmeliyim. İlk tasarımlarında yatak odası tefrişi ile düşünülen bu odalar [2], sonraki tasarımlarda sergi mekanı

Resim 12: Bahçe Kapısı (Giriş Kat), A.Özmen

olarak düzenleniyor ve Le Corbusier'nin mobilya tasarımlarına ev sahipliği yapıyor. Taşınabilir ya da yerleşik aydınlatma, oturma, sergileme elemanları, resimleri, heykelleri, vb. ona ait pek çok eseri burada görebiliyoruz. Matematikçi ve besteci *Iannis Xenakis* ile birlikte, *Unité d'Habitation*'un kamuya açık koridorları için tasarladıkları LC I, bir duvar lambası olan LC III, *Pierre Jeanneret* ve *Charlotte Perriand* ile birlikte tasarladıkları dört oturma elemanı, *Unité d'Habitation* ve *Ronchamp Şapeli*'nde ilk olarak uyguladığı kapı kolları örnekleri ve duvar resimleri [2] bu iç mekan unsurlarından bazıları.

Resim 13: Çalışma Holüne Geçiş (Giriş Kat) – Fonda LC III, A.Özmen

Resim 14: Merdiven (Giriş Kat), A.Özmen

Resim 15: Pierre Jeanneret ve Charlotte Perriand ile birlikte tasarladıkları dört oturma elemanı (Birinci Kat), A.Özmen

Ancak, günümüzde sergilenen taşınabilir öğelerin pek çoğunun replikalar olduğunu bilmekte fayda var. Le Corbusier'nin "yaşam aracı" olarak adlandırdığı yerleşik mobilyalar ise, bu yapıya özgü ve yapı sisteminin tamamlayıcı bir parçası [2]. En üst katta, manzaraya açılan, güverteyi andıran teras katı yer alıyor. Buradan tercihen rampayla tüm katlara ulaşılabilir. Teknik hacme ayrılan bodrum katın da büyük bir kısmı, sergi için kullanılıyor.

Aslında, bodrum kat, Le Corbusier planlarında yokmuş. 1961-1966 yılları arasında yapının yerel mimarı olarak çalışan, Le Corbusier'nin de onayıyla ikincil mekan tasarımlarını yapan *Willy Boesiger*, 1962 yılı revizyon planında bodrum kata bir sığınak ve kazan daireisi yerleştirmiş. Bu plana daha sonra, depo alanı, ıslak hacimler ve geniş bir sergileme alanı eklenmiş. Bu kat betonarmeden inşa edilmiş. Ardından, *Alain Tavès and Robert Rebutato* ise, duvarları püskürtülmüş sıva ile tamamlamış, ahşap mobilyalar eklemiş ve iki tepe penceresi yapmışlar [2].

Yapının dış mekanla ilişki kurduğu iki kapısı var. Biri ana giriş kapısı ve onun karşısında, peyzaja doğru yönelen beyaz renkli bahçe kapısı. Pivot sistemli iki kapının da üzerinde, Le Corbusier'nin farklı resimlerinin reproduksiyonu bulunmakta. Bu kapı-duvar resimlerinin ilk örneklerini, onun *Ronchamp* ve *Chandigarh*'da tasarladığı yapılarda bulmak mümkün [2]. Ana giriş kapısının yanında baskı resim "UBU" ise, bana bir an için *Alfred Jarry*'nin *Ubu Roi* oyununu anımsatıyor. Ayrıca, dışarda, servis girişinin hemen önünde doğal görünümlü küçük bir havuz da yapının bir parçası olarak tasarlanmış.

Resim 16: Duvar-tavan birleşim detayı, A. Özmen

Le Corbusier, tasarımlarının neredeyse tamamında renk kullanmıştı. Hatta, bir dönem misafir olduğu, Eileen Gray'ın tasarladığı Villa E-1027'yi fazlasıyla renksiz bulmuş ve sonrasında Eileen Gray'ı kızdıracak olmasına rağmen, iç duvarlarına renkli murallar yapmıştı [8]. Aynı zamanda bir ressam olan Le Corbusier, renk konusundaki tasarım araçlarını meslek hayatı boyunca geliştirmiş. Önceleri, pastel renk kullanımı ile malzemelere atıfta bulunan mimar, savaş sonrası tasarımlarında çoğunlukla ana renkleri tercih etmiş [3].

Onun mimarisinde renk, duvar resimleri başta olmak üzere, daha çok iç mekan-da kullanılmış. Buna rağmen, bu yapıda renkler, cephede yerini bulmuş. Buna zıt olarak iç mekan, kullanılan ahşap malzeme nedeniyle nispeten daha renksiz. Ama ahşap kaplamalar, sıcak bir atmosfer de yaratıyor. Yine iç mekanda, cephe-deki renkler yansıtan tesisat boruları, kalorifer petekleri gibi renkli donanımlar da var. Bu bağlamda, onun renk ve malzeme kullanımındaki temel prensibinin bir kontrast dengesi yaratmak olduğu söylenebilir.

Resim 17: Bodrum Kat ve Sergi, A. Özmen

Resim 18: Rampa (Birinci Kat), A. Özmen

Resim 19: Teras Katı, A. Özmen

Aslında yapı uzun yıllar kapalı kaldıktan sonra, o yıl yeniden açılmıştı. 2014 yılında Zürih Belediyesi'nin mülkiyetine geçtikten sonra [7], kapsamlı bir restorasyon çalışması başlatılmış. *Silvio Schmed* ve *Arthur Rüegg* tarafından yürütülen koruma-onarım çalışmaları, 2019 yılında tamamlanmış ve Mayıs ayında tekrar ziyarete açılmış. Onarım öncesi belgeleme çalışmaları sırasında *Schmed* ve *Rüegg*, üç temel problem saptamışlar:

1. Cephe kaplamasının su geçirmez özelliğinin yitirilmesi, metal elemanlarda paslanma, metal güneşliğin boya kaplamasının toksik düzeyinin gerekenden yüksek seviyede olması.
2. Altyapı sorunları, ısıtma sisteminin ve elektrik sisteminin korozyon nedeniyle çalışmaması, bodrum katta iklimlendirme problemi.
3. Yapının mevcut yapı yönetmeliklerini karşılayamaması [2].

Bu sorunlara yönelik yapılan koruma ve onarım çalışmalarıyla, yapının özgün mekânsal kurgusuna, malzemesine ve yapı tekniğine sadık kalındığı söylenebilir. Korozyon, yalıtım, elektrik ve tesisat problemleri giderilmiş. Teknik donanımlar, yeni mimari yönetmeliğe uygun hale getirilmiş [7]. Bakımsızlık nedeniyle oldukça yıpranan boya katmanları soyulmuş, korozyon önlemleri alındıktan sonra tekrar özgün renklere boyanmış [9]. Ancak, birtakım anlaşmazlıklar sebebiyle bazı tefriş elemanları Weber Koleksiyonu'na taşınmış ve bütünlüğün bozulmaması için replikaları imal edilerek, eski yerlerine yerleştirilmiş [2]. Ayrıca, ikinci kattaki holde, restorasyon sürecine dair de bir sergileme bulunmakta.

Le Corbusier Pavyonu, Mayıs ayından Kasım ayına kadar, pazartesi hariç her öğleden sonra açık. [1]. *Museum für Gestaltung Zurich*, burada her yıl farklı temalarda Le Corbusier'nin hayatı, çalışmaları ve fikirleri ile ilgili geçici sergiler düzenlemeyi planlıyor [1]. Ziyaret ettiğim sırada, Le Corbusier'nin seyahatlerinden biriktirdiği koleksiyonlarının, fotoğraflarının, resimlerinin sergilendiği *Mon univers* adıyla açılan geçici bir sergi vardı.

Bu yapıyı gezdikten sonra siz de benim gibi, göl kıyısından kent merkezine yavaş ve keyifli bir yürüyüş yapabilir, doğa ve insan birlikteliğinin izlerini takip edebilir, Alp dağlarının havasını içinize çekebilirsiniz. Kent merkezinde tarihi, çeperinde ise çağdaş mimari rotalar oluşturabilirsiniz.

Spontan gelişen bu ziyaretim bir planlı gezi rotasının da parçası olabilirdi. 2016 yılından beri, Le Corbusier'nin üç kıtada yedi ülkede yer alan mimari eserleri, ulus aşırı miras kapsamında *UNESCO Dünya Miras Listesi*'nde yer almakta [10]. Yine, *Avrupa Konseyi Kültürel Rotalar* programının bir parçası olan "Le Corbusier Destinations: Architectural Promenades" ile bu destinasyonlar destekleniyor [11].

Resim 20: Avrupa'da gezilebilecek Le Corbusier Destinasyonları

Yazımı bitirirken, ben de sizlere, ister bisikletle ister motorlu bir taşıtla ister toplum taşımayla gerçekleştirebileceğiniz Avrupada bir Le Corbusier rotası önermek isterim. Yanınıza *Deborah Gans*'in hazırladığı "The Le Corbusier Guide" [5] rehberini de almanızı tavsiye ederim. İyi keşifler!

REFERANSLAR VE NOTLAR

- [1] Museum für Gestaltung Zürich, Pavillon Le Corbusier. <https://pavillon-le-corbusier.ch/en/>
- [2] Museum für Gestaltung Zürich, Pavillon Le Corbusier e-guide. <https://eguide.pavillon-le-corbusier.ch/en/objects/>
- [3] Prof. Arthur Rüegg (ETH Zurich) ile Pavillon Le Corbusier hakkında Röportaj, Müze Müdürü Christian Brändle ile birlikte, 2020. https://www.youtube.com/watch?v=MP5S2CvOckY&feature=emb_logo
- [4] Pavillon Le Corbusier (1965–67) Belgeseli, Heidi Weber ve Federal Kültür Ofisi desteğiyle, 1967.
- [5] Gans, D. (1987). The Le Corbusier Guide, Princeton Architectural Press.
- [6] Le Corbusier (2014). Modulor, Çev.: Aziz Ufuk Kılıç, YEM Yayınları. "Tanıtım Bülteninden"
- [7] Block, I. (2019). Le Corbusier's colourful final pavilion re-opens in Zurich. Dezeen. <https://www.dezeen.com/2019/07/04/pavillon-le-corbusier-zurich-restoration/>
- [8] _____. (2019). How A Nude Le Corbusier Vandalised Eileen Gray's Modernist Icon. Something Curated. <https://somethingcurated.com/2020/03/23/how-a-nude-le-corbusier-vandalised-eileen-grays-modernist-icon/>
- [9] Gendall, J. (2019). Le Corbusier's Pavilion Reopens With Exhibition of Architect's Collection. Architectural Digest. <https://www.architecturaldigest.com/story/le-corbusier-pavilion-reopens-exhibition-architects-collection>
- [10] UNESCO Dünya Miras Listesi, The Architectural Work of Le Corbusier, an Outstanding Contribution to the Modern Movement, <https://whc.unesco.org/en/list/1321/>
- [11] Avrupa Konseyi Kültürel Rotalar Programı, Le Corbusier Destinations: Architectural Promenades, <https://www.coe.int/en/web/cultural-routes/le-corbusier-destinations-architectural-promenades>
- [12] Boesiger, W. (1999). Le Corbusier 1910-65. Birkhäuser Architecture. Resim 4,5,6,7,8: Museum für Gestaltung Zürich, Pavillon Le Corbusier-Information. <https://pavillon-le-corbusier.ch/en/information/#carousel-52>
- Resim 11: Boesiger, W. (1999). Le Corbusier 1910-65. Birkhäuser Architecture.

Kampüsün diğer yapıları ve atmosferiyle uyumlu olacak şekilde tasarlanmış olan yapı, spiral hareketlerle ve saydam dış cephesiyle öğrencilerin sosyalleşebileceği ve varolan üniversite kültürünün sürdürülebileceği bir merkez noktası.

ÖĞRENCİ HİZMETLERİ BİNASI

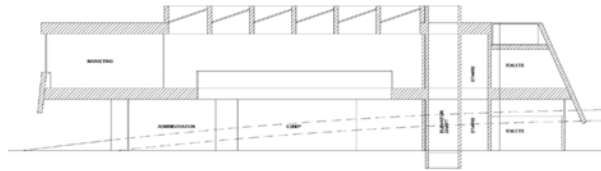
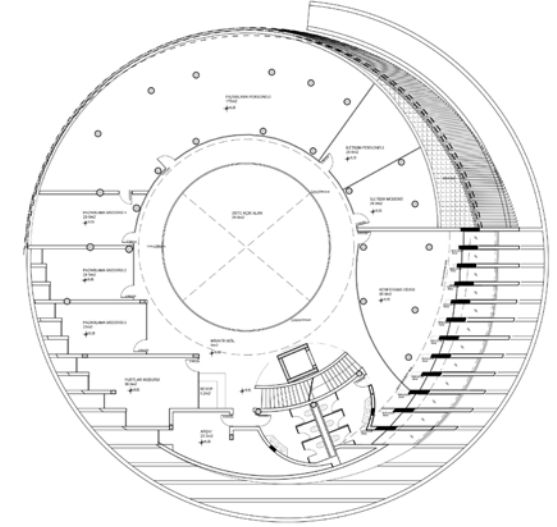
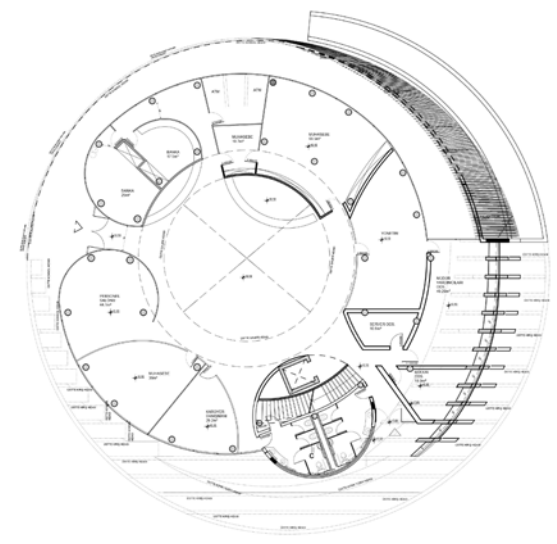
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi kampüsünün merkezinde yer alan öğrenci hizmetleri binası, öğrencilerin kayıt anından mezun olana dek iletişimde olacağı ve her türlü idari ihtiyaçlarında yardım alacakları bir merkezdir. Dairesel olarak geliştirilen zemin kat planının merkezi, bir meydan oluşturacak şekilde tasarlanmıştır. İki kat yüksekliğindeki atriyum, iç meydan ve etrafını saran idari birimler, öğrencilerin ve çalışanların maksimum karşılaşma ile sosyalleşebileceği bir senaryoda kurgulanmıştır.

Öğrencilerin üniversite eğitimi boyunca en sık uğrayacakları merkez olan öğrenci hizmetleri binasının spiral hareketleri ile öğrencileri kucaklayan misafirperver tavrı ve aynı zamanda zemin kattan yükselen daireysel kütlenin altında oluşan gecirgenlikle kampüsün kentsel dokusunu yapı içine taşıması amaçlanmıştır.

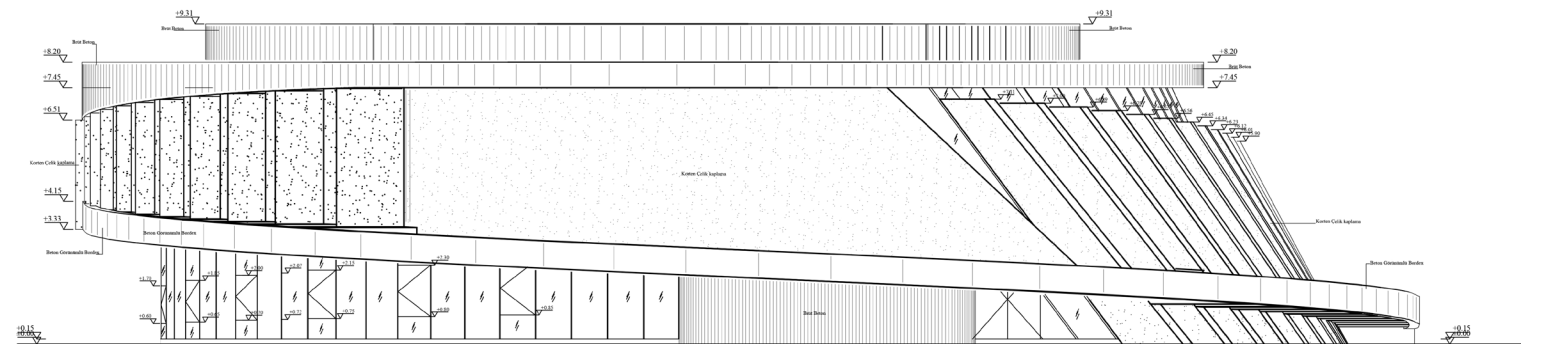
Ana cephe elemanlarını oluşturan korten kabuk ve çubukların tasarımı Kıbrıs güneş ışığını bina içine dolaylı ve kontrollü şekilde alarak doğal aydınlatma ile sürdürülebilir aydınlatma çözümü sunar.

Malzemeler kampüs dokusuna uygun ve geleneksel malzemeler olacak şekilde seçilmiştir. Bürüt beton, ahşap, cam ve korten malzemeleri kullanılmıştır. Kampüs ölçeğindeki bina dokusunun iç mekanda devamlılığı için cephe ana elemanı olan korten çubuklar içerideki tezgahlarda da küçük ölçekte kullanılmıştır.

Çıplak ve ham malzemelerin kullanımının getirdiği bitmemişlik hissi ve dairesel geometrinin yumuşak bir şekilde bir araya gelmesi, gelişmekte olan farlılıkların ahenk içinde birlikteliğini mümkün kılmıştır.

Projenin Adı	: Öğreci Hizmetleri Binası
Projenin adı ve yeri	: Öğreci Hizmetleri Binası
Proje Mimarı Tasarım	: Saffet Kaya Bekiroglu
Proje Mimari Uygulama	: Yaşar Gündeğer
Statik	: Mert Evre
Mekanik	: Mustafa Dağbaşı
Elektrik	: Gürcan Kara
İşveren	: Uluslararası Kıbrıs Üni.
Projenin Alınış Yöntemi	: Komisyon
Proje Yılı	: 2015
İnşaat bitiş yılı	: Şubat 2019
İnşaat Alanı	: 1,611m ²

MERSİN YENİ ARKEOLOJİ MÜZESİ

Ziyaretçinin kullanımı, personelin çalışması ve eserlerin sergilenmesi olmak üzere üç işlev üzerinden tasarlanan yapının asıl fonksiyonu olan sergi alanları, merkezde iki katlı dikdörtgen bir kutu olarak yer alıyor.

1978 yılında Eski Halkevi binasının küçük bir bölümünde kurulan Mersin Arkeoloji Müzesi, binanın restore edilerek Kültür Merkezi haline dönüştürülmesinden sonra aynı binada hizmet vermeye devam etmiştir. 2014 yılında eski binasında kısıtlı imkanlarla hizmet vermeye devam eden müzenin sergi salonları, personel odaları ve depolar yönünden eksiklikleri bulunmaktaydı. Proje sürecinde tüm bu eksiklikler göz önüne alınmış, öncelikle eserlerin envanterleri çıkarılmış ve kazı ekiplerinin, müze çalışanlarının tüm ihtiyaçları düşünülerek tasarım sürecine başlanmıştır.

Projede sergileme alanları ve personel odaları kavşak yönünde konumlanırken ziyaretçi ve günlük kullanımına ait fonksiyonlar Deniz Müzesi tarafında çözülmüştür. Böylece bu iki müzenin belli bir sinerji oluşturma kapasitesi desteklenirken, iki müzenin ortak bir ziyaretçi alanı oluşturabilmesinin de ipuçları verilmiştir. Dış alanın ziyaretçiler tarafından deneyimlenmesi, yapının deniz park ve yeşilden kopmaması fikri bahçenin etkin kullanımıyla daha da desteklenmiştir. Kafe, çocuk oyun alanı gibi fonksiyonlardan bahçeye çıkış verilirken, bazı eserlerin de korunarak sergilenmesi hedeflenmiştir. Bu amaçla bahçede cam bir sergi alanı oluşturulmuştur. Böylece müze kapalıyken de açık alanda sergileme süreci, kafe ve kütüphanesi ile de yapı kullanılmaya devam edebilecektir.

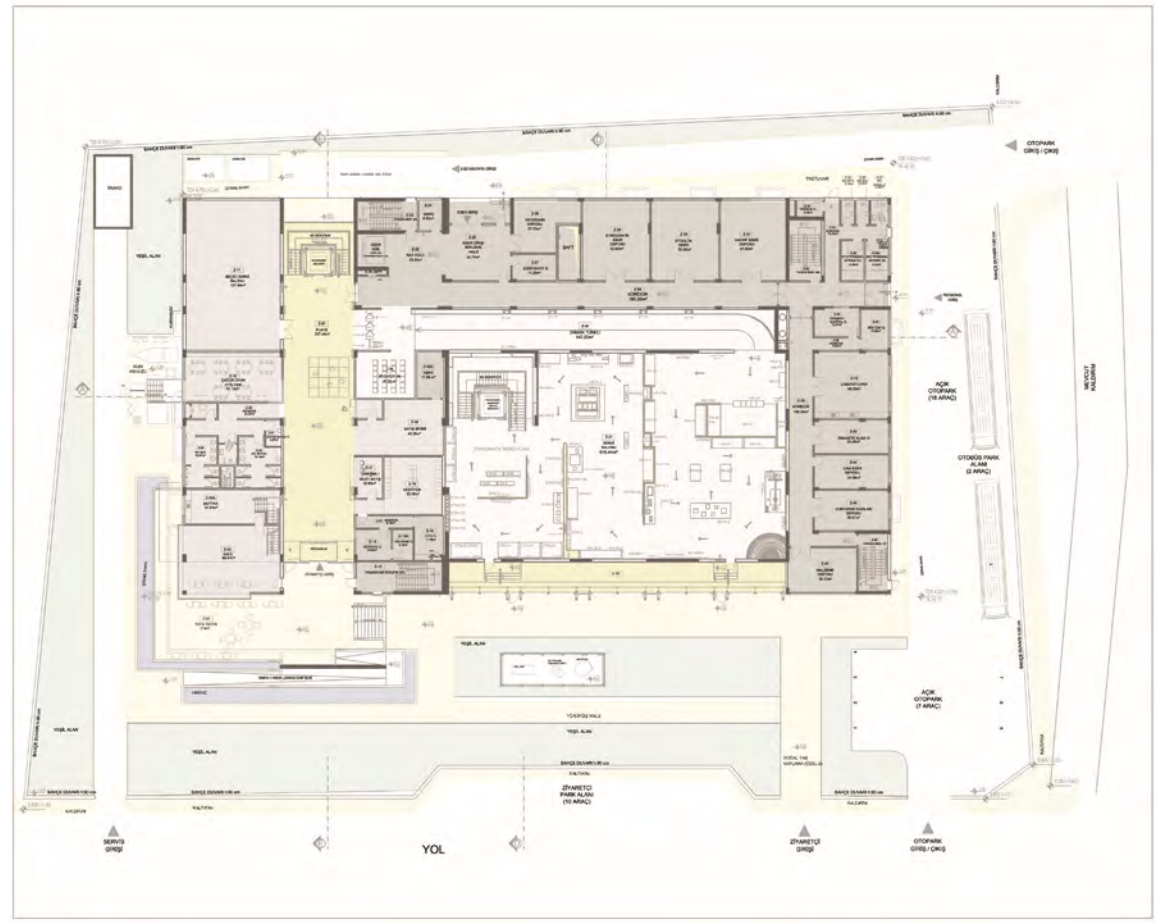
Cephesinde kullanılan kumtaşı ile tarihin izlerini ve kalıcılığını yansıtmak ve müzeye heykelsi bir görünüm kazandırmak amaçlanmıştır. Ayrıca müzenin barındırdığı eserlerin ipuçlarını vermek için müze ön cephesinde kazı alanlarından bazı rölyeflerin imitasyonları yerleştirilmiştir.

Ziyaretçinin kullanımı, personelin çalışması ve eserlerin sergilenmesi yapının ana karakterini ve final formunu bulmasını sağlayan temel fonksiyonlardır.

Ziyaretçilerin kullanımı açısından yapıyı kurgulayan deniz müzesi tarafından girilen geniş fuayedir. Dışardan bakıldığında da kendini ifaden eden şeffaf ve yüksek bir kitle olan fuaye ziyaretçinin tek bir hacimde tüm kullanım alanla-

ıyla ilişkilenmesini sağlamaktadır. Fuaye ziyaretçiler açısından binanın ana omurgasıdır. Yatay ve düşeyde tüm ziyaret edilecek kullanım alanlarına erişim 2 katlı ve görsel bağlantılı bu alan ile sağlanmıştır.

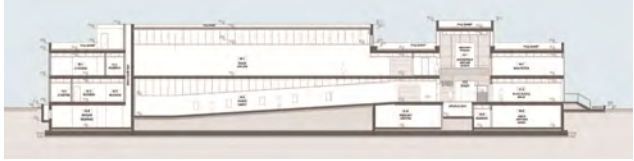
Müzenin asıl fonksiyonu olan sergi alanları yapının ortasında 2 katlı dikdörtgen bir "kutuyu" olarak düşünülmüştür. Bu "kutuyu" giriş kotunun 2m altına inmekte ve 3m saçak kotunun üstüne çıkmaktadır. 2 metre aşağı inilerek arkeolojik kazıya referans veren yerin altına inme hissi salona girişte oluşturulan 35m uzunluğundaki "Zaman Tüneli" ile daha da güçlendirilmiştir. Bu tünelde müzede sergilenen dönemlere ait özet metinler ve resimler kronolojik bir sıra ile verilmektedir, böylece ziyaretçi geçmişe doğru "uzun" bir yolculuğa "inmektedir".

Sergi "kutusu"nun bir yüzü dışarıya bakan "vitrin"dir. Diğer yüzü fuayeye yani ziyaretçiye dönüktür. Geri kalan 2 yüzü ise personel ve eserler ile ilgili teknik alanlarla çevrelenmiştir. Böylece farklı fonksiyonlar birbirleriyle kesişmeden bir araya getirilmiştir.

"Vitrin" diye adlandırdığımız "Cephe sergileme katmanı" esasen ana salonun dış cepheye bakan balkonu ve dışa olan uzantısıdır. Bu alanda düşeyde dizilmiş eserler sergilenmektedir.

Personel çalışma alanları, yönetim, labaratuvar, depo vs. tüm alanlar ise sergi salonuyla ilişkili ve onu L şeklinde çevreler şekilde yerleştirilmiştir. Binanın geçirgenliğine ilişkin alınan kararlar personel kullanımları açısından da tekrarlanmıştır. Personel ve uzman odalarının önündeki geniş teraslar ile çalışanların çevreyle ilişki kurması ve

Projenin Adı
Projenin Yeri
Proje Müellifi
Tasarım Ekibi

Danışman
İç Mimari
Peyzaj
Statik
Mekanik
Elektrik
İşveren
Projenin Alınış Yöntemi
Proje Yılı
İnşaat bitiş yılı

: Mersin Yeni Arkeoloji Müzesi
: Mersin Yenışehir
: Mehmet Albayrak
: Mehmet Albayrak
: Deniz Dilan Kara
: Yrd. Doç. Dr. Deniz Ünsal
: Dilek Şahin, Buket Kaya
: Erdem Şengül
: Mefa Proje
: Bayhan Mühendislik
: Özay Mühendislik
: T.C. Mersin Valiliği
: İhale
: 2014
: 2017

BOX'NNATURE EVİ

Bulunduğu arazi değerlendirilerek zekice çözümlenmiş bir tasarım olan box'nnature evi; ışık yönetimi, taşınabilirliği, malzeme seçimi ve iç alan tasarımıyla kullanıcının ihtiyaçlarını çok iyi anlayıp uygun çözümler üretiyor ve bu çözümleri tasarımın bütünlüğünü bozmadan bir araya getiriyor.

Tasarım, üzerinde bulunduğu araziye hakim olacak bir konumda, ileride inşa edilmesi planlanan kalıcı konut birimlerinin inşaatına engel olmayacak şekilde, arsanın en yüksek mevkiinde, çepere yakın konumlandırıldı.

Arazinin eğimli bölgesinde yer alan yapı; eğimle doğru bir ilişki kurabilmek, ısı-su yalıtımını ve tesisat bağlantılarının kolaylaştırabilmek ve gerektiğinde zeminden rahatlıkla ayrılıp başka bir yere taşınabilmek üzere, çelik kolonlar üzerinde, zeminden kopuk duracak bir kotta tasarlandı.

Manzaraya ve araziye yönelirken, sıcak yaz günlerinde gölgeli saatleri en verimli kullanacak şekilde terasın yer aldığı ön cephesi tam güneye yönelerek yerleşirken, teras üzerini örten saçakta yer alan masif ahşap güneş kırıcı elemanların kesit boyutları, açıları ve ara boşlukları, Haziran-Ağustos aylarındaki yerel güneşlenme değerleri dikkate alınarak tasarlandı.

Tamamı cıvata-bulon birleşimli, sıcak daldırma galvaniz çelik konstrüksiyon üzerinde çatı ve cephede kullanılan alüminyum sandviç panel kaplama malzemesi güneşe bakan güney cephede, thermowood düşey masif ahşap cephe kaplaması ile desteklendi. Güney cepheyi kaplayan ahşap sistem, yılın büyük kısmında kullanılmayacak evin geniş cam doğramalarını kapatabilecek, kayar bir kepenk sistemine dönüşebilecek şekilde tasarlandı.

Dört ana modülden oluşan yapının iç mekânında malzeme seçimi ve tasarımında, işlevsellik, yalınlık ve doğallık amaçlanarak tavan ve duvarlarda en az fire verecek şekilde boyutlandırılarak, sadece huş kontrplak ve linolyumdan oluşan iki malzeme kullanıldı. Gardırop ve kitaplığın bölücü bir yapı elemanına dö-

nüşerek ayırdığı yatak odasının ve mutfak ünitesinin hareketli ve sabit mobilya tasarımlarında da aynı malzemelerin kullanımına devam edildi.

Kapalı alanı en verimli şekilde kullanmak üzere yalınlaştırılan plan kurgusunda gerekli noktalarda doğal ışığın, havalandırmanın ve iç mekanın çevresiyle görsel ilişkisinin sürekliliğini sağlamak üzere, düşey pencerelere yer verildi.

PLAN
BOX'NNATURE MİDALLI, ÇIKIRI, TÜRKİYE 2019
d.a.architects
www.daa.com

SECTION / KESİT
BOX'NNATURE MİDALLI, ÇIKIRI, TÜRKİYE 2019
d.a.architects
www.daa.com

Projenin Adı	: Box'nnature Evi
Proje Müellifi	: D.Ali Kasap (Msü)
Tasarım Ekibi	: Gizem Güler Nurullah Kılıç
Statik	: Serdar Kırmaz Lun Mühendislik
Mekanik	: Bayhan Mühendislik
Elektrik	: Özyay Mühendislik
Projenin Alınış Yöntemi	: Teklif
Proje Yılı	: 2019
İnşaat Alanı	: 60 m ²

Yapının Tarihi ve Önemi:

Diyarbakır Surları ve Kalesi, tarih boyunca kente hâkim olan birçok medeniyetin ortak eseri olan önemli bir dünya mirasıdır. İmparator II. Constantinius tarafından MS.346 yılında yaptırılmıştır. Kentin Roma dönemi öncesi hakkında bölgede MÖ 3000 yılından itibaren Hurrilerin yaşadığı ve kentin surlarla çevrili olduğu, MÖ IX. yüzyılda Bit Zamanı kabilesinin başkenti olduğu ve surların onarıldığı bilgisi dışında bilgi bulunmamaktadır. Romalılardan sonra Abbasiler, Hamdaniiler, Bizans, Mervanoğulları, Büyük Selçuklu, Nisanoğulları, Eyyübiler, Artukoğulları, Eyyübiler, Osmanlılar gibi pek çok uygarlığın izlerini taşıyan Diyarbakır Surları; Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzaj Alanı ile birlikte 2015 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne kaydedilmiştir.

Çin Seddi'nden sonraki en uzun ikinci sur yapısı olarak bilinen Diyarbakır Surları; farklı uygarlıklara ait yapım tekniği ve malzeme kullanımı hakkında bütüncül bilgi vermekle birlikte, bir savunma yapısının farklı öğelerini içeren önemli bir belge niteliğindedir.

Yapının Mimari Özellikleri:

Diyarbakır Surlarının sur içinde kalan bölümünün uzunluğu 599 m, İç kale ile birlikte sur duvarlarının toplam uzunluğu ise yaklaşık 5800 m'dir. Günümüze ulaşan durumuyla Dış Kale ve İç Kale olarak iki bölüme ayrılmıştır. Dış Kale 4 adet ana kapıyla dışarıya doğru açılmaktadır. Ana kapılar dışında sur duvarları üzerinde sur dışına açılan küçük geçişler de görülmektedir. Günümüzde yapılan ölçümlere göre burçların ve sur duvarlarının yüksekliği ise yaklaşık olarak 7,6 m-22 m arasında değişmektedir. Burçların ve sur duvarlarının kalınlığı yaklaşık 1,40-5,00 m arasında değişmektedir. En ince kesitli burçlar, kentin doğusundaki burçlardır. Bu bölgede duvar kalınlığı çoğunlukla 1,40-2,60 m arasındadır. En kalın kesitli burçlar ise, kentin kuzey ve batı tarafında yer alan burçlardır. Bu bölgedeki burçların kalınlığı 4,5-5 m kadardır. Dış Kale Surları toplam 82 burçtan oluşmaktadır. Dağ Kapı ve Urfa Kapı arasında düşman saldırısına daha açık olan yerlerde düz arazinin de etkisiyle daha büyük ebatlı ve birbirine yakın olarak yapılmış olan silindirik planlı burçlar yer almaktadır. Dicle Vadisi'ne bakan surların doğal koruması olduğundan burçların çok köşeli seyrek olarak inşa edilmiştir.

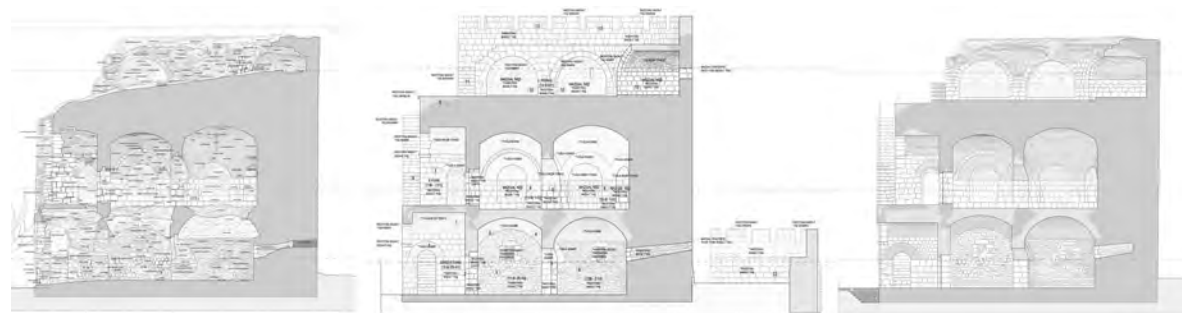
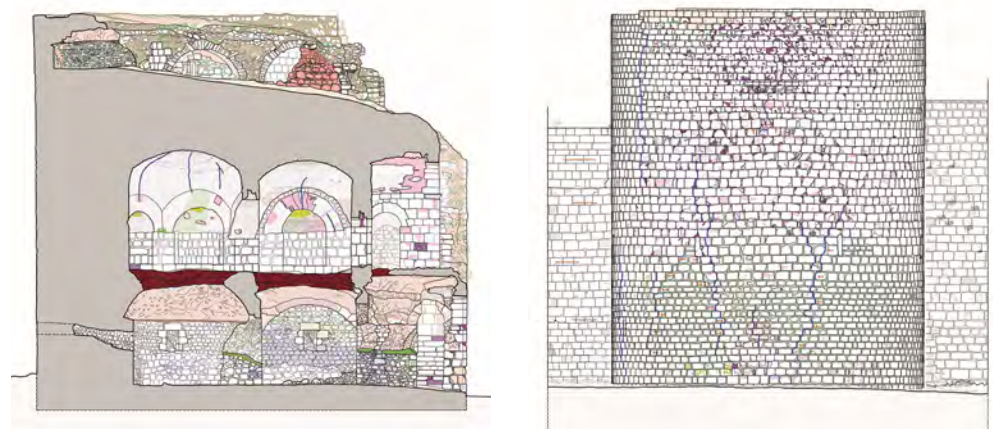
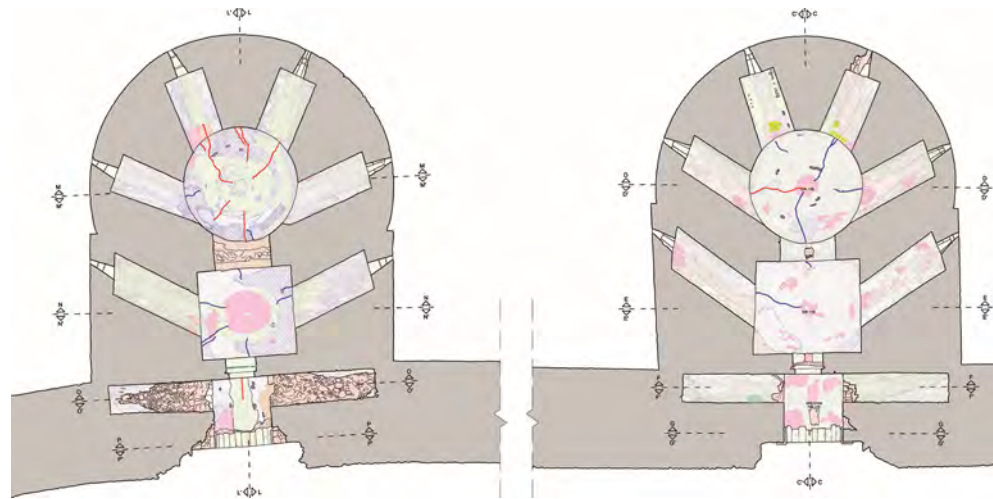
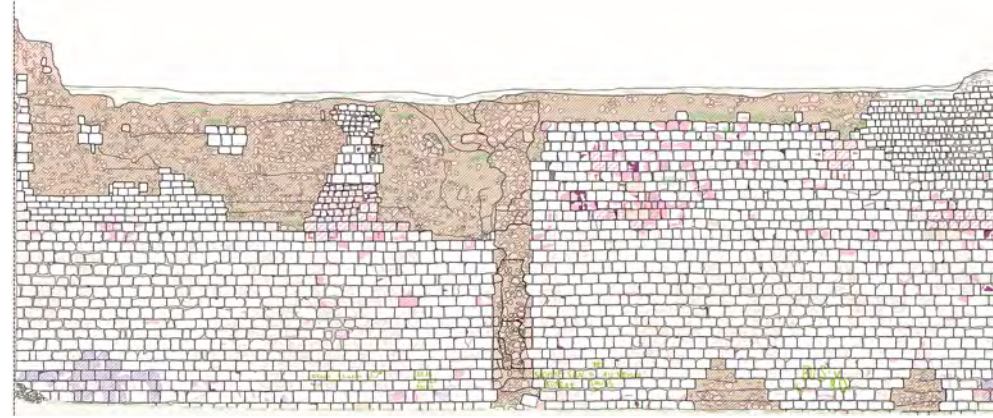
Burçlar üzerinde farklı uygarlıklara ve milletlere ait pek çok kitabe yer almaktadır. Burçların tümü mimari açıdan nitelikli özellikler göstermekle birlikte Selçuklu Burcu, Ulu Beden Burcu, Yedi Kardeş Burcu, Nur, Keçi Burcu Leblebi Kıran Burcu ve Fındık Burcu yazıtları, formları ve boyutla-ryla en çok dikkat çeken ve bilinen burçlardır.

DİYARBAKIR SURLARI RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON PROJELERİ

Proje Çalışmaları:

Proje çalışmaları kapsamında bina lazer tarama yöntemi ile belgelenmiş, tarama verileri üzerinden plan, kesit ve cephe ile detaylardan oluşan rölöve çizimleri oluşturulmuştur. Burç ve sur duvarlarındaki çeşitli noktalarından farklı malzemelere ait örnekler alınmış ve laboratuvar ortamında incelenmiştir. Burç ve sur duvarları genelinde yapılan tüm tespitler üzerinden malzeme ve sorunlar analizi paftaları oluşturulmuştur.

Surlarla ilgili yapılan tarihi araştırma çalışmaları sonucunda surları eski yıllarda gezginlerin ve araştırmacıların oluşturduğu çizimler ve eski fotoğraflar toplanmıştır. Burçların kendi içinde karşılaştırmalı çalışmaları yapılmıştır. Verinin yeterli olmadığı durumlarda benzer dönem ve coğrafyadaki savunma yapıları ile karşılaştırmalı çalışmalar yürütülmüştür. Tüm bu veriler ışığında, sur yapının restitüsyon projeleri oluşturulmuştur.

Surlarda ve burçlarda bazı bölümlerin büyük oranda korunabildiği, bazı bölümlerin ise yıkıldığı veya yok olduğu görülmektedir. Ancak bütünü değerlendirildiğinde yapı bütünlüğünün günümüze ulaşabildiğini söyleyebilmek olasıdır. Bu nedenle yıkılmış olan bölümlerin rekonstrüksiyonunun yapılmasına gerek olmadığı, tüm yapıda strüktürel bütünlüğün bozulduğu yerlerde tamamlamalar yapılması; korunabilmiş ve onarım gerektiren bölümlerde, onarılan bölümün ait olduğu dönem ile uyumlu malzeme ve teknik kullanılarak onarım ve konsolidasyon çalışmalarının yapılması tüm proje kapsamındaki temel strateji olarak benimsenmiştir.

Sur duvarlarının ve burçların bir bölümünde geç dönem onarımları tespit edilmiştir. Bu onarımların bir bölümünün özgün malzeme teknik ile uyumlu olduğu görüldüğünden bu bölümlerdeki geç dönem onarımlarının korunması uygun görülmüştür, ancak birçok bölümde yapılan onarımlar hem malzeme ve teknik açıdan hem de görsel açıda uyumsuz olup özgün yapıya zarar vermektedir. Bu tür onarımların kaldırılması uygun görülmüştür.

Surlara ve burçlara ulaşım birçok yerde ya imkânsız ya da günümüz standartlarına göre ciddi tehlikeler oluşturacak düzeydedir. Bu problemi çözmek amacıyla gezi güzergahları ile uyumlu biçimde belirli noktalara yerleştirilen ve özgün yapıdan bağımsız modern bir asansör/merdiven sistemi ile kontrollü ulaşım düzenlemesi geliştirilmiş, oluşturulan asansör/merdiven yapısının özgün yapıya müdahale etmeden çeşitli kotlarda burçlara ulaşılması sağlanmıştır. Oluşturulan modüler yapı aynı zamanda gerekli noktalarda ziyaretçi ihtiyaçlarını karşılayacak servis birimlerini de içerebilecektir.

Projenin Adı	: Diyarbakır Surları Rölöve Restitüsyon - Restorasyon Projeleri
Proje Müellifi	: Emre İmık
Tasarım Ekibi	: Beril Güner Arslantaş, Cansu Ünlü, Nihal Çelebi, Pardis Taherzadeh, Rabia Kılıçaslanoğlu, Merve Erdin, Buket Seyhan Şenses, Ayça Özdemir, Muna Ataç, Başar Ulusoy, Seda Eryılmaz Şansal, Yalçın Mutlu, Can Özmen
Statik	: İkiz Grup Yapı Mühendislik
Danışmanlar	
Mimari	: Dr. Fuat Gökçe
Statik	: Prof. Dr. A. Samet Arslan
Sanat Tarihi	: Prof. Dr. Ali BORAN
İşveren	: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı
Proje Alınış Şekli	: İhale
İnşaat Alanı	: 5,5 km
Proje Yılı	: 2017- 2021

SÜMERBANK BİNASI RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON PROJELERİ

Yapının Tarihçesi ve Önemi:

Uluslararası mimarlık ilkeleriyle yapılan Sümerbank Binası, Atatürk Bulvarı ile Ankara Kalesi'ne çıkan Anafartalar Caddesi'nin kesişiminde bulunan bina 1937 yılında Taşhan Binası'nın yerine inşa edilmiştir. Kurtuluş Savaşı sırasında hasta-neye dönüştürülen Taşhan, cumhuriyet döneminde mebusların tercih ettikleri bir otel haline gelmiş, 1936 yılında ihaleye çıkarılarak Sümerbank tarafından istimlak edilmiştir.

Sümerbank yönetim binası için açılan yarışma kapsamında arazi olarak Ankara'nın merkezi olarak kabul edilen Ulus Meydanı uygun bulunmuştur. Açılan yarışmaya yabancı mimarların yanı sıra dönemin önemli mimarlarından Sedad Hakkı Eldem, Behçet Sabri, Sabri Oran, Arif Hikmet Holtay katılmıştır. Bu yarışmacılar arasından Seyfi Arkan yarışmayı kazanmış; fakat projesi hayata geçmemiştir. Daha sonra bina Martin Elsaesser adlı Alman mimar tarafından tasarlanmıştır.

1937 ve 1938 seneleri arasında tarafından yapılan bina zaman içerisinde Ulus meydanı gibi merkezi konumunda olması itibarıyla mimarın Ankara'daki en önemli yapısı haline gelmiştir.

1988 yılında Sümerbank'ın özelleştirilmesi ile Sümerbank'ın durgunluk dönemi ve yeni kimlik arayışı süresinin sonuna gelinmiş, binanın ismi de Sümer Holding olarak değişmiştir.

2000'li yıllarda binanın ön kısmı bir hazır giyim mağazası tarafından satış mağazası olarak kullanılmış, yakın geçmişte ise Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından Kültür Bakanlığı'na devredilen bina Sümer Holding'in genel merkezinin Atatürk Orman Çiftliği'ne taşınmasıyla birlikte 2016 yılında Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'ne tahsis edilmiştir.

Yapının Mimari Özellikleri:

Modern bir üslupla inşa edilen bina, trapez biçiminde bir yapı adası üzerinde, eliptik giriş holüne göre simetrik olarak planlanmıştır. Sümerbank satış mağazası ve banka kısmı öndeki iki katlı kütle arkaya doğru genişleyerek açılmaktadır. Arka kısımdaki 5 katlı kütle de benzer geometride tasarlanmıştır. Cephedeki tek, üçlü ve dörtlü olarak yerleştirilen pencerelerin ortasındaki gölgelikler yüzeylerde gölge ışık etkileri yaratmaktadır. Betonarme iskelet sisteminin uygulandığı yapının öndeki alçak kütlesi dıştan Ankara taşıya kaplanmıştır. En üst katı mantar başlıklı sütunlarla taşınan, üzerindeki üç büyük dairesel deliği olan örtüsüyle yarı açık bir teras şeklinde tasarlanmıştır. (Arslanoğlu : 1980, 261)

Proje Çalışmaları:

Proje çalışmaları kapsamında bina lazer tarama yöntemi ile belgelenmiş, tarama verileri üzerinden plan, kesit ve cephe ile detaylardan oluşan rölöve çizimleri oluşturulmuştur. Yapının çeşitli noktalarından farklı malzemelere ait örnekler alınmış ve laboratuvar ortamında incelenmiştir. Duvar yüzeyleri raspalanarak eski dönemlere ait boya katmanları tespit edilmiştir. Binaın bazı noktalarında muhdes döşemeler kaldırılarak altındaki özgün döşemeler tespit edilmiştir.

Statik çalışmalar kapsamında yapıdan karot örnekleri alınmış, donatılar röntgen ile analiz edilmiştir. Bu bilgiler rölöve çalışmaları ile birleştirilerek binanın statik modellemesi yapılmış ve yapının zayıf noktaları tespit edilmiştir.

Yapı genelinde yapılan tüm tespitler üzerinden malzeme ve sorunlar analizi paftaları oluşturulmuştur.

Yapı ile ilgili yapılan arşiv çalışmaları sonucunda yapının farklı yıllara ait çizimleri ve yapıdaki çeşitli onarımlar ile ilgili toplantı kararlarına ulaşılmıştır. Bu belgelere ek olarak yapı ile ilgili pek çok eski fotoğraf toplanmıştır. Tüm bu veriler ışığında yapının restitüsyon projeleri oluşturulmuştur.

Restorasyon çalışmaları kapsamında yapının ön kütleindeki eskiden giyim mağazası ve banka olan hacimler, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'nin kütüphanesi olarak

tasarlanmıştır. Kütüphanenin de girişi alanını oluşturan zemin katın ana girişi mevcut haliyle korunmuştur. Ön kütleinin birinci katındaki makam ofisleri ise derslik hacimlerine dönüştürülmüştür. Bu katın arka bölümü ise bilgisayar laboratuvarlarına ayrılmıştır.

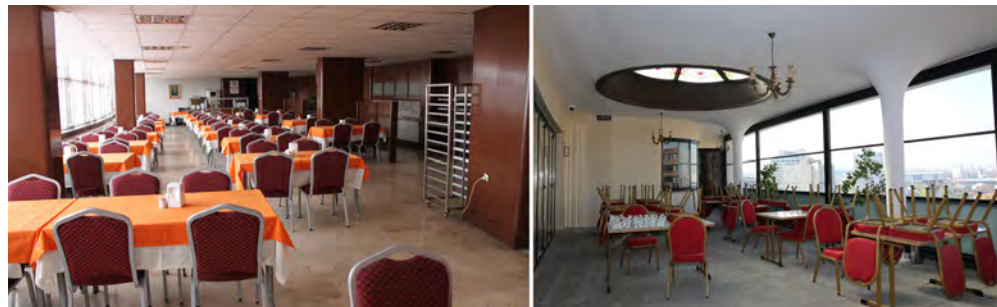
Yapının arkasındaki yüksek katlı kütle ise öğretim üyelerinin ofis hacimleri olarak düzenlenmiştir. En üst katta kapatılmış mantar başlıklı sütunlar ile bu sütunların taşıdığı dairesel delikler tekrar açığa çıkarılmıştır. Bu kat yemekhane ve mescit hacimleri oluşturulmuştur. Bodrum kat ise depo ve mekanik hacimlere ayrılmıştır. Mekanlar yapıya yük bindirmeyecek ve özgün plan şemasını bozmayacak şekilde alçı panel duvarlarla bölümlendirilmiştir.

Yapıdaki mevcut cephe açıklıkları ve cephe düzeni korunmuştur. Cephede ahşap pencerelerin onarımı yapılmış; onarılmayacak

haldeki pencereler değiştirilmiştir. Ön kütledeki andezit taş kaplamaların temizliği yapılmıştır. Çatılarda su yalıtımı yapılmış, zarar görmüş çatı kaplamaları özgün detayına uygun olarak yenilenmiştir.

Yapıdaki tüm özgün döşemeler ve doğramalar korunmuş, malzemenin cinsinde göre koruma ve temizlik önerileri geliştirilmiştir. Muhdes döşemeler kaldırılarak altındaki özgün döşemeler açığa çıkarılmıştır. Yeni oluşturulan döşeme ve doğramalar da özgün karakter ile uyumlu şekilde tasarlanmıştır. Yapıdaki raspa çalışması sonucu çıkarılan özgün öğeler de korunmuştur.

2018 yılında uygulama çalışmaları tamamlanan Sümerbank Binası Cumhuriyet Dönemi'nin önemli yapılarından biri olarak Ulus'un en merkezi yerinde Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi öğrencilerine hizmet vermeyi sürdürmektedir.

Projenin Adı	: Ankara Sümerbank Binası Rölöve Restitüsyon - Restorasyon Projeleri
Proje Müellifi	: Emre İmlik
Tasarım Ekibi	: Beril Güner Arslantaş, Cansu Ünlü, Seniha Soyal, Mustafa Doğançın, Ahmet Yıldız, Güven Dadanlar, M. Onur Barılı, Çisem Ulusoy, Gökhan İnci, Seda Eryılmaz Şansal, Bahar Öztürk Kargıdan, Recep Kelhasan, Orçun Acar, Nurseli Yaşasın
Statik	: Opteng Mühendislik
Mekanik	: Ymt Mühendislik
Elektrik	: Özay Mühendislik
Danışmanlar	
Sanat Tarihi	: Prof. Dr. Hakkı Acun
Malzeme Analizi	: Doç. Dr. Ali Akın Akyol
Malzeme Koruma İşveren	: Prof. Dr. Bekir Eskici
	: Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Yapı İşleri Daire Başkanlığı
Proje Alınış Şekli	: İhale
İnşaat Alanı	: 8996 m ²
Proje Yılı	: 2017

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜK BİNASI RÖLÖVE RESTİTÜSYON RESTORASYON VE ÇEVRE DÜZENLEME PROJELERİ

Yapının Tarihçesi ve Önemi:

Cumhuriyetin ilk yıllarında Maarif Vekili Mustafa Necati Bey, Cumhuriyet'in merkezi Ankara'da tüm yurdun öğretmen ihtiyacını karşılayabilecek donanımda bir okul açmayı amaçlamaktaydı. Bunun üzerine Konya'daki Orta Muallim Mektebi, 25 Ekim 1927'de Ankara'ya nakledilerek burada açılması planlanan okul için ilk teşebbüs gerçekleştirilmiş oldu. Maarif Vekili Mustafa Necati Bey'in öncülüğünde proje hazırlıkları tamamlanmış ve 8 Ağustos 1927'de Ankara Gazi Mustafa Kemal Orta Öğretmen Okulu'nun temeli atılmıştır. Bina, Gazi Mahallesi başlangıcında, Ankara-Konya Karayolu ile Silahtar Caddesi arasında kalan çok büyük bir arsa üzerinde yapılmıştır.

Okul binasının inşaatı 25 ay sürmüş ve Kasım 1929 tarihinde tamamlanmıştır. Okulun yapımında hiçbir masraftan kaçınılmayarak her türlü ihtiyacı karşılamasına önem verilmiştir. Bina içerisinde amfi, sınıflar, laboratuvarlar, atölye ve resim derslikleri, toplantı salonları, öğretmen odaları, 500 kişilik yemekhane, yatakhane, banyo, çamaşırhane depo, mutfak gibi geniş bir mimari programı ve teknik donanımı vardır. 1940'lı yıllarda Gazi Eğitim Enstitüsü adıyla eğitim vermeye devam edilen bina; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 25.09.1984 tarih ve 408 sayılı kararı ile Gazi Üniversitesi Rektörlük Binası olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Yapı Mimar Kemaleddin'in son eseri olmakla birlikte, I. Ulusal Dönem Mimarlığının da son örnekleri arasında yer almaktadır. Yapı, teknik donanım ve eğitim anlayışı açısından Cumhuriyet tarihinin en önemli eğitim kurumlarından biri olmuştur.

Yapının Mimari Özellikleri:

Dört kata sahip olan yapının, orta bölümü beş katlı olup, girişin üzerine gelen ve gözlem evi olarak kullanılması düşünülen bir de altıncı katı bulunmaktadır. Yapı cephesi orta doğrultulara göre simetrik bir biçimde düzenlenmiş, birinci kat pencereleri sivri kemerlerle geçilmiş; diğer pencereler büyük dikdörtgen ya da kare açıklıklar olarak biçimlendirilmişlerdir. Ana giriş önünde, iki kat yüksekliğinde beyaz mermer sütunlarla taşınan beş adet sivri kemerli yüksek bir giriş revakı ile bunun üzerinde, kare açıklıklarla belirlenmiş, kapalı bir balkon bulunmaktadır.

Dönem yapılarında sıkça görülen bir özellik olarak betonarme iskelet ile taşıyıcı tuğla duvarlardan oluşan karma bir strüktür sistemine sahiptir. Yapı cephesi bodrum kat hizasında kesme taş ile kaplanmış olup, üst kat hizasında kireç taşı ve taş taklidi sıva kullanılmıştır. İç avluya bakan bölümlerde cephe

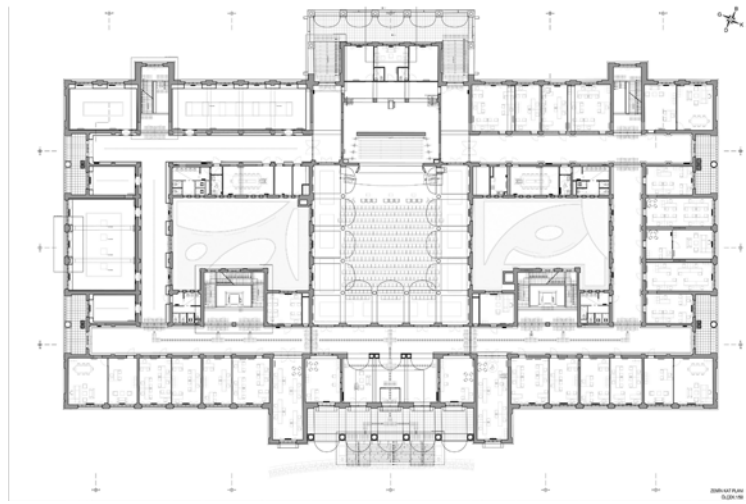
yüzeyleri sıvalı olup üzeri kiremit kaplı kırma bir ahşap çatı ile örtülmüştür.

Proje Çalışmaları:

Proje çalışmaları kapsamında 2016 yılında onaylanan rölöve çizimleri üzerinden mevcut duruma yönelik eksiklikler tamamlanmıştır. Yapının çeşitli noktalardan farklı malzemelere ait örnekler alınmış ve laboratuvar ortamında incelenmiştir.

Statik çalışmalar kapsamında yapıdan karot örnekleri alınmış, donatılar röntgen ile analiz edilmiştir. Yapı çevresinde zemin sondajı yapılmıştır. Binadaki tuğla duvarlarına ise dayanım testleri uygulanmıştır. Bu bilgiler rölöve çalışmaları ile birleştirilerek binanın statik modellemesi yapılmış ve yapının zayıf noktaları tespit edilmiştir.

Yapı genelinde yapılan tüm tespitler üzerinden malzeme ve sorunlar analizi paftaları oluşturulmuştur. Yapı

ile ilgili yapılan arşiv çalışmaları kapsamında Prof. Dr. Yıldırım Yavuz'un "İmparatorluktan Cumhuriyete Mimar Kemalettin 1870-1927" isimli Mimar Kemalettin'in çizmiş olduğu bina planlarına ulaşılmıştır. Bu belgelere ek olarak yapı ile ilgili üniversite arşivinden pek çok eski fotoğraf toplanmıştır. Tüm bu veriler ışığında yapının restitüsyon projeleri oluşturulmuştur. Restorasyon çalışmaları kapsamında binanın mevcut fonksiyon şemasından kaynaklı temel sıkıntılar ele alınmıştır.

Bodrum katta mevcut sergi alanları yeniden kurgulanmıştır. Bodrum katın giriş kısmı "Resim-Heykel Sergi Alanı", kuzeybatı kanadı "Gazi Eğitim Müzesi", güneydoğu kanadı ise "Mimar Kemalettin Müzesi" olarak düzenlenmiştir. Müze ve sergi alanları ile ilgili üniversite hocaları ile birlikte envanter çalışması yürütülerek sergilenen eserlere yönelik koruma ve sergileme önerileri geliştirilmiştir. Katın arka kanadı ise teknik hacimlere ayrılmıştır.

Zemin katta koridorları kapatan muhdes duvarlar kaldırılarak hem özgün plan şemasına dönmüş hem de bütüncül bir dolaşım akışı oluşturulmuştur. Zemin katın girişinde bulunan Mimar Kemaleddin Salonu'nda, mekâna sonradan eklenmiş ve mekanın özgün karakteri ile uyuşmayan alçı süslemelerin kaldırılması önerilmiştir. Projede salonun sahne arkasındaki elektromekanik ekipman eksiklerine yönelik çözümler üretilmiştir. Salonun akustik modellemeleri yapılarak, bu modeller ışığında gerekli yerleşim planı ve ses yalıtımı önerileri geliştirilmiştir.

Zemin kata daha sonradan eklenen çelik strüktürden yapılan asma katın binaya statik açıdan yük bindirdiği ve yapının özgün karakterini bozduğu gerekçesiyle kaldırılması önerilmiştir. Zemin kat içerisinde kullanılmayan ve âtil durumdaki pek çok mekân, ofis hacimleri olarak düzenlenmiştir. Katın güneydoğu kanadı ise geçici sergi alanlarına ayrılmıştır.

Rektörlük katındaki düzensiz hacimler projede ele alınmış ve kapasite açısından daha dengeli bir yerleşim planı oluşturulmuştur. Bu kattaki Eski Senato Salonu mevcut haliyle korunmuştur. Bu salona ek olarak kat balkonunun olduğu güneybatı kanadına "Gazi Eğitim Toplantı Salonu" yerleştirilmiştir.

Yapının ikinci katında pek çok farklı idari birimin olduğu bir kurgu mevcuttur. Bu durum katın kullanım kapasitesini zorlamaktadır. Kat içerisindeki bazı idari bölümler zemin katta mevcutta kullanılmayan hacimlere taşınarak bu kattaki ofis hacimleri rahatlatılmıştır.

Çatı katında koridorları kapatan muhdes duvarlar kaldırılarak bütüncül bir dolaşım şeması sağlanmıştır. Gelişigüzel olarak yerleştirilen ve özgün plan şemasını bozan hacimler yeniden düzenlenmiştir. Yapıya yük bindiren arşiv hacimleri bodrum kata alınmıştır. Bu katta çatı yüksekliğinin izin verdiği ölçüde ofis hacimleri yerleştirilmiştir.

tir.

Restorasyon projesinde engelli dolaşımı da önemli bir kriter olmuştur. Engelli bireylerin tüm yapı içerisinde dolaşabilecekleri şekilde çözümler geliştirilmiştir.

Yapıdaki özgün cephe açıklıkları ve cephe düzeni korunmuştur. Cephedeki tüm ahşap doğramalar restitüsyon çalışmaları kapsamında elde edilen özgün detayına uygun olarak değiştirilmiştir. Taş yüzeylere ve taş taklidi sıva yüzeylere yönelik onarım ve temizlik önerileri geliştirilmiştir. Çatılarda, teraslarda ve zeminde su yalıtımı yapılmış, zarar görmüş çatı kaplamaları özgün detayına uygun olarak yenilenmiştir.

Yapının özgün karakteri ile uyuşmayan tüm mimari eklerin kaldırılması önerilmiştir. Yapıdaki tüm özgün döşemeler ve doğramalar korunmuş, malzemenin cinsine göre koruma ve temizlik önerileri geliştirilmiştir. Yeni oluşturulan döşeme ve mimari elemanlar ise özgün karakter ile uyumlu şekilde tasarlanmıştır.

Projenin Adı/ Yeri	: Gazi Üniversitesi Beşevler Yerleşkesi Rektörlük Binası ve Bahçesi Rölöve-Restitüsyon-Restorasyon ve Çevre Düzenleme Projeleri / Ankara
Proje Müellifi	: Emre İmİK
Tasarım Ekibi	: Beril Güner Arslantaş, Cansu Ünlü, Buket Seyhan Şenses Kübran Nazlı Şahin, Başar Ulusoy, Seda Eryılmaz Şansal, Meltem Tekin, Ayça Özdemir, Yalçın Mutlu
Statik	: Baytec Mühendislik
Mekanik	: Ymt Mühendislik
Elektrik	: Özay Mühendislik
Danışmanlar:	
Mimari	: Fuat Gökçe
Statik	: A. Samet Arslan
Sanat Tarihi	: Alev Çakmakoğlu Kuru
Malzeme Analizi	: Ali Akın Akyol
Engelli Erişebilirlik	: Hülagü Kaplan, Can Güngör
Müze Teşhir Tanzim:	Muna Silav
Akustik Danışmanı	: Seniha Soyak - Merve Görkem Mego Mimarlık Danışmanlık
İşveren	: Gazi Üniversitesi Yapı İşleri Daire Başkanlığı
Proje Alınış Şekli	: İhale
İnşaat Alanı	: 24.420 m²
Proje Yılı	: 2018- 2021

*Şehir merkezine referanslarla
Lousada köy meydanında hayata geçirilen tasarım,
tarihi yapılar ve şehrin dokusuyla olan uyumu ile
atmosferi korurken, malzeme seçimi ve tasarımda yer alan
Romanesk üslubun modern uyarlamaları ile
çağdaşlığını ortaya koyuyor.*

ROMANESK YORUM MERKEZİ

DÜZENLEME VE ÇEVİRİ
SELİN NEVRİM

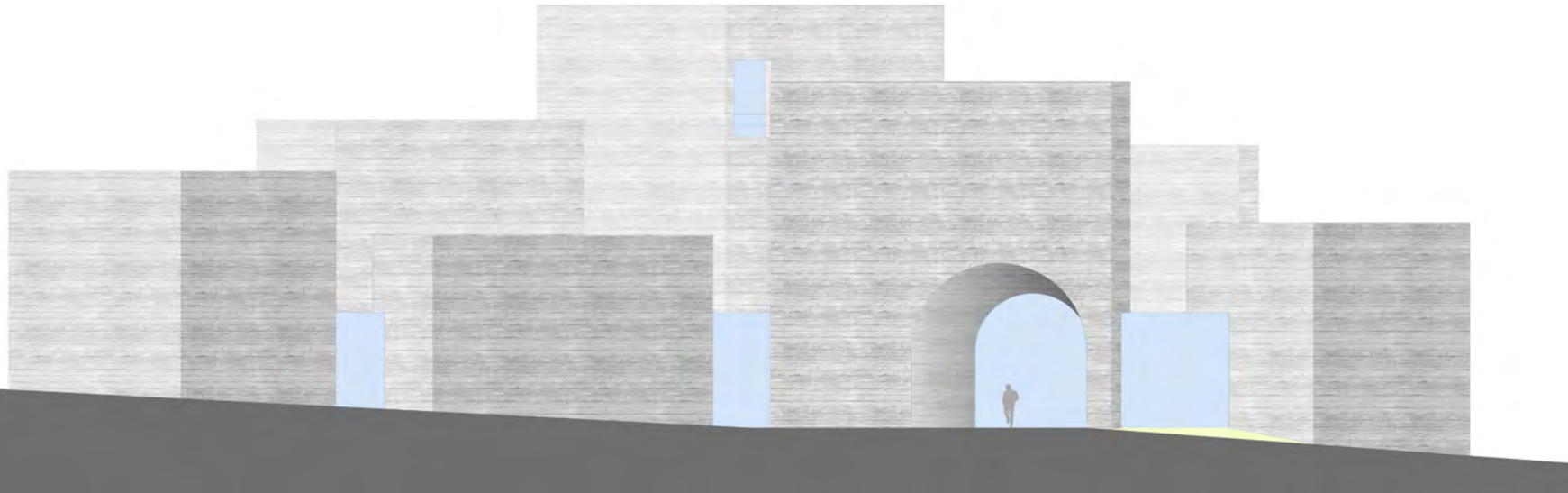
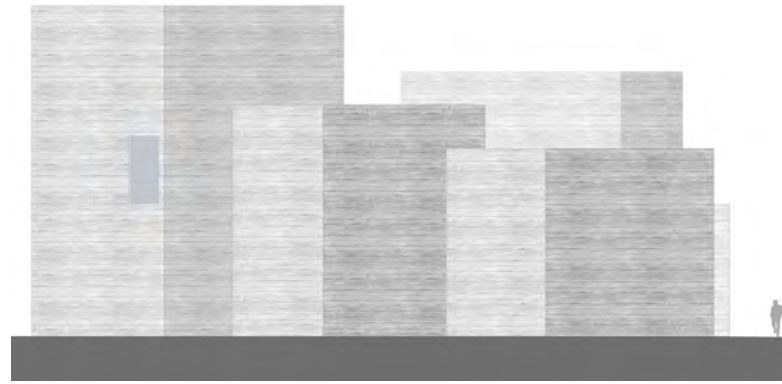
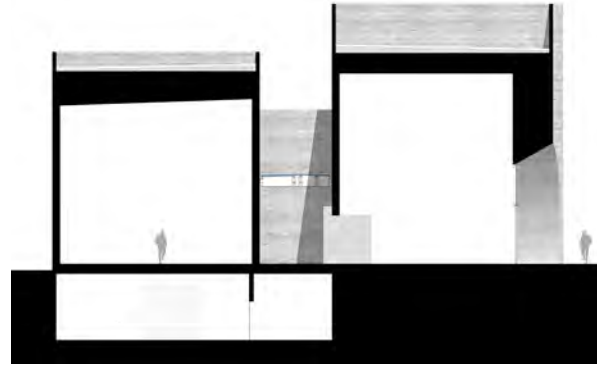
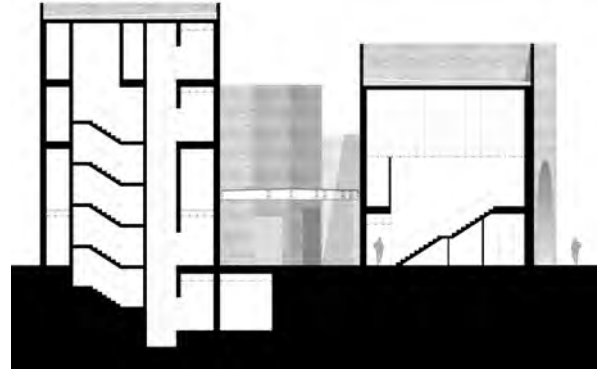
Romanesk Yorum Merkezi, Porto'da, Lousada Köyü'nün önemli bir meydanı olan Praça das Pocinhas ve bu meydanda yer alan Senhor dos Aflitos Kilisesi'nin güçlü bir referans noktası oluşturduğu genişleme alanı içinde yer almakta. Yapıyı oluşturan hacimler ile çevresi arasındaki ilişkiyi kurmayı amaçlayan yapı, yarattığı kentsel süreklilik ile de kent merkezi için yeni bir referans unsuru oluşturmaktadır.

Portekiz'deki Romanesk mimarinin tasarım prensiplerinden hareketle, uzak geçmiş ile günümüz arasında bir geçiş elemanı olmayı amaçlayan Merkez, yalın bir şekilde önerilen hacimselliği ve Romanesk yapıların bize bıraktığı çeşitliliği göstererek, farklı yükseklik ve boyutlara sahip formlar şeklinde ortaya çıkmakta ve çeşitlilik içinde birlik ilkelerini içermekte.

Her hacim ayrı bir sergi alanı olarak düzenlenmiş. Yapıda hacimler arasındaki ilişkiyi keşfetmek için, yaşam deneyimlerinin üreticisi olarak kırsal sokak metaforu ve birleştirici bir unsur olarak da manastır fikri doğrultusunda, her hacme girişi sağlayan camla kaplı merkezi bir mekan tasarlanmıştır. Bu merkezi alan, mekanın derinlerine kadar ışığın girmesini sağlarken mekanla sergi alanları arasında süregiden aydınlık / karanlık ilişkisini keşfetmekte.

Sergi alanları, içerdikleri anıtsallıkları ile, romanesk binaların iç mekanlarına sadece ölçekleriyle değil, aynı zamanda formları ile de gönderme yapmakta. Bu bağlamda, her bir hacimde kullanılan çatı tipi, Romanesk üslupta kullanılan çatı tiplerinden birinin yeniden yorumlanmış hali. Yapının inşaatında kullanılmak üzere günümüzün taşı olarak da nitelendirilen, sert ve doğal haliyle brüt beton uygun görülmüş. Bu nedenle de bina, bu farklı zamanlar arasında atmosferik bir simbiyoz yaratarak, önemli geçmişi unutmadan, daima çağdaş olmaya çalışmakta.

Projenin Adı : Romanesk Yorum Merkezi
Projenin Yeri : Lousada Köyü, Porto
Proje Yılı : 2011-2018
Proje Alanı : 1.550m²
İşveren : Lousada Belediyesi
Mimari Tasarım : Spaceworkers
Baş Mimarlar : Henrique Marques
Rui Dinisnhj
Mimarlar : Rui Rodrigues, Sérgio Rocha,
Rui Miguel Marco,
Santos Mónica Pacheco
Mobilya Tasarımı : Bairro Design
Finans Müdürü : Carla Duarte - cfo
Mühendislik : aspp Engenheiros,Lda.
Fotoğraflar : FG+SG®

Şehir merkezinde bir yapının dördüncü katında yer alan ve tokmaktama tekniğiyle toprak, kum, kireç gibi malzemelerden tek parça olarak hayata geçirilen kış bahçesi; doğanın temeli olan toprağı, 'yetiştirme-gıda üretimi-beslenme' mecrası olmaktan çıkarak onu kullanımından bağımsız bir şekilde yalnızca toprak olarak tanımlıyor.

SALT KIŞ BAHÇESİ

Kış Bahçesi killi toprak, kum, mıcır ve kireçten oluşturulan, katmanlı ve yekpare bir kütle olarak tokmaktama işlemiyle yerinde şekillendirilen, 30 ton ağırlığında ve 15 santimetre derinliğinde bir platform, onu çerçeveleyen alçak duvarlar ve toprağı çerçeveleyen bitkilerden oluşan kamusal bir mekandır.

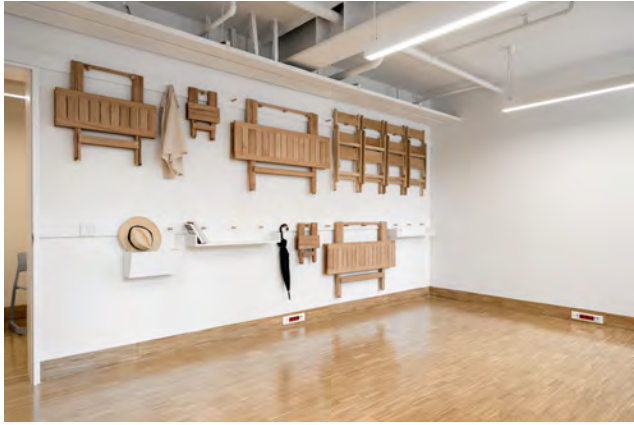
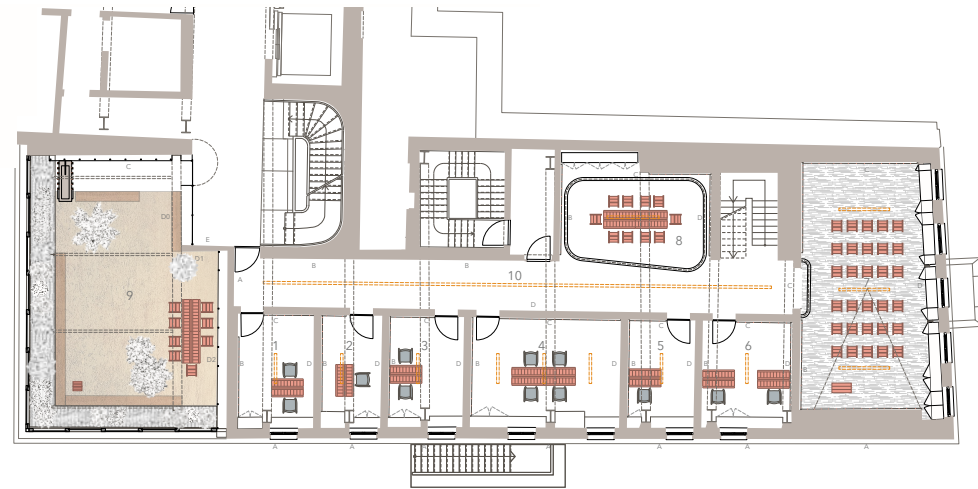

Bir dayanak ve mahsul kaynağı olan toprağın megapolün en yoğun mahallelerinden birindeki bir yapının dördüncü katına aktarımıyla ortaya çıkan bu ortak zemin, önceliği ve önemi kendi türümüze biçmediğimiz bir denklemde "birlikte nasıl var olabiliriz?" sorusunun mütevazı bir tatbikatıdır.

Toprağı, bir 'yetiştirme-gıda üretimi-beslenme' mecrası olmaktan çıkarmayı amaçlayan, merkeze toprağın ta kendisini, bir 'şey' olarak yerleştiren Kış Bahçesi'nde, zeminin periferisinde, kentle toprak arasındaki eşiği yemyeşil bitkiler oluşturur.

Kış Bahçesi'nde, teknolojik müdahale ve endüstriyel altyapı gereksinimini minimumda tutarak, kamusal alanın getirdiği yüksek trafiği karşılayabilecek dayanıklılığı sağlayabilmek için sıkıştırılmış toprak yöntemi kullanılmıştır.

Proje Adı : SALT Kış Bahçesi
Proje Yeri : Beyoğlu, İstanbul
Proje Müellifi : KHORA Office
Tasarım Ekibi : Aslıhan Demirtaş, Ali Cindoruk, Dilşad Aladağ, Seçkin Maden, Ayçıl Yılmaz
Fotoğraflar : Ali Taptık, ONAGÖRE
İşveren : SALT
Proje Yılı : 2017-2018
İnşaat Alanı : 80 m2
Projenin alınış yöntemi : Sipariş
Sıkıştırılmış toprak uygulama : Can Cumalı, Nilgöl Özgür, YBE (Danışman)

Serbest MİMAR Magazine - Issue 39

SUMMARY OF CONTENT

The 39th issue meets you again with its rich topic and content.

Desktop section as always contains a selection of projects that have just been completed or are still ongoing. You will see the projects of Architecture, HOD Architecture, Dada Architecture and Gökhan Aksoy Architecture offices in this issue.

The section of the from SMDs includes the recent activity news of the SMDs.

Badge picture section contains commemorative writings written by Deniz Güner after the Fahri Nişli we lost recently; Cüneyt Akbulut after Öner İlhan; Ahmet Sukuti Tükel after Ahmet Vefik Alp; Lale Özgenel and Baykan Günay after Ahmet Acar.

In the Good Things section, the article written by Banu Binat about the İstanbul Architecture Festival we left behind, the Cep Park project in İzmir, the article written by Nevzat Sayın about the MİM program published on TRT2 and the newly published book "I Liked Life" and the news of Yavuz Önen are included.

The copyright department awaits you with a judicial decision regarding architecture that we think will interest you.

In the competition section, you will find the award-winning projects of the Architectural Project Competition of the Archaeological Site of Theodosius Port. Trips to Modern Architectural Works, the fourth article of the series; An Architectural Feast: Here comes with the Pavillon Le Corbusier by Ayça Özmen. Section editor Figen Kivilcim Çorakbaş is waiting for new articles that will discover the modern in the rest of the series. Project section includes Diyarbakır Walls, Sümerbank and Gazi Rectorate Building survey, restitution- restoration projects belong to Strata Restoration.

In the new section, there are Box'nNature House designed by Da Architecture, Mersin Archeology Museum by Mehmet Albayrak and Cyprus International University Student Services Building by Saffet Kaya Bekiroğlu.

The From the World section includes the Romanesque Interpretation Center project, designed by Spaceworkers.

Again, New Over Again is a new section on the use of natural materials in contemporary structures and sometimes with different techniques. In the second part of the series, the Salt Winter Garden project, designed by KHORA Office, is included.

Translation: Çağla Mayda

Журнал “Свободный Архитектор”, выпуск 39-й.

СОДЕРЖАНИЕ

Снова рады встретиться с Вами в очередном 39-м выпуске нашего журнала.

В разделе “На рабочем столе”, как и всегда, мы рассказываем о проектах, работа над которыми продолжается в настоящее время. В этом выпуске вы узнаете о проектах таких архитектурных бюро как «NOT Мимарлык», « HOD Мимарлык», «Dada Мимарлык», «Геххан Аксой Мимарлык».

О событиях и мероприятиях , проведенных за последнее время в условиях пандемии отделениями “Объединения Свободных Архитекторов” мы расскажем в разделе “Новости “Объединения Свободных Архитекторов” (“SMD”).

В главе «Портрет» рассказывается о наших коллегах, к сожалению, безвременно от нас ушедших за последнее время. Здесь вы найдете очерк Дениза Гюнери о Фахри Нишли, далее очрк Джунейта Акбулут об Онере Ильхане. Об Ахмете Вефик расскажем Ахмет Сукути Тюкель, и далее Лале Озгенель и Байкан Гюнай расскажут об Ахмете Аджаре.

В главе «Хорошее» Бану Бинат расскажет о прошедшем архитектурном фестивале «İstanbul Mimarlık Festivali» и проекте Ser Parki projesi в городе Измир , а также Невсат Саин расскажет об архитектурном телепроекте «MİM», который прошел на канале TRT2, и о новой книге “Hayati Sevdim” расскажет Явуз Онен.

Ваше внимание в главе «Авторское право» привлекут решения, относительно некоторых вопросов архитектуры.

В главе «Конкурс» вы узнаете о проектах, победивших в конкурсе архитектурных проектов «Theodosius Limanı Arkeolojik Alanı Mimarî Proje Yarışması».

В четвертой части серии статей главы « Путешествие в Современную Архитектуру» опубликована статья автора Айча Озмен Bir Mimarlık Şöleni : Pavillon Le Corbusier. Куратор главы Фиген Чоракбаш продолжает погружать читателей в современное исследование в своей новой статье.

В главе «Проект» вы узнаете о таких проектах как Diyarbakır Sur-ları от бюро Strata Restorasyon, а также о проекте реконструкции зданий Sümerbank и Здания Ректората Университета Гази.

В главе «Новое» рассказывается о проектах таких как Box'n Nature Evi от бюро Da Mimarlık, и разработанном Мехметом Албайрак здании Музея Археологии в городе Мерсин. Также будет интересен проект Саффета Кая Бекироглу Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi Öğrenci Hizmetleri Binası разработанного для университета Кипра.

Глава «В Мире» рассказывает о разработанном Spaceworkers проекте Romanesk Yorumlama Merkezi.

О производстве современных натуральных материалов и некоторых необычных технологиях, используемых при их производстве, вы узнаете в новой главе Yine Yeni Yeniden. Во второй части главы вы узнаете о проекте зимнего сада Salt Kış Bahçesi от бюро KHORA Office .

Переводы: Natalia Troshina Soylu

تلتقي معكم من جديد بمحتوى مليء بالمواضيع في العدد 39

قسم **سطح المكتب**، كما هي العادة يحتوي هذا القسم على مختارات من المشاريع التي تم الانتهاء منها للتو او التي لا تزال مستمرة. في هذا العدد ستجدوا مشاريع من مكاتب NOT للعمارة، HOD للعمارة، دادا للعمارة ومكتب غوكهان اكصوي للعمارة.

قسم من **مجلة المعمار الحرة**، يحتوي هذا القسم على اخبار الانشطة التي قامت بها مجلة المعمار الحرة في الالونة الاخيرة.

قسم **صور الياقه**، يحتوي على كتابات تذكارية لزملائنا الاعزاء الذين فارقونا مؤخرا، من دنيز غونر عن فهري نيسلي، ومن كونيث اكبولوت عن اونر ايلهان، ومن احمد سكوتي توكيل عن احمد فيفيك الب، ومن لالي اوزجينيل وبايكان غواني عن احمد اجار.

قسم **الاشياء الجيده**، تجدوا امامكم اخبار حول المقال الذي كتبه باتو بينات عن مهرجان اسطنبول للعمارة الذي تركناه خلفنا، ومشروع حديقة الجيب في ازمير ، والمقال الذي كتبه السيد نوزت عن برنامج MİM الذي تم بثه على قناة TRT2 والكتاب المنشور حديثًا "أحببت الحياة " وأخبار ياغوز اونان.

قسم **التأليف**، ينتظرك في هذا القسم قرارًا قضائيًا بشأن الهندسة المعمارية نعتقد أنه سينال اهتمامك.

قسم **المسابقة**، ستجد مشروع ثيودوسيوس ميناء الموقع الأثري الحائز على جائزة في مسابقة المشاريع المعمارية.

رحلات إلى الأعمال المعمارية الحديثة، الكتابة الرابعة من المسلسل؛ وليمة معمارية لعائشة اوزمان: وأمامكم Pavillon Le Corbusier، ينتظركم من محرر القسم فيغين كيغيلجيم تشوراكباش كتابة لاستكشاف الحديث في بقية المسلسل.

في قسم **المشروع**، تجدوا مشاريع اسوار مدينة ديار بكر، سومرينك ومبنى غازي، الذي ينتمي مشروعه إلى ترميم ستراتا، وهي مشاريع مسحردسترميم.

في قسم **الجديد**، تجدوا مشاريع منزل ait Box’nNature من تصميم مكتب Da المعماري، ومشروع متحف مرسين للآثار الخاص بـ محمد البيراق، ومشروع مبنى خدمات الطلاب في جامعة قبرص الدولية والخاص بـ صافيت كايا بكر اوغلو.

في قسم **من العالم**، تجدوا مشروع مركز التفسير الروماني من تصميم Spaceworkers .

مره بعد مره، قسم جديد عن استخدام المواد الطبيعية في المباني المعاصرة وفي بعض الأحيان بتقنيات مختلفة. في الجزء الثاني من المسلسل، يعرض مشروع حديقة الشتاء من تصميم مكتب KHORA.